

308873

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. 3,
సంపుటము. 3

చెన్న పట్టణము 1916 సం॥ నవంబరు నెల 18 వ తేది శనివారము
స శ నా మ సం వ త్స ర కా క్తి క మా స బ హు శ అష్ట మి ర.

No 193

నంచిక ౧౯౩

G. W. M. Reynolds Works.
536 BIG TYPE EDITION.
MYSTERIES OF LONDON.
Complete set of 12 vols. printed in bold type and on superior glazed paper.
Original Price Rs. 30 Now reduced to Rs. 7. 0
6 vols. at a time Rs. 3-12. Single volume As. 12.
PER SET.
The Mysteries of the Court of London In 17 Vols. 10 0 0
Single volume 0 12 0
Secret Memoirs of a clergyman's Daughter. " 4 " 3 0 0
Faust, A Romance. " 2 " 1 8 0
The Soldier's Wife. " 2 " 1 4 0
Mary Stuart. " 2 " 1 4 0
Robert Macaire. " 2 " 1 0 0
(or the French Bandit in London).
Empress Eugene's Bouoir. 3 Vols. 2 0 0
Agens or Beauty and Pleasure. 9 " 5 0 0
Seamstress. " 2 " 1 0 0
For copies apply to:-
THE SUPERIOR WATCH COMPANY,
6, Venkatesa Maistry St., (A) Madras, E.

MAN REPAIRING TABLET
530
వందాన్ ఇదిలాక ప్రసిద్ధమైన దివ్యమైన డబ్బా 1. కి 2.0.0.
బౌవధము. అనేక ఇంగ్లీషు డాక్టర్లు సర్జిస్టులు దీనిని వైద్యమునందు
ఇచ్చియున్నారు. ఈ బౌవధము దుర్బల స్థులకు
క్రొత్తరక్తయను కలుగ చేసిమిక్కిలి బలమునిచ్చును.
ఇందులోను చేసిన మూలకలు అనేకము. అవి ఏదైనా
యనమ, దామియయానా. కనుకరి మందువులూపు, నీను కల
గడ్డలు, చందనం, ఒసియోకిల్లా అగ్ని పాపాణము, ముక్తి
ఇచ్చిను మందులూపు లన్నిటిలోను దొరకును.
వలయువారు
సోలంజం:- త్రాట్రా అండు కంపెనీ.
ఇంగ్లీషు మందుల వ్యాపారులు,
చెన్నాబాదు రోడ్డు, మదరాసు
260, "Pinecase"
Tel. Address:-
530

సంగీత ప్రదాయని

వెల రూపాయలు 3.

ఈ గ్రంథము అతిప్రసిద్ధి చెందిన దాక్షిణాత్యగా
విద్యాపారంగతులైన విద్వాంశ్ కె. వరగాచార్యులు, కె. వి
శ్నివాస అచార్యులు, వీణ కృష్ణమాచార్యులు వీరలచే
రచింపబడినది. ఇందులక్షణ సంగ్రహమును ఆభ్యాసపద్ధతులు
ను, స్వరములు, స్వరములు, త్యాగవ్యగారి కృతులు, పట్నం
మృదంగవ్యాధ్య వ్యగారి కృతులు, వీరీలేకృతులు మొదలగు
సమూహము 140 పుటలను స్వర, సాహిత్యనాళ, కాలము
లకుగురుతు శేషరచింపబడిన సులభముగ గ్రాహ్యమగునటులు
వ్రాసుబడియున్నవి. హాస్యనియును, వీణ ఈ శాస్త్రయనాద
ములకు పటములును, వీటిగుణములును, వీటి సుపయోగించు
విధములును వ్రాసుబడి యున్నవి. దీనిలో కొను 16 పుటలు
రైలు 500 పుటలు. దశసరి ప్లేసు కాగితముతో ముద్రితము
కాల్చికో బయింపు బంగారు గిలుము చేయబడి యున్నది
కలయువారు ఈ శ్రీవివారికి వ్రాసికోవలెను.

మొసర్పు హాకో అందు కంపెనీ,

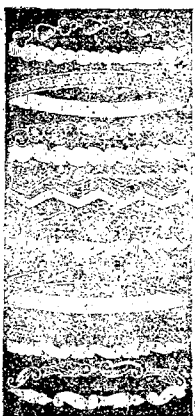
546

(ప్రింటర్స్, మద్రాసు)

ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి,
గురుసామి శెట్టి కంపెనీ.

మరాఠు వర్తకులు, మద్రాసు.

వితింలిసము: "ఉమ్మడి మార్" మద్రాసు.

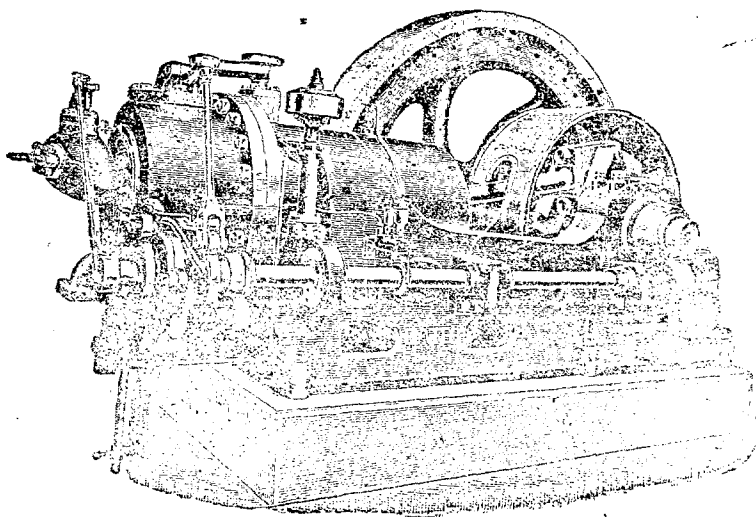

ఈపటములో కను పరచినట్టి
అనేక విధములైన గాజులు నమ్మ
కముగా సవరను బంగారుతో లియో
రుచేయబడి యున్నవి. వలయు
వారు ఈపటములో యందు సెం
బరును వ్రాసిన మూర్తి విషయ
ముల తెలియ సరి స్తున్నాము.
ఇంకా మూర్త బంగారు కట్ట
కోడాలు, కట్టకోడాలు, గట్టలు
ఉంగరములు, రాళ్ల పుగములు,
దాలర్లు, గడియారపు గొలుసులు,
కాసుల పేర్లు, వెండినగలు అనేక

విధములైన వెండిపాత్ర సామానులు హాజరున యున్నవి.
నాణ్యమైన నగలు పూచీయివ్వబడును. 598

చత్రములరాజు
అనలు "లేడి" గులుతు
అందమునకు, చౌకకు, చాలకాలము ముచ్చటకు "లేడి"
గులుతుగల గొడుగులనేవారుడి. "లేడి" గులుతు గొడుగులే
చాల మంచి"వని ప్రతివారు చెప్పుదురు. జాతీయ జెండు
ప్రదర్శన సభయందును పేరు సమీపించి డిడియే.
బనియెట్లు, ఫెల్టుటోపీలును చాల తక్కువ ధేర్లున దొ
రక గలవు. బలయువారు శ్రీరంధి నిలాభమునకు గ్రహించు.
Ebrahim Currim & Sons,
Umbrella Merchants,
No. 251/53, ESPLANADE ROW, MADRAS.
Hed Office:-
Bombay
Branch:-
Calicut
541

బేటుగోల్డు మెడల్ శెమిడీశల్ క్రూడ్ ఆయిల్ యింజనులు.

ఈక్రొత్త టాయిపు ఇంజనులు టెటు
వంటి చిక్కనయిన క్రూడ్ ఆయిల్తో
నయినను సుమారు ఒకమాసము శోగయి
జరు విప్పి కుద్రవలచి నక్కినచేతయే
మిక్కిలి కృత్రిమముగా పునోయియున్న
వి సాధారణమైన ఆయిల్ లాభములకంటె
దెక్కువ క్రూడ్ ఆయిల్ విక్రయిత
వాడకొనుట కున్న ఉచిత్య లయిల్ లా
యియు మున్నగు లయిలు మున్నగు
కొన్ని యింజనులను నామమాత్రమున
చూడవచ్చును. ఇంజనులను నామమాత్రమున
వివరింపకై వేరు వేరుగా వివరింప
యోగ్యమును ప్రామాణ్యమునకు
కుండును.

డి యల్. శాస్త్రి అందు కో., ఇంజనీర్లు, మదరాసు.

(బాంచీలు:- తెజవాద, రాజమండ్రి)

మీ బాయిలరు

విశేష కాలము పనిచేయవలెనన్న "ఇంగ్లీషు బాయిలరు కామోజిషన్"ను యుపయోగింపవలయును. దాని నుపయోగించిన బాయిలర్లు త్రుప్పుపట్టి పొక్కులు పొక్కులుగా లేచి చెడిపోకుండుటయే గాక పెల్లెట్టుకు చక్కని మెరుగు నిచ్చును; ఆవమునున్న గొట్టములనున్న త్రుప్పు పట్టకుండగను శుభ్రముగాను నుంచును. ఈ కామోజిషన్ యుపయోగించినచో సంవత్సరముల తరబడి బాయిలరు చెడిపోకుండ ఎప్పటి కప్పుడు క్రొత్తవానివలె నుండును.

దానియొక్క యుపయోగమును గురించియు సలహాను గురించియు అసలు యేజెంట్ల కే వ్రాయవలయును

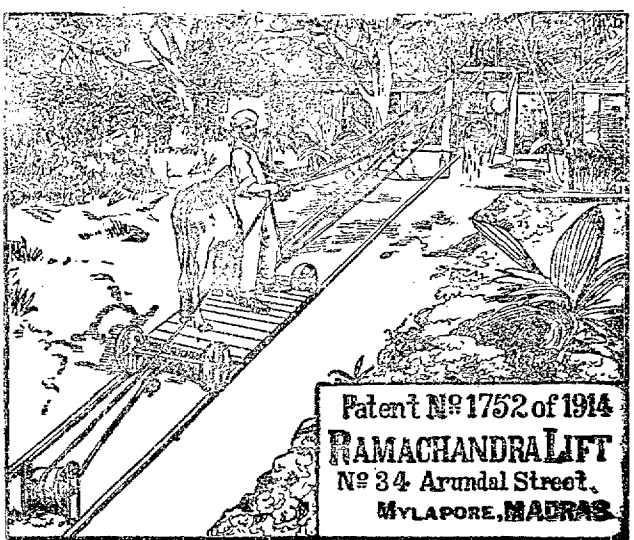
5 గాలనులుగల రము 1-కి రు 25-0-0

ది రిలయన్సు ఫౌండ్రీ అండు ఇంజనీరింగు వర్క్సు,

తపాలపెట్టె నెం 553 రు

మదరాసు

(పై కామోజిషన్ గోరువప్పుడు ఈ పత్రిక పేరుకూడ నుదాహరింప గోరుచున్నాము)

రామచంద్ర విత్తము

విషయ సంగ్రహము.

- (1) ఎటువంటిలోతైన బావికైనను ఉపయోగించ వచ్చును.
- (2) నిమిషమునకు 5 మొదలుకొని 50 గ్యాలం లవరకు నీళ్లుతీసును.
- (3) దీనికి గొట్టములుగాని ఫుట్ వాల్వులుగాని వాటరు జాయింట్లుగాని లేవు.
- (4) ఆడ వాళ్లు, ఎద్దు, గుర్రము, కంచరగాడిదే మరయే యితర జంతువునయిన ఉపయోగించవచ్చును.
- (5) మోటరులక ఎద్దు, ఎత్తుకుకట్టపడిఎక్కి వెళుకకు పోవడమైన పరితా పముఏమియు దీనిలోలేదు.
- (6) బలిష్టమైన రెండెడ్డులాగు పెడమోట నీటిని ఒకచిన్న యెద్దుముక్క బరువునననె తోడగలదు.
- (7) దీనికి రెండెడ్డు అనావశ్యము గావున ఖర్చు చాలా తక్కువగును.
- (8) దీనిబొక్కన దిట్టచ యిన యిసుపరేకుతో చేయబడినది. చర్మపు బొక్కనలు

వాల్వు బొక్కనలు మోస్తరుగా నీళ్లుకారదు, చాలాకాలము వరకు మరామతు గోరదు. (9) ఎద్దుకుపని సులభమగుటచేత మోటరుకంటె చాలసేపు నీళ్లు తోడించవచ్చును. తరువాత యీ ఎద్దునే బండినిలాగుట మొదలైన యితరపనులకు ఉపయో గించవచ్చును.

ఖరీదు సుమారు 30 అడుగులవరకు లోతుగల బావికి 531) (1) పెద్దయెద్దువిత్తము ఖరీదు రూ 200—0—0 (2) ఎద్దు ఏకము ఖరీదు ,, 175—0—0.

ఆంధ్రదేశవార్తలు

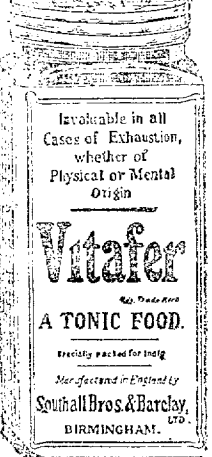
నిశ్చేతుక ధర్మము:— శ్రీ సర్వజనవిద్యాప్రదాయిని గ్రంథనిలయవాది కోత్వనపు మరుదినమున అనగా 14-11-16 తారీఖున మ॥ రా॥ రా॥ డి. పి. డబ్లియు వాగ్దేవయ్యరు పుల్లూ భొట్ల వేంకటసుబ్బయ్యగారు రమారమి 800 మంది బీదల కన్నదాన మొనరించిరి.

శ్రీ నాగేశ్వర రాత్రి పాఠశాల:— మా పురమున విరా డీల్లు శ్రీ రామచంద్ర పుస్తక భాండాగారముబంధముగా 30 మంది విద్యార్థులతో క్రిందటి నెల 29-వ తేదీన స్వీకృత పాఠ శాలను, ప్రారంభించి ఏతత్ పాఠశాలకు, సుప్రసిద్ధ భాషాభి మానులును, ఆంధ్ర వైదిక పత్రికాధిపతులును నగు, శ్రీయుత కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు పంతులవారి నామం బిడినానము. నాటికేయిని విద్యార్థులలో బీదవారలకు పలకలు, పుస్తక ములు, ఉచితముగా నొసంగినారము. ఈ పాఠశాల దిన దినాభివృద్ధి గాంచుటకు పరిమేశ్వరుం డనుగ్రహించు గాత! అని గుడివాడ తాలూకా బొండ్లపాడునుండి యొకరు వ్రాయు చున్నారు.

తాలూకాబోర్డు ప్రెసిడెంటు:— రాజమండ్రితాలూకు బోర్డు ప్రెసిడెంటుపదవి కొన్ని దినముల క్రిందట ఖాళీఅయినది. ఆపదవి మ-రా-శ్రీ, బారు శ్రీనరసింహారావుగారికి గవర్న మెంటువా రొసంగిరి. వారు ఇచ్చట న్యాయవాదులు. వయ సున చిన్నవారయినను దేశోపకారార్థమయిన కార్యములందు కడుపూనికతో బాటుపడు స్వభావముగలవారు. ఈనూతన పదవినిగూడ శక్తిసాధకములతో నిర్వహించి ప్రజల మెప్పును బడయుదురని నమ్ముచున్నాము. శ్రీనరసింహారావు గారిని ప్రెసిడెంటుగ నియమించుటచేత వారిదివరలో నిర్వ హించిన వైసు ప్రెసిడెంటుపదవి ఖాళీఅయినది. దానిని న్యాయవాదులు, గవర్న మెంటు ఉద్యోగులుకాని వారికి నిచ్చిన బాగుగ నుండును.

“పైయ్యదు అహమ్మదు మిమోరియల్ ప్రెసిడెన్సీ చాంపియన్ షిప్ క్రిడెటు - యేలూరు 1916”:— ప్రతిసంవత్సరముజరుగవైయున్న యాయాటలు రాబోవు డిశంబరు 20వ తారీఖునుంచి ప్రారంభ మగును - ఇందుకాలుబంటి, టెన్నిసు, బాడ్మింటను మైలుపరుగు మొదలగు క్రిడెటకు పీట్లు, వెండిగిన్నెలు, వెండిబంగారు పతకములు బహుమానములుగా నొసంగబడును. ఈ క్రిడెటకుచ్చెన్న పురి రాజధానిలోనున్న, కాలేజీలు, స్కూళ్లు క్లబ్బులు పోటీకి రావచ్చును- రాదలచిన వారు ఈక్రింది ప్రవేశరుసుములతో కార్యదర్శిగారికి దరఖా స్తులను నవంబరు 30 తేదీలోగా పంపవలెను. ఇతరసంగతులు సైక్లెటరీవల్ల తెలియనగును. ఫుట్ బాలురు. 10, బాడ్మింట నురు. 6, టెన్నిసురు. 4 మైలుపరుగురు. 2— దుగ్గిరాల దేశ్రాజు— సైక్లెటరి.

గోపాలకృష్ణ గోళ్లే విద్యాలయము, పసుమట్టు:— ఈ నామముతో నొక యిన్ కంప్లీటు సెకండరీ పాఠశాల 1910 వ డిసంబరు నెలలో సుమారు పండ్లెండుగురు విద్యార్థులతో స్థాపింపబడియె. తత్ప్రేరేపిత యింత దనుక ప్రతి వత్సరమునం దును, విద్యార్థు లున్నతవిద్యాభ్యాసము నిమిత్తము బండ్లరు, బెజవాడ గుంటూరు మున్నగు పట్టణములకుఁ జని నాల్గనా రమునందు జేరుచు విద్యాభివృద్ధి నొందుచుండిరి. పాఠశాల యన్ననో శుక్లపక్ష తీర్థాచారనిమాడ్కి దినదినాభివృద్ధి నొం దుచు ముప్పదియందే విద్యార్థులతోడను, నిరుపు రుపాధ్యా యులతోడను, నభివృద్ధి గాజొచ్చెకాని గత వత్సరమునుండి ‘నానాటికి తీసికట్టు నాగంధ’ట్రును మాడ్కి షీణించుచుండె. ఈ గ్రామవాసు లీ విద్యావిషయమున మాజీభానము వహించి నిర్దించుచుంటయే దీనికిగల కారణంబు. ఈగ్రామ వాసులు గావించిన నారంభకారత్యము క్రియాశూన్యత్వముల లోనియ్యది రెండవది, ‘మఖలోపుట్టి పుబ్బలో మాడె ననునటుల’ వీరిచే స్థాపించినవరసమందిర నామరాహిత్యంబు ప్రాథమికము. ఈ గ్రామవాసులు ప్రతిసంవత్సరము నందు గ్రామమునుండి యన్యగ్రామములకు విక్రయము నిమిత్తము బంపుధాన్యముపై పుట్టి 1 కి రెండు లేక నాలుగణాల చొ॥ సొమ్ము వసూలు చేసినచో ప్రతి సం॥ సుమారు నాలుపైదువందల రూప్యము లాదాయము సులభముగఁ జేయగలదు. గ్రామములో నాల్గవ తరగతియందు దుర్భిక్షుడైన ప్రతివిద్యార్థిని నీ విద్యాలయమునకు బంపి విద్య నభ్యసించుజేయ ప్రోత్సాహము ప్రతి తల్లి దండ్రు లకు నొసంగుట. ఇటుల గావించిన విద్యాలయ ముచితస్థితికి రాగలదు. ఈ గ్రామంబునగల యువజనసంఘము నిదురఘండి మేల్కొంచి పాఠశాల సుచితస్థితికిఁ దీసికొనిరా బ్రయత్నిం చురు గాత.

Vitafer

The Greatest of all Tonic Foods.

విశేషరు వచ్చుటయనగా ఆరోగ్యమున గొప్ప ఉత్తేజక ద్రవ్యము వచ్చినట్లే.

విశేషరునందు, అంగ్లేయ శాస్త్రములలో చెప్పబడినరీతి పాలసత్తువ యున్ను, భాస్వరమున్ను, యితరములయిన స్వతఃస్సిద్ధములగు బలకరములయిన దినుసులున్ను ఇందు జేర్పబడియున్నవి. విశేషరు బ్రిటిషువారిచే తయారు చేయబడినది.

(విశేషరు అనేకమంది వైద్యులచేత వాడబడినది.

శరీరపటుత్వము తగ్గినట్టియు, నిస్త్రాణగలిగినట్టియు, నొక రోగికి మంచిగుణ మిచ్చెను.

మిక్కుటమగు బలహీనము, చెమటలు గ్రమ్ముటయు గల రోగికి మిక్కిలి చక్కని గుణమిచ్చెను. అన్నిరోగముల యందును ఆరోగ్యమును గలిగించును.

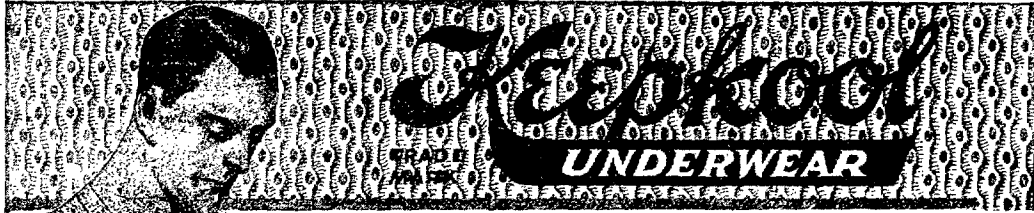
విశేషరు సర్వత్ర దొరకును.

పాకరు లిట్లు వ్రాయు చున్నారు:—

2-2-0	3-12-0	6-8-0
1-3	8	16
ఇండియాన్ ఫండ్ ఫర్ బడినది.		

పేజెంట్లు:— స్పెన్సరు అండు కంపెని,

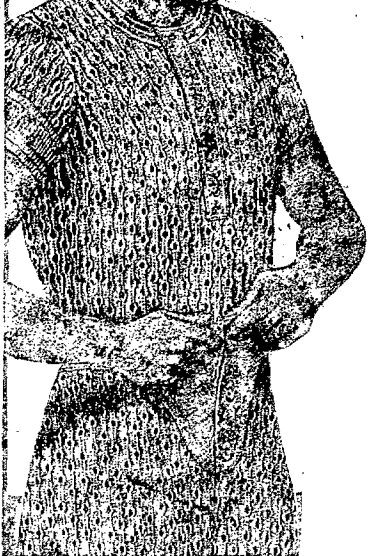
మాంటురోడ్డు, మద్రాసు.

నవీనభావము.

స్థితిస్థాపకత్వము గలిగి సూత్తరంధ్రములు గల

తోభాగపు టుడుపులు.

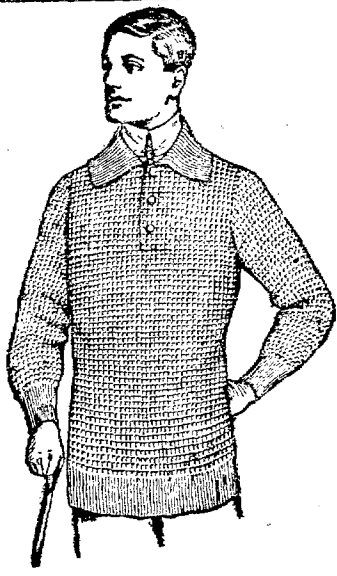
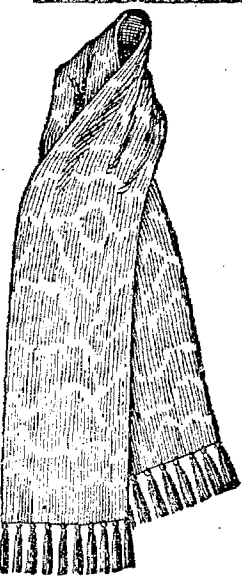
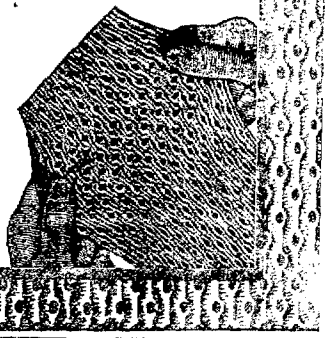

ఉష్ణకాలమునకు తోభాగపు టుడుపులు సూత్తరంధ్రములు గలట్టివి తయారుచేయుట చక్కని యుద్దేశ్యము. ఇయ్యది చక్కని గానీ, చల్లదనమును సౌఖ్యమును గలుగజేయును. లోపలి యడుపులు స్థితిస్థాపకత్వమును గలిగియుండవలెను. సౌఖ్యము కోరకును, కొంతకాలము గట్టిగ నుండునవి గనకన, సాగునట్టి ఉడుపులను చూచి కొనడు.

అన్ని రకములు చేతులు పొడుగుగా వుండును.

మాదిరికొరకు వ్రాయుడు.

సాగునట్టి అంచులు
“క్విక్ గ్యాంగ్” ఉడుపులకు ప్రత్యేక సుగుణము. ఇదిలేనిచే “క్విక్ గ్యాంగ్” అంటిటి సౌఖ్యమును నీయజాలదు. పలు మారు ఉడుకుట, మొరటు ఉపయోగము వలన “క్విక్ గ్యాంగ్” చెడిపోదు. అచిచ్చా లగాని, ద్రావ్యుగాని రూ. 1.15.0

ఘనమయిన రంగుగల పూర్తిపున్నితో నున్న చెరుట పూలు తెచ్చిన ముప్పులు నార్పు తెచ్చిను ఉడుపు. తెలుపు. మచ్చులంచులు. రూ. 2.15.0 నుండిగాక. రూ. 5 8 0

‘లక్ష్మ’ ట్వీల్స్

మొదటి రకము. ఇంగ్లీషు ట్వీల్స్ ప్రవీణులయిన యూరోపియనుల యాజమాన్యము క్రింద తెచ్చిను, అఫీసు, షికారులకు పనికి వచ్చునట్లు సిద్ధము చేయబడినది.

ఇండియాలో, కాలరుతో గాని, లేకుండగాని “లక్ష్మ, ట్వీల్స్” పురి ఏవియు

సాటిరావు: ఒకటి తెచ్చించి చూచినచో మీకు బోధపడును.

ఏ నమోనాదైనను ఒకటేధర.

రూ. 2.4.0 లు.

వాటర్ ప్రభలు.

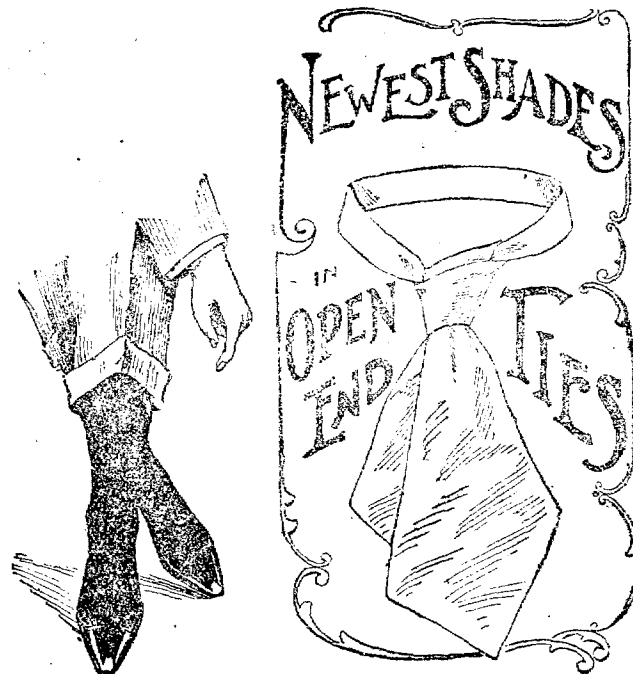
నీరుదిగవు. వచ్చుకనయిన రకములు ఇంకా చిత్రవస్త్రాని మాదిరి, మోటారు మాట్లు, ప్రత్యేక రకము. రూ. 45-8.0

మా ప్రసిద్ధి కెక్కిన టెన్సింగ్

ఇక వచ్చెను కోలు.

జములు నేత. కాకింగు లోను న్న రంగులను గలదు. టోపి కలితము గలదు. సామాన్యమైన బరువు. బొత్తిగా నీరు దిగినచును చేతులు ఉడచవు. ఇంగువలన కొడుగు కొడుకులకు ముట్టు మిక్కిలి ములకము. ఇట్టిగా ములక 48 మొదలు 78 అం. పొడవు.

రూ. 21.8.0

మగవారి, బ్లౌజ్ యూనియను $\frac{1}{2}$ అం. జము లతకబడిన ప్లాకింగు, జము లతకబడిన బొటాన్ వ్రేళ్లు, మడిమలు గలది. 10, 10 $\frac{1}{2}$, 11 అం. పరిమాణము జత 1-కి రూ. 0-14.0.

ది. సర్వీసు, కాక్టర్ $\frac{1}{2}$ ప్లాకింగు - బల్లని నిగనిగముతో, టేక్ & నేవి, సామాన్య తూనికగలిసి, చుంచి ఉన్న, జములతకబడిన కాలి నేళ్లు, మడిమలు గలవి. క్రిటిపువారిచే తయారు చేయబడినది. తూర్పుదేశమున వచ్చుకనయిన ప్రాకు దొరకును.

వెల జత 1-కి రూ. 1.12.0.

వెడలుపయిన వ్రేళ్లుగలది ఆకుపసుపు, గోధుమరంగు నేవితేక ఆకుపచ్చ నిగనిగంపుగలది. వెల. రూ. 1.15.0.

ఉన్ని ప్రయాణపు

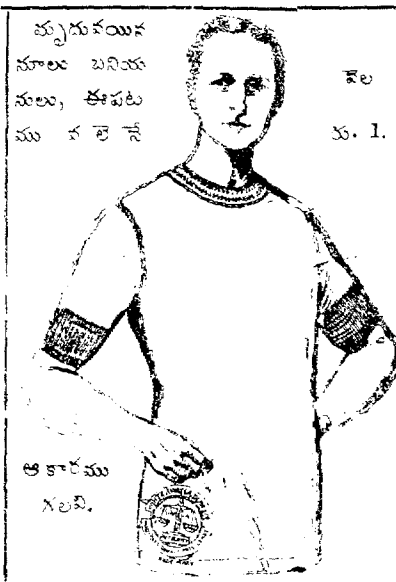
కంబల్స్.

అనేకరకములు రూ. 8-14 లు

మొదలు రూ. 29.8.0 లు వరకు

ఎక్కువ పొడుగునకు.

రూ. 13.8.0.

మృదువయిన నూలు బనియ నులు, ఈపట ము న లే నే

రూ. 1.

ది. వి. సి. ఎస్.

నలుపుతోను, కాకింగు లోను చక్కని జములు నేత పరమాట్లు ఇక వచ్చె నేవ్ కోటుగడ్డలజాయింట్లయందు చక్కని కట్టు వేసి మడుగుబడి యుండును. ప్రక్క చేబులు, పూరుకాలరు, గళమునోటులు, చక్కని నీరుదిగని చిక్కా సామాన్యపు రూ. 48 మొదలు 58 అంగుళములు పొడవు. వెల రూ. 27.8.0.

విలాసము:— వైటవేలెయ్ డేలా కంపెనీ,

సీమలో రిజిస్టరుకాబడియున్నది.

పోస్టుబాక్సు నెం 304 మద్రాసు.

WHITEAWAY, LAIDLAW & CO. LTD., POST BOX 304, MADRAS. (INCORPORATED IN ENGLAND.)

మదరాసు, అందు, సదరన్ మహారాటా రైల్వే కంపెనీ

లిమిటెడ్
ఇంగ్లండులో ఏర్పరుపబడినది.

కావలెను

బసరాలో పనిచేయుటకు 20 మంది జీనులు
కుట్టు పనిపాండు కావలెను. నెలకు రూ 50 లు
తీత మియ్యబడును.

దరఖాస్తు లీ దిగున చిరునామావారికి పంపు
కొనవలెను.

యల్. ఇ. కెయిలక్ గారు.

యం. అండు యస్. యం.

రైల్వే డిక్రూటింగు ఆఫీసరు, (రాయపురం.)

గ్యాలీన్ మోటారు సాధనాల.

మోటారుబండ్లు నడుపుటకు, వాటిని బాగుచేయ
గలుగుటకును తెలియదు నిచ్చుటకును మోటారుబండ్లు ఎట్లు
నడుచునో యేదేభాగములు యేదేపనులచేయునో అవి చెడి
పోయినపుడు స్వల్పముగా చేయు రిపేరులను యాయంశముల
నెల్ల ఆభ్యాసపూర్వకముగా ఈ వారతాలలో యూరోపియన్
దొరకల్ల నేర్పించబడును. ఇది రెండుమాసములలో నేర్పించి
గవర్న మెంటు వారివద్దనుంచి లై సెన్సు యిప్పించిపంపబడును.
అందులకు ఫీసు 80 రూపాయలు కట్టవలయును.

తిరిగి క్లాసులు డిసెంబరు నెల 1వ తేదీనుండి ప్రారంభ
మగును. క్లాసులో చేరదలచినవిద్యార్థులు ఈ నెల 80 వ తేదీన
గాని అంతకు ముందుగాని దరఖాస్తులు చేసికోవలయును
పాదుగూరి విద్యార్థులు కోరినచో నికసింతుటకు తావోసం
బడును. ఈ క్రింద నుదహరించువారికి వ్రాసికొనుడు.

(41) గ్యాలీ అండ్ కో, బ్రాడ్వే, మదరాసు.
Galley & Co., 149, Broadway Madras.

ట్రాజానా ప్రకృతి శాస్త్రభివృద్ధి

593

ప్రపంచమునందలి ప్రతిదేశమునను, మానుషిక దౌర్భ
ల్యము అవస్థలను గూర్చియు, వర్తమాన భవిష్యత్కాలముల
సంతతివారల ఆరోగ్యభివృద్ధి సాధనమునుగూర్చియు, అనే
కులు ప్రకృతిశాస్త్రజ్ఞులు వారి జీవితముల ధారపోసి
యున్నారు. అకాలపు వృద్ధాప్యమునకు నూచనయగు వెంట్రు
కలుగలుగుట హానికరములగు క్రిముల పనియను నిర్ధారణ నేటి
నపు ( ) లలో ముఖ్యముగ మనకు సంబంధించినది.

ఈ వ్యాధి అనేక యావనలందు సామాన్యముగ నున్నది.
ఈ క్రిమి సముదాయము వెంట్రుకల నంటియుండు చర్మపు
కప్పలలో ప్రదేహించి వెంట్రుకల యభివృద్ధికి కలసిక, రక్త
నాళములనుండి వచ్చు పదార్థమును తినినీయును. దీని పుష్కల
సానము వెంట్రుకయొక్క పాడునశించి వెంట్రుక పాలిపో
గలుగును.

ఇందుకు కారణమును కనుగొనుటలో ప్రకృతిశాస్త్ర
జ్ఞులు ఆ కారణనిష్ఠుత్తి సాధనమునుకూడ కనిపెట్టినారు. ఆ
క్రిమిసముదాయమును నశింపజేసి వెంట్రుకల పాడునకు తెగిన
ఆహారమును కలుగజేసి వాటి నాగ్యమునకు దెచ్చుటయే
ఇందుకు సాధనము. ఇంతవరకును ఇట్టి సాధనము అసాధ్య
మని తలంచబడెను కాని, ఇప్పుడు “ట్రాజానా” యననది.
ఇందుకు గాను యిప్పుడు కనిపెట్టబడినది.

“ట్రాజానా కేశాహరము” క్రిములను నశింపును. వెంట్రు
కల సాదులకు పుష్టిజేయును. వెంట్రుకల వెరుగునట్లు
చేయును. కిరీటునుబోలు తన కిరోజపుంజము క్షీణించె
ననియే శ్రీయును చివరవడ నవసరములేదు. త్వరగ నిశ్చయ
ముగ నది రాగలవు. ఏమాత్రమును యావనదేశలో వృద్ధాప్య
మును భరించనగునగులేదు. తమ దృష్టిపథమునందున్న యా
వనాధమును వినివోగించి తమ యావనమును కాపాడ
వచ్చును. “ట్రాజానా” కోవృకలయను.

కొన్ని నడుగవచ్చును. ఇది రెండువిధములగు నుండ
బడును. ఒకటి పురుషులకు, వేరొకటి స్త్రీలకు, మొదటిది
అంటుకొని యుండునట్లుగనూడ గుఱుగును. మీ రేయందుల
నుకాణములలో పడిగిన యిప్పుడు లేదా పోల్ ఏజెంట్లు
చూచి అందు లో లిమిటెడ్ 19 కేకండులైన లీచ్ పోస్టు
బాక్సు 226 వ గ్రామ అనివ్రాసిక పంపించియొకను యిప్పుడు.
బహుశ 5 రూపాయల సీ సా చట్టుపత్రానితో కలిగి 1-12 0

కొల్లేటి ములక

లంకలం దింకిను నీ రుండులు.

శ్రీశేష సహాయ మవసరము.

(మా ప్రత్యేక విలేఖకుని కద్దనుండి.)

కైకలూరు, నవంబరు 17:— మొన్నటివలెనే నిన్నును
కూడ మేము కొందరు సేవకబృందముతో కొల్లేటికోట
ప్రాంతమునకును, గుడివాకలంక ప్రాంతమునకును బయలుదేరి
తిమి. కొల్లేటికోట ప్రాంతమునకు సేవకబృందము రూ 150 ల
బియ్యము రసవత్తులతో బయలుదేరిరి. వారు ఆదివారము
నాటికి గాని తిరిగి రాజాలరు. మేము గుడివాకలంక ప్రాంత
మునకు వెళ్లితిమి. నిన్నును, మొన్నను మాపడన పండి కోతకు
సిద్ధమై మునిగి కుళ్ళిపోవుచున్న చేలలోనుండి ప్రయాణము
చేసినదని వ్రాసియుంటిని. నిన్న మాపడన చాలభాగము
జీలుగ న న ము ల లో నుండి పోయినది. నేలకొలది
జీలుగ బెండులు నీటివూడ తేలి యాడుచుండెను.
జీలుగ పువ్వులు పచ్చని యాకుల మధ్యను, సూర్యకిరణ ప్రోద్బి
న్నమై పాటలనడుముతో ప్రకాశించుచుండెను. జీలుగ వన
వానియగు కొల్లేరుకన్యక సంపూర్ణ యావన శరీరయై తన
భవళకాంతులను ప్రసరింపజేయుచు విహరించుచుండెను. మే
మారు మైలుల దూరము ప్రయాణము చేయునప్పటికి దవ్వల
నుండి ఏలూరులోని యంత్రాలయపు భూమును దృష్టచరమగు
చుండెను. గుడివాకలంక కొల్లేటికి సుదూరము కైకలూరునకు
నూరమి 7 డు మైలుల దూరమునందున్నది. మా సూర్యమధ్య
ముఖం దొక యె టైన ప్రదేశమునందు గడి కుప్ప యుండెను.
దానివూడ తెక్కలేన్న సమయములు బుస్సులు గొట్టుదు, మా
పడనను జూచి యురకలాడజొచ్చినవి.

4 గంటల గునప్పటికి మేము గుడివాక లంకను చేరి
పడనను, ఇండ్లముందర కట్టిపెట్టితిమి. పడన గ్రామము చేరిన
ప్పుడు గుప్పమని దుర్గంధము కొట్టి నారంభించెను. మేముదూచి
నలంకలన్నిటి కంటెను గుడివాకలంక పెద్దది. లంకయందు
150 ఇండ్లున్నవి. వానిలో సాలిక ఇండ్లు కూలిపోయినవి.
లంకయందు చేపలవాండ్రును, మాలలు కావునముచేయుచు
న్నారు. అక్కడి జనసంఖ్య నూరమి 800లు. వరదవచ్చినప్పటి
నుండియు, అధికారు తెవ్వరును, వచ్చి లంక ప్రజలను జూచి
యుండలేదు. ఇదివరకువచ్చిన ముకల కిప్పటికలె ప్రజలు
బాధ పడలేదు. చేపలను పట్టుకొని ప్రజలు
ఏలూరు ప్రాంతమునకు తీసికొని పోయి వానిని
అమ్మకొని జీవించుచుందురు. చేపలపట్టుకొను నిమిత్తము
కొల్లేటియందు వేసికొనిన “మావులు” మొన్నవచ్చిన ప్రవాహ
మునకు కొట్టుకొనిపోయి ప్రజల జీవనాధారము పడిపోయి
నది. కావున లంకలోనివారిలో నొకరిద్దరు తప్ప తెక్కినవారు
పొట్టగడియక బాధపడుచున్నారు. మాలవాళ్లలో 50 నుండి
వరకును లంకనుండి లేచిపోయిరి.

నాయెదుట గడక గ్రహాంతరేసికొని మాలశ్రీముకతై
నిలువబడియుండెను. ఆయనకు 80 సంవత్సరములు నాటివని.
వాగ్ధక్యమునకుతోడు ఆమెకుకండ్లుకూడ కనుపించవు. ఇరుగు
పొరుగు ఆస్కారముగాని సురయే యరలంబనముగాని ఆమెకు
లేదు. ఆదురదృష్టవంతురానికి గృహములేదు. బంధు
వులులేరు. మడిమాన్యములు లేవు. లోకమునందు బంధువు
లేవరునలేక, కన్నులేక, యే ఆస్కారములేని, 80 యేండ్ల
శ్రీకి వెనములుగడచి, పొట్టజరుగుట యెట్లు? ఆదీనురాలి
స్వరూపము నేను మంచినీవలెనన్నను నురపునకు వచ్చుట
లేదు. గుఱిమేళుములచే కారు క్రమ్యకొనియుండిన ఆమె
నదననుండలము కళానిహీనమై ముమ్మలను జూచినవెంటనే
ఆకాల జలనోదయమువలె కన్నీటిధారలు వర్షించినవి. ఆమె
కండ్లనీరు నింపుకొనుచు, “బాబో” యని వణుకుచు, చేతులు
రెండును జోడించి, జీర్ణ శరీరముతో సేవక
బృందమునకు పడేపడే ననుసక్రమం నారంభించినది. ఆమె
శరీరము కృశించి యెముకల ప్రోవు పయి కగపడుచున్నది.
మాంస విహీనమై యుండిన ఆయన శరీరము ముకుతలు పడి
యుండెను. మాటిమాటికిని ఆదీనురాలిశరీరము కంపించిపోవుచు
అప్పుడో ఇప్పుడో నేలబడిపోవునని భయముచేయుచుండెను.
ఆదురదృష్టవంతురాలు నడువలేక నడువలేక తప్పుడుగులు
పెట్టుకొనుచు నేను గ్రామమునుండి లేచివచ్చిన తరువాత మా
పడనయొద్దకు వచ్చియుండెను. ఆమె చినిగిపోయిన గుడ్డవేలి
కలను, ముడిపెట్టుకొని, మొలకొక ప్రేలికను, రెక్కల కొక
ప్రేలికను, అడ్డుపెట్టుకొని యుండెను. ఆదీనురాలి దుష్ట
నితిని కన్నులారగాంచి ఆమె ముఖనితిలో లీనమై కరుణగాల్పి
సేవాసభ్యులమెకు 6 రెట్లు బియ్యమును గవర్నము నిచ్చి ఒక
వస్త్రమును దానముచేసి తమ బిడ్డములను సాగకము చేసికొన
గల్గిని వ్రాముభాగ్యము నాకు లభించినది. ఆయన హిస్థితిని
వాచు దినముల వరకును తొలగించుటకు కారణభూతులైన
దౌహర్మ్యకణ సంపన్నులగు ఆంధ్రహాజనులు నిశ్చయముగ

భన్యులైరిని చెప్పవచ్చును. వరదబాధచే నాపన్నులైన వారి
సాహాయ్యము నిమిత్తము సామిచ్చిన శ్రీమంతులును, సామా
న్యులును, భన్యులే. అందులో త్రాపి నిలువ నీడలేక, ఆక్రితు
లులేక, కట్టుకొనుటకు గుడ్డలేక, నడుచుటకు శక్తియు, కన్ను
లులేక, వ్యాధిదేవతకును తుధాదేవతకును, దాసురాలైన
ఆదురదృష్టవంతురాలికి చేసిన సాహాయ్యము ఆంధ్రజనుల విత
రణమునకు పరమలక్ష్యముగ నుండును. మరియొక ఆంధ్రరా
లును, జీర్ణవనసాధారిణియై చలిచే వణకు చుండుటచే నామె
కును సేవకబృందము వస్త్రదానము చేసిరి.

వడ్డెవాండ్రకంటెను గుడివాకలంకయందు మాలలస్థితి
చాల దుర్భరముగ నున్నది. వారిలో నేను జూచినంతవరకును,
ఒకరికిని దృఢగాత్రము లేదు. ప్రతివారి శరీరములును కృశించి
ప్రాణములు బొందినట్టి పెట్టుకొని యున్నవి. ప్రతివారికి
కండ్లు గుంటలుపడినవి. దవ్వుడ లంటుకొనిపోయినవి. 60
యేండ్లు దాటుటకు పూర్వము వారిలో చాలమందికి నడుములు
వంగి నేలను స్పృశించుచున్నవి. వారిలో చాలమంది రెక్కల
మీద గుడ్డలలేక చలిగాలియందు మోళ్ళవలె నిలువబడి
యుండిరి. పెద్దవాండ్రు బియ్యముకొరకు బుట్టలను పట్టుకొని
పడవద్వార నుండగ, ఆరేండ్లలోపు పిల్లలు సరళభావముతో,
నవ్వుముఖములతో పడవను సమీపించి “కాస్త్ర. ఉప్పగల్లు
పెట్టండి బాబూ; రెండు ఉల్లిపాయలు భర్తయ్యచేయండి
నాయనా; కూసంత చింతపం డియ్యండి తండ్రి, నోట్లోవేసి
కొని వప్పరించెదము, మీ పేరు తలచుకొంటూ; మిశ్రులిని
దైవమిట్లు పుట్టించె కాబోల”ని, వచ్చి రాని మాట
లతో చెప్పకొనిరి. శ్రీమంతుల యిండ్లయం దెందరు పిల్లలులే
రు? వారిలో నెందరు నేలమీద కాలుపెట్టిన కందిపోవునని
తలదండ్రులు భయపడుటలేదు. పుత్రపౌత్రుల్యము, ఆగర్భ శ్రీ
మంతులకును, నిరుపేదలకును సమానము. అట్టిసితిలో నేను
చూచిన పిల్లలందును, శ్రీమంతులకు జన్మించిన పిల్లలందును
కన్నకు విశేష వ్యత్యయము మానవపరకత్వితమేగాని, వైవిక
ముగాని జన్మసంభావనగాని కాదని నేను జూచినట్లుగనే
శ్రీమంతులును జూచియుండినయెడల వారికిని వ్యక్తము కాగ
లదు. శ్రీమంతు లీతత్వాగ్యమును పూర్తిగ గ్రహించి నిరవిగ
భగ్యము చేసినయెడల, గర్భదర్శిదుల పిల్లల దినస్థితి పూర్తిగ
గాకపోయిన కొంతవరకైనను తిన్ని వారు తమ పౌరధర్మమును
నిర్వర్తించుకొని, దేశమునకు కావ్యతీక్షిని సముపార్జించ గలరు.

మేము 200 మందికి బియ్యమును, గవర్నము నిచ్చిబయలు
దేరునప్పటికి సాయం కాలము 5-30 నిమిషము లైనది. గోపూరి
కాసరయమునందు క్రమక్రమముగ నాకసము రక్తవర్షమును
దాల్చుచుండెను. అంతకంతకు కృష్ణగల్గమును దాల్చుచుండిన
మేళుమాలికలు నీటియందు ప్రతిఫలించు చుండెను. దవ్వలని స
రంగముగనుండిన జలప్రవాహమును భేదించుకొనుచు పోవు
చుండిన తాటిదోనెల మార్గము భుజంగితు(కేణలు బారులు
కట్టిపోవుచుండినట్లు కనుపడు చుండెను. ఆమార్గము మీద
పడియుబికిన మేళుముల రక్త కాంతులు చిరుతరం
గముల సాహాయ్యమునలన నలుదిక్కులకును ప్రసరించుచుం
డెను. క్రమక్రమముగ చీకటులు వ్యాపించి మాగమనమునకు
అంతరాయము కలిగించినవి. ఆకటిక చీకటియందు మాపడన
దారిత్వము ఒక జీలుగవనమునందు తగుల్కొని, అటునిటు
కదలదయ్యెను. కళాసులును, మేమునుదిగి పడవను త్రోయుద
మనుకొనినను అక్కడ నీరు అగాధముగ నుండెను. ప్రవాహ
మక్కడ గడలకుకూడ అందలేదు. ఆసరయమునందు గాలి
నోరుగ వీచుచుండినను; తెర చాప పడవను కదల్చలేకపోయెను.
అట్లు చాల నేపు తంటాలుపడిపడి నననుదాటి బయలుపడితిమి
మేము కైకలూరుచేరునప్పటికి రాత్రి 9-30 గంటలునాటివని.

గుడివాక లంకలోని ప్రజల దుర్భాగస్థితిని తెలచుకొనిన
ప్పుడు, బుకారాజ్ఞానమువలన చిక్కి శత్రువులైన దుర్దృష్ట
వంతులు భూపకము. వచ్చుచున్నారు. అక్కడ చిక్కి శత్రువు
లైనవారి రూపములు మాడరన్ రిపూర్వాప్రతికయందు ముద్రి
తములు. అందు ముద్రితములైన చిత్రములకును, నేను నిన్న
జూచిన వారి స్వరూపములకు నానంతయు వ్యత్యయములేదు.
మల్లవరము కైకలూరునకు పదిమైలుల దూరమునందున్నది.
అక్కడ పది పల్లెండెండు ఇండ్లగొల్లులు మూత్రము వాసముచే
యుచుండిరి వరదవచ్చినవెనుక వారు గ్రామమును వదిలిపెట్టి
జీర్ణమీద పడి అడుగుకొని తిని జీవించుచున్నారు. గ్రామ
మునం దొకయిల్లుతప్ప తక్కిన వన్నియు కూలిపోయినవి.
వారికి నేటియుదయమున కైకలూరునందు బియ్యము నిచ్చితిమి.

మొన్నను తహసీలుదారుగారు, నందిగామ లంక, దాన
గూడెములకు వెళ్లి ఒకబస్తా బియ్యమును రెండుబస్తాల ధాన్య
మును పంచిపెట్టించిరి. లంకలం దెంతమందికో సాహాయ్యము
చేయవలసియున్నది. కావున నిదినర కుపేక్షజేసినను అధికారు
లివ్వడైనను, యుందునకువచ్చు సదయభావముతో మరింత
తోడ్పడ ప్రార్థితులు మేష్ట్రేటుగాను లంకలలో నెవరెవరి
ఇండ్లుపడిపోయినవో తెలిసికొనుటకు మాత్రము,
బయలుదేరిని తెలియుచున్నది. వారురక వెట్టుటకంటె
బియ్యము గవర్నములతో బయలుదేరినయెడల దీనులకు విశేష
సాహాయ్యకారిగ నుండును. లంకలలోని నీరికను తీయుటకు
అధమును నెలదినములైనను పట్టును. తావర్వ్యగ్యంతము అధికా
రులు ప్రజలను రక్షించనియెడల వారిగతి యేమికావలయును?
ప్రజానాయకులును, అధికారులును వెంటనే దీనికి తగిన
ప్రతిక్రియను జేయవలసి యుండును.

సమకాలి కాభిప్రాయములు

(0)

సర్ రవీంద్రనాథ ఠాగూరుగారు.

కెనడాదేశమున భారతీయులు పడిన సంకటముల జూడ రవీంద్రనాథ ఠాగూరుగారు కెనడావారి ప్రాధాన్యము తీరస్కరించుట కడుంగడు స్వాభావికము. సామాన్యులగు భారతీయుల నాదౌంధ నొల్లని దేశములు భారతీయోత్తముని సత్కరించు సంతసమును బొందజేయుట యుక్తియుక్తము. కేవలముంగోపమునై నావహించిన ఇట్టి యన్యోన్యకలహము లొకేసామాజ్యమునందలి రెండుదేశములవారి మధ్య మేము ప్రోత్సహింపముగాని కొన్ని కొన్ని సమయములందు మాత్ర మాత్రమే గౌరవము కాపాడుకొనుటకు నిశ్చయమగు నిలకడ యత్యవసరము. ఇదియు నట్టివానిలో నొకటిగా బరిగణింపబడదగి యున్నది. మఱియు దీనియందొకొక విశేషము గలదు. బుద్ధిమతశీలత ననుసరించియు నైతికధర్మము ననుసరించియు చేసిన ఈ బహిష్కారము సందర్భానుసారమున న్యాయముగ గన్పించుచున్నది. భౌతిక క్రియాశీలమున జేయు ప్రతిక్రియలకంటె ఠాగూరుగారు జూపగోరు నిట్టి మానసిక పు మార్పులే ఎక్కువ ప్రయోజనకరములుగ నుండగలవు. ఎచ్చట మార్పు అవసరముగా నున్నదో, ఎచ్చట మార్పు అవసరముగా నున్నదని యుక్తిమత భావప్రపంచము తలంచుచున్నదో అచ్చటనే యీ చర్య "యద మిధ"మని నిరూపించుచున్నది. — మదరాసు మెయిలు ప్రక. తిలకుమహాశయుడు.

క్రిందటి శనివారమునాడు బొంబాయి నగరములో డాక్టర్ సేపీగారి నివాసమున బొంబాయి జాతీయసంఘము వారి యాజమాన్యముక్రింద తిలకుమహాశయుని నూతన విజయా విషయసందర్భమున వాసినభినందించుట కొక సభ జరుపబడెను. పి. కె. తిలంగు గారు రాసయమున మహాశయింపగోరబడిరి. వానొక గంభీరప్రస్థానము గావించి అందరిటల విమర్శించిరి. తిలకు, బీ.పెంటు, లజపతిరాయి మొదలుగాగల మహానుభావుల జీవితములు మనకొక ముఖ్యంశమును బోధించుచున్నవి. మన మొకానొక కార్యమున కుపక్రమించునపుడు, మన కార్యముయొక్క నిశ్చయత్వమును దానిని నెరవేర్చుట యందు మనకుగల యథాగ్రాభిమానమును తేటపరుచుచు మన కార్యనిర్దిష్టగతు మనమెట్టి బాధలనైన సహించుటకు సిద్ధముగా నుండవలయును. సంఘమునం దుదారపు టాలోచనం గల వారిలో, హిందూదేశాది కొన్ని దేశములందు రెండు తెగల వారు గన్పించుచున్నారు. కొన్ని కార్యములు చేయుట, కెంతయు స్వములుగా నున్నవని నిశ్చయముగ నెఱిగియు తమకొక కా కార్యములను పెర వారు చేసి బెట్టిన సంతసిం చు వారిందు మొదటి తెగలో జేరుచున్నారు. రెండవ తెగవారు స్వయముగ నాకార్యము నెరవేర్చుటకు బరుగిడుదురు. మొదటి తెగతి వారిని వారిమట్టునకే విడచి మనము రెండవతెగతి వారి యుదాహరణమును ప్రకృతవలయును. రాజకీయాభివృద్ధికి హితుపడదలచి, తమ యుద్యమముల గూర్చి యథాగ్రాభిమానముతో పనిచేయు వారలకు హిందూదేశమున నైనను లేక మరియొక దేశములో నైనను, ముఖ్యముగా ప్రస్తుతావస్థలో, మలభముగను, సునాయాగముగను కార్యఫలము దిక్కుననుట యసాధ్యము. అట్టి కార్యముల జేయునపుడు వచ్చు బాధలన్నిటికిని మనము సిద్ధపడవలయును. తిలకు మహాశయుడు కడగండ్ల బడెను. బీ.పెంటుగారు హిందూ పాలాయెను. లజపతిరాయియు కష్టముల ననుభవించెను. మరియు జేలొంది మహాశయులు తమ మత కార్యసాధనమున కనేక బాధలు పడిరి. గవ్వముల పాటింద కుండుటయే నిశ్చయముగ కార్యనిర్దిష్ట మనల పురికొల్పుచున్నది. — "యంగ్ ఇండియా".

రాజప్రతినిధిగారి పర్యటనము.

అక్టోబరు, నవంబరు 17: — శ్రీరాజప్రతినిధి గారును, మెయ్యుఫర్డు ప్రభిణియును అక్టోబరు ఇన్స్పెక్టరులను సందర్శించుటకు పోయినపుడు ఇన్స్పెక్టరులను శ్రీవారికి స్వాగతప్రత్యమును సమర్పించిరి. వారికి శ్రీ రాజప్రతినిధి గారు ప్రత్యుత్తరము నిచ్చుచు సర్. ఇ. కార్ల్యుగారి వలన అక్టోబరు ఇన్స్పెక్టరులను విషయమును దా మెఱిగితిమని చెప్పి తమకును ఇన్స్పెక్టరులకును సంతత సఖ్య ముండవలయుననియు, వారి సౌఖ్య సౌభాగ్యములే తమ సౌఖ్యసౌభాగ్యములుగా నుండుననియు నడిచి వాయువిమానమునకు గాను వారి సగిన ధన సాహాయ్యమునకు వారి నభినందించిరి. పులపాలక సంఘమువారు శ్రీవారలకు సన్మానప్రత్యము సర్పించిరి.

న్యాయస్థాన వార్తలు

(0)

జ్యోతిసు పోలీసు కోర్టు.

(0)

భారతీయులపై నేరారోపణము.

భారతీయులపై నేరారోపణము.

పోలీసువారి కేసు.

భారతీయులపై నేరారోపణము.

నవంబరు 18 శనివారము.

ఈదినము 12-30 గంటల కీ కేసు మరల విచారణకు ప్రారంభింపబడెను.

ఆంగ్లో ఇండియనుల తరపున న్యాయజేటుగ్రాంటు గారు వాదించిరి. ఆంగ్లో ఇండియనులమీద నెట్టి నేరమైన మోపవలయునని పోలీసువారు వారిపై నారోపించిన నేరములబట్టియే చేయవలయునుగాని ఒకానొక విద్యార్థిచే తే బడిన కేసునుబట్టి మోపగూడదు. గడచిద జరిగిన మూడు రోజులకు జరిగిన గుర్తపట్టు ప్రదర్శన మంతయు నబద్ధము. ఈసంగతి సుబ్రహ్మణ్య స్ట్రానీని పోలీసుబట్టుకుంటుటకు చెప్పిన సమాధానమును బట్టి వ్యక్తమగుచున్నది. ప్రాసిక్యూషనుతరపున రెండవ సాక్షి మూడవముద్దాయి ప్రియెస్సు భారతీయులపై రాళ్లు రుద్దినటుల చెప్పుచున్నాడు. గుర్తపట్టుచోట నటుల చెప్పటయే యతడు కోర్టులోగూడ చెప్పటకు కారణముగా నున్నది. మూడువద్ద ప్రియెస్సు కుట్రను పన్నులు కేవల మబద్ధము. ప్రాసిక్యూషను తరపు 16, 35 సాక్షులు ముద్దాయి రాళ్లును రుద్దుచుండగా మాత్రమే చూచిరి.

ప్రాో తరపు మొదటిసాక్షి న్యాయముద్దాయి గిల్ హూ లీ దబ్బులాటలో నున్నటుల చెప్పెను. ఆంగ్లో ఇండియనులు భారతీయులు వెంటించునపు డెవరినైన దెబ్బ తగిలినటులాకసాక్షియు జెప్పలేదు. మరియు చేత కర్రయిందగా రాళ్లు రుద్దుట పాపగ నేరము. ముద్దాయి యెన్నియో నేరముల జేసినటుల ప్రాో తరపున మూడవసాక్షి చెప్పెను. ఆగందరగోళ నితి యం ద టు ల జే యు ట కు వీ లు లే దు. 5 వ ముద్దాయి లాకీమీద తొమ్మిండుగురు సాక్షులు నేరము మోపిరి. ప్రాో న్యాయసాక్షి ముద్దాయచేతిలో తుపాకీయు కట్టియు నున్నటుల చెప్పుచుంటుట కేవలమబద్ధము. ప్రాో ఆరవ సాక్షి 5 వ ముద్దాయి పెక్ మోహను తన్ను గ్రుద్దినటుల కోర్టులో చెప్పెను. ప్రదర్శనములో నటుల చెప్పలేదు. తుదకు భారతీయులే నేరము చేసిననియు ఆంగ్లో ఇండియనులంతగా నేరము చేయలేదనియు గనుక వారల విడువవలసి యున్నదనియు నడిచు చెప్పెను.

ప్రాసిక్యూటింగు ఇన్స్పెక్టరు పద్మనాభస్వామి నాయుడుగారు నేరారోపణము స్థిరపరచుచు వాదించిరి. ఈ కలహమున కంతటికిని న్యాయుండియో కరప్రత్యములే కాణి వారు చెప్పిరి. అతడు పోలీస్టిగారి సాక్ష్యమున నమ్మి నేరముల నారోపించెను. కలహమునకు కాలూద్రవికవారు భారతీయులని, వేంకటరెడ్డికృష్ణస్థాపాపు, శ్రీపతిరావులు కలహములో విశేష నేరము చేసినటుల ఉదాహరణములు జూపెను. తక్కిన భారతీయ విద్యార్థులపై నంతగా విలువైన సాక్ష్యము రాలేదుగనుక వారిని విడువ వచ్చునని యతడు నూచించెను.

ఆర్. ఎన్. అయ్యంగారు భారతీయ విద్యార్థులలో 3, 4, 5 వ ముద్దాయిల తరపున వాదించిరి. ఆంగ్లో ఇండియను ముద్దాయిలు చెప్పసాక్ష్యము నమ్మదగినదిగాదు అనివారు చెప్పిన తప్పుసంగతులను విశదీకరించుచు గుర్తపట్టు ప్రదర్శనమున నంతయు ఆంగ్లో ఇండియనుల కనుకూలముగా జరిగింపబడినది.

భారతీయులలో మూడవ ముద్దాయి లాకీ ప్రియెస్సువలన గుర్తింపబడెను. అందులో నొక సాక్షి భారతీయులలో ముద్దాయిలు గనెన్నబడిన వారెవ్వరుగాని కలహములో నున్నటుల ప్రమాణము చేయలేనని చెప్పెను. అందుచే మూడవముద్దాయి రాళ్లును రుద్దెనని యాసాక్షియే చెప్పట యబద్ధ మగుచున్నది. మరియు

సాసాక్షియే ముద్దాయి లాకీని యేడుదెబ్బలు కొట్టెనని చెప్పెను. ప్రియెస్సు లాకీలాక్క తండ్రికా గొల్లముననే యుంటు చే స్నేహితు లనియు, ఈచెప్పినది కల్పితమనియు ప్రశంపదగి యున్నది. 6వ ముద్దాయి కన్న నూ నాయుడు మూడినారోపింపబడిన నేరమును కేవల మబద్ధమని ఈక్రింది కాణి ములబట్టి తెలియగలదు. ముద్దాయి వేంకటరెడ్డితో గలపడి. టి. ఎన్. ఆఫీసునకు వచ్చినటుల ఛాంటర్నగారు చెప్పుచున్నారు. వేంకటరెడ్డి చిచ్చు రిచ్చార్డుని క్రింద బడద్రోయునపుడు 6వ ముద్దాయి వాని చేయబట్టుకొని యుండెనని పెద్ద రిచ్చార్డుగారు చెప్పుచున్నారు. వేంకటరెడ్డి రిచ్చార్డుని పడద్రోయుట కేవలము కల్పితము. ఆత్యుసంతకాగ్ధ మాంగ్లో ఇండియను లా మాట ను కల్పించినది. ఆసంగతిని గూర్చియే తిలకలెలుగారు చెప్పినసాక్ష్యము రిచ్చార్డుగారు చెప్పినదానిని ఖండించుచున్నది. మరియు చిన్న రిచ్చార్డు కన్న నూ నాయు తన చేతిని బట్టుకొనలేదని చెప్పుచున్నాడు. 6వ ముద్దాయి లక్ష్మీనారాయణ తన్ను తిట్టినటుల గిల్ హూలీ చెప్పుచున్నాడు.

పిమ్మట శ్యామారావుగారు తమవాదనల ప్రారంభించిరి. ఆంగ్లో ఇండియనుల కర్రల పట్టుకొని వచ్చినది పోలీస్టు గారు చెప్పిరి. ఈసంగతిని బట్టి చూడ ఆంగ్లో ఇండియనులు దబ్బులాట గలుగునను నిశ్చయముతో నరటికి వచ్చినది స్పష్టమగుచున్నది. చిన్న రిచ్చార్డును, ప్రియెస్సును సుమారు 20 లేక 28 కర్రలుపయోగింపబడినటుల జెప్పుచున్నారు. రిచ్చార్డు కోర్టుగాక లీ సంగతి యథాగతమే తెలుపు చున్నాడు. వీరిని బట్టి చూడ ఆంగ్లో ఇండియనులు సన్నిధిపై వచ్చినటుల విశదమగుచున్నది. భారతీయులు 200 ల మందియు పరుకెత్తినయి ఆంగ్లో ఇండియనులు వారిల వెంటించినయి ఛాంటర్న, రిచ్చార్డు, డయిలీ, క్రికెటరుల చెప్పుచున్నారు. భారతీయులు తప్పచేసినటుల నేరారోపణము చేయుటకు వీలులేదు. ఒకానొక గడచిదలోనున్నంత మాత్రమున వారేనేరమును చేయనపుడు ముద్దాయిలు కిత్నోర్లు కారని వారనేక తీర్పులను ఉదహరించిరి. పోలీసువారిచే నేరస్థులుగా బరిగణింపబడిన సాక్షుల సాక్ష్య మేమాత్రమును సాటింపబడకూడదని శ్యామారావుగారు కోర్టువారికి తెలియజేసిరి.

మొదటి ముద్దాయినిగూర్చి వారిపై ప్రత్యేకముగా సాక్ష్యము జెప్ప నియోగింపబడినవారు తప్ప మరియెవ్వరును ప్రతీకారముగ చెప్పలేదు. గ్రాంటుగారిసందర్భమున తమపదవికి తగని దుర్భాషల నుపయోగించిరి. డయిలీ, పారిగారలు రిచ్చార్డు చిన్న రిచ్చార్డును, స్ట్రానీగారలగు డించిరి. డయిలీకి 27 వ తేదీని పోస్టుస్టేషనువద్ద నేపనియులేదు. త్రోక్మూడు బండి విషయములలో నంతయు "వకీ తనక" గా జెప్పెను. మరియు భారతీయులు పరుకెత్తిన ఇతర జెప్పెను. పారిగాను దినముకు కోర్టునకు వచ్చెయుదురు. వేంకటరెడ్డి కేసు గాటగ నే గడుగును బట్టుకొని యుండె ననుచున్నాడు. మరియు కులాసా నిమిత్తము భారతీయులకు వ్యతిరేకముగా సాక్ష్యము చెప్పవచ్చె ననుచున్నాడు. రిచ్చార్డు గారు పోలీసు కోర్టులో వాద్యాలమిచ్చునపుడు నేరమువారినిసంబంధించియు మరిచి పోయినటుల చెప్పుచున్నాడు. స్పెషిలైజరుగ చెప్పుబడిన రెండు సాక్ష్యములును సుపర్నయింప బడవచ్చు.

కృష్ణారావుగారు మిగుల కోపము గలిగియున్నటుల పోలీస్టుగారు చెప్పుచున్నారు. కృష్ణారావుగారు స్ట్రానీని గడుగుతో కొట్టినటుల పారిగాను చెప్పుచున్నారు. ఈ సంగతి స్ట్రానీ పోలీసు చెప్పిన సంగతులకు వ్యతిరేకముగ నున్నది. శ్రీపతిరావు స్ట్రానీనికత్తితో నెదనటుల స్ట్రానీ చెప్పుచున్నాడు. ఇది కేవలమబద్ధము.

ఇంతటితో కేసు సోమవారము 12 గంటలకు వాయిదా వేయబడినది.

BRIEF TELEGRAMS.

H. E. the Commander-in-Chief arrived at Deibi to-day

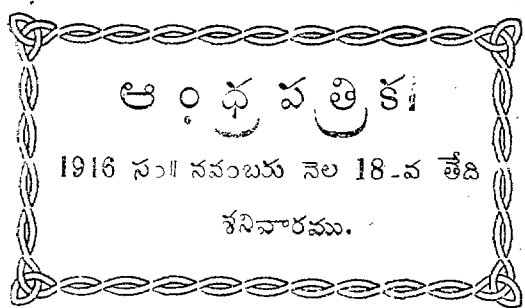
The first Rani of the Raj of Manipur gave birth to daughter on the 15th October.

Arrangements have been made by the Government of India to present some Budha relics discovered at Taxila to the Temple of the Tooth of Budha at Kandy. Sir John Marshall, Director of Archaeology, will convey these relics to Ceylong in January.

Mr. Church, Mining Engineer, Railway Board, will be the officer empowered under the Rule 11 of the notification of the Government of India Gazette Extraordinary dated the 14th November to acquire the output of the mines.

విషయానుక్రమణిక.

ఆంధ్రదేశ వార్తలు	2
ప్రకటనము	3
కొల్లేటి ములక	4
న్యాయస్థాన వార్తలు	5
ప్రధాన వ్యాసము	
కడప మండల సమావేశము	6
విప్లు జాతుధ్వజము	7
విరోధ మహాసంగ్రామము.	
విదేశ తంతి వార్తలు	8-9
దేశీయ తంతి వార్తలు	10
ఇంగ్లీషు తంతి వార్తలు	11-12
జాబులు	13
ప్రపంచ వార్తలు	14

కడప మండల సమావేశము

కడప మండల సమావేశము నేటిదినము రాజంపేటలో గా. మీర్ అసద్ అలీఖాన్ గారి యాజమాన్యమున సమావేశమైనది. మన దక్షిణ రాజధాని ముసల్మాను సోదరుల పక్షమున ఇండియా శాసన నిర్మాణ సభలో ప్రతినిధులుగా నుండు మీర్ అసద్ అలీఖాన్ గారిని ఎరుగని వారు లేరు. వీరు కర్నూలు మండలముగాని బన గనపల్లి సంస్థానాధీశ్వరులగు నవాబుగారి సోదరులు. అంతటి యుత్తముకుటుంబమున జన్మించియు వీరు ప్రజాహితేషనముపట్ల దృష్టికలవారై తమ జీవించు ప్రాంతపు ప్రజల మేలు తమ మేలుగా గణించి పనిచేయు దొరకొని యుండుట మిక్కిలి సంతృప్తికరము. వీరు కర్నూలు మండల వాసులైనను సామాన్య ప్రజా సమూహమునం దాదరము కలవారై వారితో కలసి మెలసి తిరుగువారైనను దేశభాషకు ప్రాముఖ్యము దేశమున కలుగకపోవుటచేత వీరు తమ యధ్యక్షకోపన్యాసమును నాంగ్లముననే చేయవలసినవారైనారు. మరి యొక్క సంగతి. వీరికి ఆంధ్రోద్యమము సమృతమే యని మే మెరింగి యుంటిమి. కడప జిల్లా యం దాంధ్రోద్యమ మంత కళావంతము గాలేదనియో మరి ఏ కారణమునో గాని వీరు ఆంధ్రోద్యమపు మాటయే తమ యుపన్యాసమున తలపెట్ట లేదు. ఇండియా శాసననిర్మాణ సభ్యులెల్లరు చేరి మన రాజప్రతినిధిగారికి పంపిన నివేదిక పత్రములో చే వ్రాలు చేసియుండియు గా. మీర్ అసద్ అలీఖాన్ గారు తాము అధ్యక్షత వహించి యుండునది జిల్లా సమావేశ మని గమనించి కాబోలు స్వపరిపాలనాసమస్య నట్టే తడవి యుండలేదు. అయిన తమ యుపన్యాసము చివరకు వచ్చునప్పటికి స్వాతంత్ర్య మిచ్చుటయే స్వాతంత్ర్యాన్ని తగడించుటకు మార్గము చూపుట యనియు అట్టి స్వాతంత్ర్యము చేచిత భంగిని ప్రసాదిత మగును గాక యనియు స్పష్టముగా నుడివియున్నారు. దేశీయ మహాసభోప సంఘమువారును మహమ్మదీయ మహాసభోప సంఘమువారును నిర్ణయించు స్వాతంత్ర్య పరిమితిని కోరుటయందు మండల సమావేశము

వారు, అనగా మండలమునా రనుట, హృదయ పూర్వకముగా నేకీభవించి పనిచేయవలసి యుండు రని సూచించినారు. ఇది ఉచిత సూచన యనుట కేమాత్రమును సందియము లేదు. మీరు అసద్ అలీఖాన్ గారు హిందూ ముసల్మాను సభ్యమును గురించి చెప్పిన మాటలును ఈ సందర్భమున చక్కగా గమనింపదగి యున్నవి. బ్రిటిషు ప్రభుత్వపు నీడ నభివృద్ధి యగుచుండు జాతీయ జీవనమున హైందవులకంటె కొరంతగాని భాగమే ముసల్మానులు అనుభవింపవలసి యున్నారట! హిందువులు ముసల్మానులు క్రైస్తవులు అను విభేదములేక హైందవులెల్లర హృదయములలోను నేటిదినము నూతనోత్సాహము జనించియున్నదట నూతనా శాంకురములు ననలెత్తి యున్నవట! కావున హిందూ మహమ్మదీయుల పరస్పర సహకార సమాధానము లేనిది ప్రవృద్ధి యుండదు సాగనేరదట! అందువలన మీర్ అసద్ అలీఖాన్ గారు హిందూ మహమ్మదీయ మైత్రిని గురించి చక్కటి జాగ్రత్త పుచ్చుకొనవలసిన దని హెచ్చరించినారు. ఈదక్షిణరాజధానిలో హిందూ మహమ్మదీయ సమస్య లేదుగాని హిందూ మహమ్మదీయుల విభేదములవలన కలుగు పోరాటముల పుష్కలము వివరాకపోలేదు. అందులోను కడప జిల్లాలో కొంతభాగమున పోల్లటత్తిక్షముగ జరుగుటయు కలదు. కడపపహరులో నెన్ని పర్యాయములో హిందూ మహమ్మదీయులు కోర్టుల కెక్కి యున్నారు. సోదర మండలముగు కర్నూలు మండలములోనే యిటీవల గూడూరు అల్లరులు జరిగినవి. ఇది యంతయు జ్ఞాపకము పెట్టుకొని మీర్ అసద్ అలీఖాన్ గారు మహమ్మదీయ నాయకులును హిందూ నాయకులు తరుణమున జోక్యము కలిగించుకొని పనిచేసి యుండిన యెడల అనర్థముల నపనయించియుండవచ్చునని వాక్రుచ్చి యున్నారు. తమ సోదరులు గోసంహారము మానవలసిన దనియు హిందువులు మసీదుల యెగుటను మహమ్మదీయ ప్రాంతములలోను విగ్రహముల నూరేగించుట మానవలసిన దనియు హితబోధ చేసినారు. హిందూ మహమ్మదీయు లొండురుల విశేషాచారంబుల సహించుకొని మెలగవలసిన దని ప్రబోధించినారు. ఈ యుద్బోధనం బెల్లయు మాకు మిక్కిలి సంతృప్తికరముగా దోచుచున్నది. ముఖ్యముగా హిందూ మహమ్మదీయ సోదర ప్రముఖులు ప్రతిచోటను నొక సంఘముగా జేరి ఎల్లవిధములను మైత్రి పెంచుకొనుటకు పరిశ్రమ చేసిన యెడల మిక్కిలి యుపయోగంబు కలదు. అట్టి సంఘములు కడప జిల్లాలో పొడగట్టును గాక యని నమ్ముచున్నాము. మీర్ అసద్ అలీఖాన్ గారు తమ యుపన్యాసమున మన విద్యావిధానములోని గొప్ప లోపమును చక్కగా వ్రేల్చడచి చూపించినారు. మన విద్య వట్టి సారస్వత విద్య యగుటచేత వ్యాపార పాఠశాలమిక దృష్టి మన దేశమున నభివృద్ధి యగుట లేదనినారు. ప్రాథమిక విద్యాపద్ధతిలోను సాంకేతిక విద్యయు చేతిపనుల నేర్పుటయు అవసరము లని సూచించినారు. తమ స్వానుభవముచేతను బనగానపల్లిని ప్రూరపు వరదలు వచ్చి తుడిచి పెట్టుటకు ముందు అచ్చట నవలంబించబడిన దృష్టిపథమును అనుసరించును మీర్ అసద్ గారు ఈ విమర్శ చేసినారనుట స్పష్టము. ప్రస్తుతము బందరు ఆంధ్ర జాతీయ కళాశాలలో మూర్తిభవించి యుండు జాతీయ విద్యావిధానము తమ విద్యాపద్ధతి వర్ణనకు సరిపోవు చున్నదనుటను మీర్ అసద్ అలీఖాన్ గారు గమనింతురుగాక యని కోరుచున్నాము. వీరు జాతీయవిద్యాపక్షపాతు లగుట

మాకెంతయు సంతోషదాయకము. ఈసందర్భమున దేశభాషాప్రాముఖ్యం బవసరం బనుటనుగూడ వీరలోచించియుండిన బాగుండును. మన ప్రస్తుత విద్యాపద్ధతియొక్క వ్యయవర్వతంబును గూడ మీర్ అసద్ అలీఖాన్ గారు ఖండితముగా విమర్శించినారు. పూర్వపు హిందూ మహమ్మదీయ చారములనుసరించి చెప్పబడిన లక్ష్మీసరస్వతుల వైరం బెవిద్యాసాధనంబున కనుకూలంబనుటనుసూటిగా తెలియజేసినారు. ఇంతే కాక మీర్ అసద్ అలీఖాన్ గారు వట్టి సమావేశములకు ఉపన్యాసములకు అరీలకు అర్థము లేదనుటను గూడ తమ యుపన్యాసంబున స్పష్టపరచినారు. ప్రభుత్వము వారిపై ఊరక యాధారపడగూడ దనినారు. కలస్వాతంత్ర్యములను పూర్తిగా వినియోగించుకొనుచు ఎక్కువకై పనగులాడుచు స్వయంసహాయముచే ప్రజాహితేషివితమును కట్టుకొని రావలసిన దనినారు. స్థానిక స్వపరిపాలనాధికారము మనకు కలిగినది బహు స్వల్పమే కాని అందులోను నిర్వచన స్థానములు 205 కాబడగా 55టికి మాత్రము పోటీలు కలిగినవి. నిర్వాచకులు నూటికి 45.4కంటె ఎక్కువగా హాజరు కాలేదు. ముప్పదియేడు కాగ్గీనానముల విషయమున నిర్వచనమే జరుగక పోగా జిల్లాబోర్డుల అధ్యక్షులు సభ్యులను నియమించినారు. ఇది శోచనీయము కాదా! కొద్దో గొప్పో కల హక్కులనుపయోగించుకొనిన గదా ఎక్కువకు బలముగా పోట్లాడవచ్చును. మండల సమావేశపు పనియు మూడు నాళ్లతో ముగియకూడదని మీర్ అసద్ అలీఖాన్ గారు హెచ్చరించినారు. మండలమువారు సంవత్సరమునకు రూ. 500లు వ్యయముచేసి నిరంతర రాజకీయ బోధనకు మండల ప్రజల కనుకూలము కలిగింపజాలరా? ఈ మాతము స్వార్థత్వాగము లేకున్న కార్యసాధకులు కాగలమా? గ్రామ గ్రామమున సంవత్సరముపొడవునకట్టములకొద్దీ నాయకులు ఉనినడిపినంగా దె రాజకీయ జీవిత మగుట? అను నియ్యవి మీర్ అసద్ అలీఖాన్ గారు వేయు ప్రశ్నలు. ఈ ప్రశ్నలే ఇదివరలో అనేకులనేక పర్యాయములు వైచియున్నారు. కడప మండల వాసులు ఆంధ్రావనియు ఇందుల కేమ ప్రత్యుత్తరం బిత్తురో చూడవలసి యున్నాము. ముద్రణ శాసనమును బాత్తుగా రద్దుచేయవలసిన దని వాదించుచుం గూడ మీర్ అసద్ అలీఖాన్ గారు దేశభాషా పత్రికలు ముఖ్యముగా నోరు తిగించవలసి యుండునని వాదించినారు. దేశభాషా పత్రికల సంతయు సీరితి విమర్శ పాల్పేయుట పాడిగాదు. అందులోను వీరు దక్షిణ ఇండియాలో నుపన్యసించు చున్నారు. సామాన్యముగా దక్షిణ ఇండియా పత్రికలే వీరి మానసమున కల వను ప్రభుకొందరకు కలుగవచ్చును. దక్షిణ ఇండియా దేశభాషా పత్రికలలో దేని గొంతును పెద్దది యని చెప్పుటకు, మాకు తెలిసినంతవరకు, రాదు. దేశభాషా పత్రికా పఠనంబును మీర్ అసద్ అలీఖాన్ గారు రెంతవరకు చేయుచున్నారో మేము చెప్పజాలము. వీ రెంతో పఠించుచున్నారనుటకు మాకు కారణము కానరాదు. ఇట్టి పరిస్థితులలో శాంతభూమి యగు దక్షిణ ఇండియాలోని దేశభాషా పత్రికలమీద అపవాదము పడునట్లు తమకు తెలియకయే మీర్ అసద్ అలీఖాన్ గారు వాక్యముల ప్రయోగించి యుండుట విచారకరము. ఇతరవిధముల వీరి యుపన్యాసము హ్రస్వమై సమయోచితంబుగా నున్నది. కడప మండల సమావేశంబునకు విజయంబగును గాక యని కోరుచున్నాము.

నిమ్మజాత్యుద్ధరణము

మద్రాసు నిమ్మజాత్యుద్ధరణ సంఘమువారి యారవ వార్షికోత్సవము మొన్నటిదిని సాయం కాలము న్యాయమూర్తి ఫిలిప్పుగారి యాజమాన్యమున జరిగెను. అప్పుడు చదువబడిన కార్యనివేదికమునుబట్టి నిమ్మజాతులకుగాను ఈ సంఘము వారి యధీనమున నిర్వహింపబడుచుండు ఉచిత ప్రాథమిక విద్యాలయములు అయిదునుండి ఆరు నకుమాత్రము పెరిగినట్లు తెలియవచ్చుచున్నది. వీనిలో చదువుచున్న విద్యార్థుల సంఖ్య 237. బోధించుచుండు సుశిక్షితోపాధ్యాయులు పదు నొకండుగురు. విద్యాలయములకైన న్యాయము మొత్తము రు.1500లు. ఈవిలయం కలనుబట్టివిచారింప నిమ్మజాత్యుద్ధరణ సమన్వయేడ నంత విశేషోత్సాహము కాన రాలేదనుట వ్యక్తము కాగలదు. నిమ్మజాతులు సామాన్యముగా మనజ్ఞసంఖ్యయం దైదవభాగ మని యంగీకృతమై యున్నది. వీరితర మతములలో కలసిపోయినయెడల వీరికి గౌరవ మిచ్చుటకు సిద్ధపడి యున్నాము గావున ఆకష్టములో బడక వీరికి విద్యబుద్ధులు గరిపి హిందూ మతముననే గౌరవము నిత్తముగాక యని మన పూర్వాచారపరాయణ సోదరులు గూడ సన్నతి నిచ్చి యున్నారు. మొన్నటిదిన మధ్యక్షత వహించుచు న్యాయమూర్తి ఫిలిప్పుగారు మరియొక పర్యాయము మనలను ఈవిషయమై హెచ్చరించిరి. “యూరోపియను అమెరికను పాదరీలు ప్రయాస పడుటచే నిమ్మ జాతులలోని వారుద్భవులగుచున్నారనుట నిజమే. తమ మతమును వదలిపెట్టి పోయినయెడల నిమ్మజాతులకు ఎక్కువగౌరవము కలుగుచున్నది. అది కాదు మనము కొరవలసినది. నిమ్మజాతి వ్యక్తి గౌరవాన్నిడ దగుటకు మతము మార్చుకొనవలసిన యావశ్యక మాతని కుండకూడదు” అను నీమాటలు మనధర్మము నెంతవరకును మనకు బోధించుచున్నవో గ్రహించుట సులభము. నిమ్మజాతివ్యక్తికి గౌరవముతో మతము నిలుపుకొను హక్కు మనము ఇచ్చి తీరవలయునను మాట యట్లుండ న్యాయమూర్తి ఫిలిప్పుగారు మరియొక పక్షంబునుగూడ నొక్క చెప్పిరి. మనము ప్రస్తుతము అభివృద్ధి నందుచున్నారము. మనకు స్వాతంత్ర్యములు కావలయునని పోరాడుచున్నాము. మన దేశమున ప్రజాప్రాతినిధ్య శక్తి యవతరించవలెనని సర్వప్రయత్నము లొనర్చుచున్నారము. ఈ యెల్లకార్యములందును మనకు మన నిమ్మజాతి సోదరుల సహాయ సానుభూతులు కలుగుటయే లేదు. మన జాతిపరిణామమున నిందలి యైదవ నంతు వారి సహాయ సానుభూతులు లేకయుండుట ఎంతటి నష్టదాయకమో గమనించుట మన కర్తవ్యము. నలుగురు హక్కులను కోరుటకంటె అయిదుగురు కోరుటలో బలమెక్కువ కాలేదా? కోరికయొక్క సంపూర్ణత్వము మొందు కాలేదా? నాలుగు అయిదు అంకెల కంటెవిభేదము కన్పించదేమో. చదువరులు నాలుగుకోట్లు అయిదుకోట్లు అను సంకెల నాయాసానముల నిడి యాలోచించి చూడుడు. అప్పు డేసమన్వయొక్క ఉత్తమావశ్యకత బయల్పడ గలదు. ఉత్తమావశ్యకత యుండి యు మనమేమి చేయుచున్నారము? ఏమియు కానరాదు? నోటిమాటలతో ననేకులు కాలము బుచ్చుచున్నారు. మా సోదరుల దృష్టి ఈ సమస్యపై నిప్పుడైనను నిల్చునుగాక యని కోరుచున్నాము. మొన్నటి సమావేశంబుననే మహమ్మదు ఉస్మా సాహెబు గారు మన నిమ్మజాతి సోదరుల పక్షమున నొక సలహాజేసిరి. మాంటురోడ్డులో నిప్పుడు మన ముసల్మాను సోదరుల బిడ్డలకొరకు సాంకేతిక విద్యాలయము ఏర్పరచియుండునట్లే ప్రత్యే

కముగా నిమ్మజాతులకొరకు అట్టి విద్యాలయమును ఏర్పరచిన నుపయోగకరమని సూచించిరి. ఈసూచన మా కెంతయు సమంజసముగా నున్నది. నిమ్మజాతులలో ననేకులు వస్త్రములనేత, బుట్టలనేత, తోళ్లపరిశ్రమ వీనిలో అనుభవ మెక్కువగా కలవారై యున్నారు. సాంకేతికవిద్య వారి నెక్కువ యాకర్షించు సనియు వారి జీవితమున కెక్కువ యాధారభూత మగుననియు చెప్పట కావంతయేని శంకింప బనిలేదు. ఉస్మా సాహెబుగారు సూచించిన యుపక్రమమును మన నాయకులును ప్రభుత్వమువారును త్రోసివేయక యాలోచించి మన నిమ్మజాతి సోదరుల యభివృద్ధి కింకొక సోపానమును నిర్మితురుగాక యని కోరుచున్నాము.

జపాను-కాగితముల పరిశ్రమ

లోకమున కాగితములు దినదినము కరవై పోవుచునే యున్నవి. మన మింకను మనదేశమున కాగితముల పరిశ్రమ యభివృద్ధియగుటకు పిట్టున్నవని మాట్లాడుకొనుచు నేయున్నారము. మన ప్రభుత్వమువారు కాగితపు గుఱున కావస్తువు పనికివచ్చునా యీ వస్తువు పనికివచ్చునా యని విమర్శించుచునే యున్నారు. కార్యము మాత్రము ఇంకను నేమియు కానరానే లేదు. బయటి కాగితమే చెప్పరాని వెలలకు మనము కొని విని యోగించుకొనుచున్నాము. ఈ లోపుగా జపానెంత పనిచేసినదో వినుడు. పార్సి మెంటు కాగితమత నదితోలు లాటి కాగితము. అద్భుతామాన్యముగా కాగితముగు పత్రములు యోగ్యతా పత్రములు మున్నగు వాని కుపయోగ పడునది. యుద్ధమునకు ముందీ కాగితమును సిద్ధము చేయగల రాష్ట్రము లీ లోకమున రెండేకానవచ్చుచుండినవి-జర్మనీ, ఫ్రాంసులు. ఈ రెండురాజ్యములు యుద్ధనిమగ్నములగుటచేత జపాను ఈ కాగితము చేయుటకు ప్రయోగము లారంభించినది. ప్రయోగములు ఫలవంతములయినవి. జపాను కర్మాగారములు పార్సి మెంటు కాగితమును విక్రయాంగణమునకు పంప గలవు. యుద్ధానంతరము జర్మనీ ఫ్రాంసులు మరల-తలయెత్తికొని జపాను పార్సి మెంటు కాగితమును పడవేయు నేమోయను భయము జపానువారిని బాధింప నేలేదు. అట్టి భయములు మనకు. వారి ప్రభుత్వము అనిష్టంధ వ్యాపారమును గట్టిగా పట్టుకొని విడువక కూర్చున్నది కాదు. ఎగుమతి దిగుమతి సంక్షేప సుంకములు నూటికి నలుబది అరువదివరకున వైచి పరిశ్రమలను సంగ్రహించునది. ఆయాధిక స్వాతంత్ర్యము మనకేమీ మన ఇండియా ప్రభుత్వమువారు ప్రజల కభయం బిచ్చుటతో పరిశ్రమల విజృంభింపజేయుటకు?

విద్య-విల్లింగును సృభువుగారు.

నాంబయిలో మహమ్మదీయ విద్యాలయముల ఒహు మాన ప్రధానోత్సవ సందర్భమున నధ్యక్షత వహించి విల్లింగును ప్రభువుగారు ఉపన్వించిరి. అందులోని సారము మాత్రము లెంతిమాలకముగా మాకందియున్నది. దానిని బట్టిచూడ నరిమైన విద్యావధితి ప్రభువుగారి మానసమున నాడుచున్నది గాని వారు రాజధాని పరిపాలకులై యుండుటచే పరిపూర్ణముగా దానిని బయట పెట్టలేదని దోచుచున్నది. హైందవభూమి వ్యాపారపారిశ్రామిక సాంఘిక రాజకీయములుగా నతితీవ్రతగలిగి నభివృద్ధి యగుచున్నదని ప్రభువుగారు నడిపిరి. వారిచ్చిన జీవిత శాఖలను గమనింపదగి యున్నది. ఈ అభివృద్ధికి తగినరీతిని ప్రాథమికోత్తమ విద్యాలిధానములను సంస్కరించుట రాజధాని యంతటను గల ప్రభుత్వనాయకుల యుప్రజానాయకులయు ధర్మచునియుంగాడ వెల్లిండ్లను ప్రభువు వాగిరి. సంస్కార మార్గము లరయునప్పుడు మాత్రము ప్రభువుగారు బోధకులను హెచ్చించుట బోధకుల యనుకూలములను వృద్ధి చేయుట మున్నగు కార్యంబునే ప్రముఖంబుగా చెప్పిరి కాని సాంకేతిక పారిశ్రామిక సారస్వతి విద్యలకు పరస్పర ముండదగిన సంబంధంబును వివరింపలేక. ప్రభువుగారి పూర్ణోపన్యాసము ప్రకటితమైనప్పుడు మాచేసిన విమర్శ తప్పుగు నేని సంతసింపగలము.

నైనికసహాయము.

మనభారత దేశములోని బ్రిటిషు పంటలములకు ప్రాంసుకు పంపివైచి కందకములలో పోరాడి విసిగినపారిని పంపొమ్మిదేండ్లకు బాబడినవారిని ఇచ్చటనేల ఉంచరాదని ఒకానొక ప్రజాప్రతినిధిసభ్యుడు అడిగెను. ప్రశ్న లాయడే జార్జి గారి నడుగవలసినదని అడుగబడిన చేంబర్లెనుగారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరట! కందకములలోని వాతేలరావలె. పంపొమ్మిదేండ్లకు లోబడిన పిల్లకాయలేలరావలె. విచిత్ర వైస్యములుగా హైందవుల నేర్పరచి వారిని హైందవభూమి సామాన్యసంరక్షణకు నియోగింపరాదా అని మరి యొక్కరేల ప్రశ్న అడిగి యుండకూడదో?

వరదలు - ఆంధ్ర పత్రిక నిధి.

(0)	
నిన్న సాయంత్రమునకు వసూలు	రూ 5025-0-4
పితాపురము మహిళా సమాజమువారు పంపిన	
విరాళము	57-11-0
బచ్చు వేంకటరత్నముగారు, భద్రాచలము తాలూకా రెడ్డిగూడెము	10-0-0
ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయమునందలి పనివారలు	
రెండవ దఫా	1-5-0
	5094-0-4

స్థానిక వార్తలు

(0)	
జరుగజోవు సంగతులు.	
నవంబరు 19 ఆదివారము	
నందనూరు నాటకము (ద్రవిడ విక్టో)	సా. 5 గం.
నవంబరు 21 మంగళవారము.	
చెన్నపురి శాసనసభా సమావేశము.	ఉద 11 గం
నవంబరు 23 గురువారము	
మ. వి. కాన్వోకేషను	సా. 4½ గం.

సంగీత సభ; ట్రిప్లికేను:- వేంకటాచలచెట్టిపీఠి యందలి 1వ నంబరు నివాసస్థానమున రేపటిదినము సాయం కాలము నాలుగు గంటలకు బిడారము కృష్ణప్పగారు (మైసూరు) సంగీతము పాడెదరు.

ఉద్యోగ సమాచారములు:- బల్లారి జిల్లా అటవీపరిపాలనోద్యోగియు, డెప్యూటీ కన్స్టేబులరు అగు సి. డుప్రిధారంట్లను గారికి ప్రత్యేకముగా ప్రీవిలేజి సెలవును, మెడికలు సర్టిఫికేటు వైని ఫస్ట్ సెలవును గలవి ఆరునెలల సెలవుబడినది. వారుపనినుండి విడుదలచేయబడిన దాదిగ సెలవు ప్రారంభ మగును.

జలతారు వస్తుప్రదర్శనము:- ఒక విశేషమైన డిటుల వ్రాయుచున్నాడు : జలతారు వస్తుప్రదర్శనము నిన్నటి సాయంకాలమున గవర్నరుగారిచే తెరువబడినది. మహమ్మదీయ, హిందూస్త్రీల కుపకరించు ఈ పరిశ్రమము నభివృద్ధి చేవలయునని యది జూచినవారికి పొడగట్టక మానదు. ఆ ప్రదర్శనము జూడనివారి కది జూచుటకు దగిన సావకాశ విాయ కుండుట మిగుల విచారకరము. వారావస్తువుల జూచిన తరు త్తరక కాలమున నట్టి పనుల కుపక్రమింప జేయవచ్చును. ప్రదర్శనాధికారి ఈ ప్రదర్శన వాక్యములో నియమించిన నొకానొక దినమున ఘోషాస్త్రీలును, జననాస్త్రీలును, విద్యాధినులును, తక్కినస్త్రీలును చిన్నచిన్న గుంపులుగా బోయి ప్రదర్శనమునుజూచు ఏర్పాటులజేయుటకు ఓలుండదా?

ఆంధ్రసమితి - తిరువల్లికే.జి.- ఈ సమితి యొక్క సమావేశము 16-11-16 తేదీని శ్రీయుతులగు బుర్రా శేషగిరిరావు, ఎం. పి. యూనివర్సిటీ రీడర్ గారి యధ్యక్షత క్రింద జరిగినది. శ్రీయుతులగు గోపాలకృష్ణ స్వ పంతులు ఎం. పి. గారు సంస్కృత ప్రాసనర్ ప్రెసిడెంట్ గా లేజి. శే. కే. రావు ఆయుర్వేదిక్ డాక్టర్ గారును, ఎ. నరసింహముగారు ను, టి.యస్. రామ్ భిషగ్రత్నగారును, పంచాంగుల దక్షిణామూర్తి కాస్తులుగారు మున్నగు ప్రముఖులు విచ్చేసిరి. రూ. 50 నుండి సభ్యులు వచ్చిరి. శ్రీ. పి. వి. రాఘవేంద్రరావుగారు “స్త్రీలకు విద్య” యను విషయమున నుపన్యాసము జరిపిరి. శ్రీరమగు చర్చ జరిగినది. శే. కే. రావుగారును, ఎ. చక్రపతిరావుగారును సమితియొక్క యుద్దేశములను వాగడి వీనిని వృద్ధినిందింప బ్రయత్నింపవలయుననియు ఈనగరపు ఆంధ్రులకృప కని పాత్రమగు గాత యనియు ముచ్చటించిరి. అధ్యక్షులు ఉపవాసమును నివర్తించుచు బహుమార్ము ముచ్చటించిరి. అనంతరము ఈసమితి సహాయాధ్యక్షులగు పం. అనినారాయణకాస్తులు గారు సభాపతికిని సభ్యులకును సమావేశమున జయప్రదముగా జరపినందులకు కృతజ్ఞతా సూచకములగు నందనముల నర్పించుచు సభను ముగించిరి. అని కార్యదర్శులు వ్రాయుచున్నారు.

అంధ్ర పత్రిక

మాతనావస్క-ందము-ఆంగ్లరంగ ప్రవృద్ధి

రుమేనియాలో శత్రువులు గొప్ప యుక్తి నాలోచించుట

శత్రువుల టూల్స్ నాకలు 8 నష్టముగలు

హైదరాబాద్ ఆరబు రాజ్యాంగసభ ఏర్పడుట.

(రైటరు ఏ జి సి.)

ఇంగ్లండు

మిత్రమండలికి గోధుమలు

లండను, నవంబరు 17:—ఇండియానుండి బ్రిటను-ప్రాన్సు - ఇటలీదేశములకు 4 లక్షల టన్నుల గోధుమలను ఎగుమతి చేయుటకు గోధుమల సంఘమువారు ఇండియాదేశ తనమువారితో నేర్పాటుచేసిరి. నవంబరు 18నంబరు జనవరి నెలలలో ఎగుమతులు జరుగును.

ఒకమహాకవి మరణము.

లండను, నవంబరు 16:—కూర్మిషన్సు గ్రంథకర్తయగు ఎం. కెంకివిజాగారు మృతిచొందరి.

వాస్తావ్యత్రీల ధర్మలు పెరుగుట.

లండను, నవంబరు 16:—ఈవిషయమును గూర్చి ఆలోచించుటకు పత్రికాధిపతులు లండను నగరమున సోమవారము నాడు సమావేశమైరి. డెయిలీ న్యూస్ పత్రిక వైజు తగ్గింపబడినది.

మ్యాల్బోర్లాండు నౌక.

లండను, నవంబరు 17:—నేడుదయమున మ్యాల్బోర్లాండు బయలుదేరిన దని న్యూ లండను కనిక్టికటునుండి తెలిపాల్సినది.

నైగేరియా విక్రయము

లండను, నవంబరు 17:—మొత్తమున 882685 పౌనులు వచ్చినది. లెక్కలు వర్తమాన మెచ్చుగా కొనిరి.

మెసపోటేమియా సేన

అహరపహ్లాముల కంట్రాక్టు

లండను, నవంబరు 17:—మొదటిసేనకు మొయిరు సంఘమువారు కంట్రాక్టుచేసిన సంగతి తెలుసుకొనియు, ఆ కంట్రాక్టు ఇండియా దొరతనమువారి చిచ్చియుందురనియు చేంబర్లెనుగారు పార్లమెంటు ప్రజలసభలో నుడివిరి.

“అరేబియా” నౌక

జర్మనుల అభిప్రాయము.

లండను, నవంబరు 16:—నవంబరు 6-వ తేదీన ఒక జర్మను కముద్రాంగము మాట్లాడు 8 మైళ్లు వచ్చుమున సోమలను, వైనికులను, యుద్ధోపకరణములను తీసికొనిపోవుచున్న ఒక జర్మనులు నౌకను ముంచెనని శత్రు జెర్మనునందు ప్రకటించిరి.

జర్మనులు పెంబులస్త్రీయలను ముందుగా తెలుపకనే అక్రమముగా ముంచుటకు కప్పిపెట్టుటకు ఇట్లు ప్రకటించిరి. 6-వ తేదీనాడు ముంచబడిన స్త్రీయరు “అరేబియా” యె. అది 7993 టన్నులది. దీనిని మార్చుకు 800 మైళ్లుదూరమున ముంచిరి.

ముంచబడిన స్త్రీయరులు.

లండను, నవంబరు 17:—ఇక్కడ (డెన్మార్కు) (ట్రె) నౌక గ్రేటును నౌకలు ముంచబడెను.

మ్యాల్బోర్లాండు నౌక మరెయొక నౌకతో డికోనుట.

మ్యాల్బోర్లాండు కనిక్టికటు. నవంబరు 17:—వెంట నౌకలగా డెన్మార్కు నౌకయను మ్యాల్బోర్లాండునుడికిని కాపలానౌక నిలిపిరి. మ్యాల్బోర్లాండుకు వరల శత్రువు వచ్చినది. కాపలా నౌకతోనివారుగ్గ గురుమునిగోయిరి. మ్యాల్బోర్లాండుకు కలిగిన నష్టములకు తెలియలేదు. నావికో 20 లక్షల పోల్ల వెల గల నౌకను నేనుబడినది. జర్మనులకు వెండి కట్టెలు మున్నగునవి నేనుబడినవి.

హిందూ దేశమునందలి బ్రిటిషు సేన

లండను, నవంబరు 15:—హిందూదేశమునందలి బ్రిటిషు సేనలో కొందరిని ప్రాన్సుదేశమునకు బంపి వారికి బదులు ప్రస్తుతము కందకములలోనున్న కొందరిని హిందూదేశమునకు బంపవలయుననియు 19 సంవత్సరములకు లోబడిన సైనికులను గూడ పంపవచ్చు ననియు ప్రజాప్రతినిధిసభలో నొకరు నూచించిరి. ఈ ప్రశ్న విషయమున లాయిడ్ జార్జ్ గారి నడుగుదని చేంబర్లెగారు ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరి.

ఇటలీ

ఇటలీవారు కొన్ని కందకములను వదలివేయుట

లండను, నవంబరు 17:—సాన్ మార్కో వద్ద శత్రువులు సలిపిన 5 ముట్టడులను వ్యభిచరించు వెనుక శత్రువులు తీవ్రమగు శత్రుత్వమునకు సలుపగా మేము కొన్ని కందకములను వదలివేసెమనియు, కాన్స్టాన్టినోపల్ నుండి పురోగమము సలుపుచున్నామనియు ఇటలీవారు ప్రకటించిరి.

ఈజిప్టు

కెయిరోపై తురుష్కుల దాడి.

కెయిరో, నవంబరు 15:—13 వ తేదీన తురుష్కులు సలిపిన విమానదాడివలన 14 మంది మరణించిననియు, 25 మందికి గాయములు తగిలినవనియు తెలియచున్నది. వీరిలో చనిపోయిన 4 గురును గాయములు తగిలిన 4 గురును యూరోపియనులు గలరు.

అరబ్బీలకు సెనేటుసభ

కెయిరో, నవంబరు 15:—హెజాజ్ వద్ద షేక్ మహమ్మదు మైలిగారి ఆధిపత్యముక్రింద ఒక అరబ్బీ ప్రజాప్రతినిధి సభ నేర్పాటుచేయు మెక్కా-మెర్సిఫ గారు ప్రకటించిరి.

ఫ్రాన్సు

ఆంగ్ల పురోగమము

6 నెలల వైదలను పట్టుకొనుట.

లండను, నవంబరు 15:—“పెటిట్ పారిసన్” పత్రిక యిట్లు వ్రాయుచున్నది. నూతన ఆంగ్ల పురోగమము వలన 6000 ల మంది ఖయదీలు పట్టువడిరి. శత్రువులలో 15000 మంది యైనను నష్టమై యుండురు. బోమంబు హామెలునుండి శత్రువులను పూర్తిగా పాఠాదోలిన వేరుక జర్మనులు ఒక చిన్న ప్రదేశమునందు మఱుల కాలవెట్టగలిగిరి. బ్రిటిషువారివై స్వల్పమగు అగ్నివర్షమును గురిపించిరి. కాని బ్రిటిషువారు ప్రచండమగు నగ్నిగోళములను గురిపించి శత్రువులను మఱుల పూర్తిగా పాఠాదోలెరి. బ్రిటిషువారు ఇప్పుడు బెహంవద్ద శత్రువుల యాధీనమునందున్న గ్రాండికోరు, మిరమాంటు స్థలములను ముట్టడించుచున్నారు.

గిల్లిమాంటుగిల్లిలను కాంటిల్సు పురమునుండి రక్షించుచుండిన శత్రువులు పిసోయను స్థానమునుండి తమ వెనుకనున్న నూతనపంక్తిని గాపాడుకొనుచున్నారని “డెయిలీ క్రానికల్” పత్రిక వ్రాసినది.

శత్రువులు తలపడియోడుట

లండను, నవంబరు 16:—సానుమార్కోయొద్ద పోరు చురుకుగా జరుగుచున్నది. రాత్రి 3 పానులు శత్రువులు తలపడగా మే మెడించెమి గాని యుద్ధమున శత్రువులు తలపడి ఒక కందకము నాక్రమించిరి. తక్కినవోట్ల చాలనష్టపడి యోడినది ఇటలీవారు ప్రకటించిరి.

తీవ్ర యుద్ధము.

నెయింటు పియల్ డివియన్ వద్ద తీవ్రయుద్ధము జరిగినదనియు, అక్కడ శత్రువులు అపరిమితమగు నష్టముతో అంగుళములనుండి స్థలమును గాపాడుకొనుటకు ప్రయత్నించి రనియు “లిబర్టీ” పత్రిక వ్రాసినది. బ్రిటిషువారు గ్రామమును మఱుల ముట్టడించి మధ్యాహ్న కాలమునకు దానిని పూర్తిగా జయించిరి. ఒకజర్మను పటాలమును బ్రిటిషువారు చుట్టవేసి లొంగ జేసికొనిరి.

వైమానిక విజయము

పారిసు, నవంబరు 17:—అంతటను శాంతముగ నున్నది. రెండు విమానములు మాపంక్తిలో క్రిందబడినవి. వైమానికులు పట్టుకొనబడిరి. ఎమిస్సు ప్రాంతమున 54 విమానయుద్ధములు జరిగినవి. రెండవ లె. వైసుమరు గారు 21వ విమానమును లె. హ్యూస్టోగారు 13-వ విమానములను నేలకూల్చిరి. లక్షం బర్లలోని యూస్టిర్జీలోని రయిలువైను యంత్రశాలల మీదను పెగోనియరు విమానశాలమీదను పరాసువిమానములు 1 లక్ష బాంబులను వదలెను.

ఆంగ్లరంగము విస్తరించుట.

లండను, నవంబరు 17:—మూడు నౌకలు పోరి మా రంగమును బ్యూకోరునుండి తూర్పుగ ఆంకిరు ఉత్తరపు తీరము వంకనే విస్తరింప చేసెమి. మధ్యాహ్నము శత్రువులు తీవ్రముగ తలపడినందున బట్టుడి వార్లను కోరుకు తూర్పున మే మాక్రమించిన స్థలమున కొంతభాగమును వదలవలసి వచ్చినది. బ్యూకోరు బ్యూమాంటు హామెలులయొద్ద రాత్రి 3 గం. గులు మెచ్చుగా కాలవబడెను. పుల్కెయిముకు ఈశాన్యమున గల కందకములపైని సానుకూలముగ రెండుపానులు దాడిచేసి చాలచుండిన పట్టుకొని చాల నష్టమును కలిగించితిమని బ్రిటిషువారు ప్రకటించిరి.

ముందువరుస కందకములు

మొదటి మూడు జర్మను కందకములను అంత బలియములుగా నుండలేదనియు, శత్రువులు వానిని విశేషయధము చేయలేకనే వదలివేసిననియు, కాని నాలుగవ కందకమునుండి జర్మను కళేబరము లుండెననియు రణరంగవిలేఖకు లండనున వ్రాయుచున్నారు. కొన్ని తీవ్రముగాయుద్ధముసలుపుచుండగా మరికొన్ని లొంగిపోయెనని మన విలేఖకుడు వ్రాయుచున్నాడు. వైదలయొద్ద విశేషయధము సలిపిన నూచన లేమియు లేవు. వీరిలో ముస్సాలిక భాగము వైదలీయనలో లేక తూర్పు ప్రవ్యయలో నై యుండిరి.

జర్మనుల నిర్భయము.

ఆంకిరునది వద్దరమున బ్రిటిషువారు ముట్టడి సలుపుదురని జర్మనులు అనుకొనలేదు. కాన ఆ స్థానముం బలియము కాదను నిర్భయముతో చిన్న సేన నక్కడ నుంచిరి. అక్కడ పట్టువడిన ఖయదీల స్థితినిబట్టి జర్మనులు కట్టకడపటి దశలో నున్నారని అనుకొనగూడదు. వా గొక మెదాన ప్రదేశమును రక్షించుకొనవలసినప్పుడు విశేషముగా నోపికపట్ట చాలకాలము యుద్ధము సలుపుదురు. బోమంబుహామెక్ వద్ద నున్న బలహీనులగు స్వల్ప సేనకును, బెహంవద్దనున్న బలవంతమగు సేనకును సాధ్యము లేదు.

జర్మను నష్టములు.

ఆంకిరునదిపై తమకు గలిగిన సహనష్టమునుగూర్చి నమ్మకముగా జర్మనులు వాస్తవస్థితులను చెప్పటనుగూర్చి “ఇకోడిపారిస్” పత్రికలో విమర్శించుచు “జనరలు క్రోనక్” గారు రచలించిన క్షణచర్య లవసరమని జర్మను ప్రజలకు నమ్మకము కలిగించుట కిట్టి వాస్తవ స్థితులను జర్మనులు ప్రకటించినవి” మార్సెల్ హ్యూటిన్ గారు వ్రాసిరి.

ఇండో చీనావిరాళము

పారిసు, నవంబరు 16:—పప్పు దినుసులను కొనుటకు ఇండో చీనావారు దొరతనమువారికి 75 లక్షల ఫ్రాంకుల నిచ్చినది అధికారులు ప్రకటించిరి.

రుష్యా

ఫిన్లండులభిభాతముపై జర్మనులదాడి

సెల్మోగ్రాడు, నవంబరు 16:—13 వ తేదీన ఫిన్లండు అభిభాతముపై జర్మనులు సలిపిన నౌకాయుద్ధమునందు జర్మనులు 6 నుండి తొమ్మిదివఱకు క్రొత్తరకపు నెడ్ల టూర్నిజ్ పడవలను గోల్పోయిరి.

కనకసంగమం శత్రువులను తరుముట

లండను, నవంబరు 16:— శత్రువులను కనకసంగమం దిక్కు ప్రాంతమున తరుముచున్నామని వెల్లడించునట్లు తంజావూరు వార్త వచ్చినది.

బాల్కను

బ్రిటిషువారి విజయము.

లండను నవంబరు 17:— సర్వోన్నత ప్రకటనము. స్ట్రాస్బుర్గ యొద్ద, ఫిరంగులనుగాల్చి మేము తలపడి బారకలీని పట్టుకొంటిమి. మరల తలపడి శత్రువులను ప్రోత్సేకు, కుమలీలనుండి తరిమితిమి. మేముపుడు మాస్టానములను బలపరుచుకొనుచున్నాము. శత్రువులు తలపడగ మాతేఘ్నిదళము నిలువరించెను. మేము చాలచుందిని హతముచేసి 31 మందిని పట్టుకొంటిమి.

శత్రువులకు కొద్దివిజయము.

లండను, నవంబరు 16:— రష్యావారి ప్రకటనము.— రుషేనియా కింపోలింగు ప్రాంతమున శత్రువులు లిరెస్టు గ్రామము నాక్రమించిరి. జుయలు ప్రాంతమున రుషేనియావారు టురుగుజు గ్రామమును విడచిరి.

జనరల్ ఫాల్కన్ హేన్ ఏర్పాట్లు

లండను, నవంబరు 17:— రుషేనియా సరిహద్దులోపల 25 మైళ్ల దూరమునందు జూల్ లోయలోని బూర్జు రైలు స్థానమును రుషేనియనులు వదలివేయుటయు, ఆవల శత్రువుల క్రమింపుకొనిన స్థానములను జూడగా వలేషియావద్ద నున్న రాకపోకలను, ఒర్బోవావద్ద నదిపైని రాకపోకలను శత్రువులు ముట్టడింపగల రని తోచుచున్నది. రెండు దినములలో శత్రువులు 12 మైళ్లు ముందుకు వచ్చిరి. కాని టూర్జుగూ డాన్యూబునంటి 50 మైళ్ల దూరముననున్నది. టూర్జుగూవద్దనున్న రైలుమార్గ మంతముఖ్యమైనది కాదు. కాని శత్రువు లక్కడనుండి ఫిల్టానూవతికి వచ్చినయెడల కలేషియా పశ్చిమభాగము భేదింపబడును. ఫిల్టానూవతికి వచ్చుటకే ఫాల్కన్ హేన్ ప్రయత్నములు. బహుశః శత్రుకాల సమాగమము ఈ యాశయ ఫలప్రాప్తిని కొంతవఱ కాలస్వము చేయును. కింపోలింగువద్ద త్రివ్రమగు యుద్ధము జరుగుచుండుట చూడగా స్థితి ఇంకను విపరీతముగ నున్నట్లు తోచుచున్నది. రైలుస్థానముల కన్నిటికిని ఆటపట్టయిన పిలేప్టి అను పురము కింపోలింగునకు విశేష దూరమున లేదు.

రుషేనియావారు కొద్దిగా వెనుకకుభావుట

లండను నవంబరు 17:— రుషేనియావారి ప్రకటనము:— వెడెలు ద్రాగోనెల్వలే ప్రాంతములయందు శత్రువులు తలపడి చాల నష్టపడిపోయిరి. ఆల్బులోయలో తెనీసియు లెస్టి-జుయలు ప్రాంతమున స్ట్రా ఫెనెస్టీలయొద్ద మేము కొద్దిగా వెనుకకు పోవలసివచ్చినది గాని అవట మేము ప్రక్కలను తలపడి శత్రువులను తరిమితిమి. మేము రక్తపాతమున బలముగా గుండ్రు వదలితిమి.

కిం పోలింగు స్థితి.

లండను, నవంబరు 17:— రుషేనియాను, రష్యను జర్మను ప్రకటనలను జూచి ప్రముఖులగు వారు కింపోలింగువద్ద ఇదివఱ కుఱకయున్న శత్రుఫిరంగిస్థానము లిప్పుడు జోరుగా పనిచేయుచున్నవనియు, ఈ ప్రాంతములందు రుషేనియనులు శత్రువులకు తమస్థానము లందనియక కాపాడుకొనుచున్నారనియు తెలంచుచున్నారు.

అమెరికా

తటస్థదేశ నౌకలను ముంచుట.

న్యూయార్కు, నవంబరు 17:— “న్యూయార్కు టైముస్” పత్రికా ప్రతినిధి జర్మను విదేశ సహాయకార్యదర్శి మాట్లాడగా అతడు చెప్పిన వాక్యములనుబట్టి తటస్థదేశ నౌకలను ముంచుటనుగూర్చి భయ మెక్కువ యైనది. తటస్థ దేశ నౌకలు ముందుగుండు సామగ్రి మున్నగు నిషిద్ధవస్తువులను సలుపుచున్నందున వానిని ముంచుచున్నామనియు, బ్రిటిషు నౌకలు సాయుధములుగా నున్నందున వానిని ముంచుచున్నామనియు కార్యదర్శి చెప్పెను.

దేశీయ తంత్రివార్తలు

(0)
(మా విలేఖకుల వద్దనుండి)

సింలా

రాజప్రతినిధిగారికివచ్చిన యుద్ధవార్త

ధిల్లీ, నవంబరు 17:— 15 వ తేదీ గల ఈ క్రింది తంత్రి వార్త హిందూదేశ కార్యదర్శి గారియొద్దనుండి రాజప్రతినిధి గారికి వచ్చినది.

ఆంగ్లరంగము.

బ్రిటిషువారు తమ అసంపూర్ణమును నిర్విఘ్నముగ జరుపుచు అతి బలీయములగు బోమాంటు హా మెలు, బూకోరు లను గ్రామములను వశపఱచుకొనిరి. ఇంతవఱకును ఈ ప్రాంతములందు 5000 మంది ఖైదీలు పట్టువడిరి. బర్మిడివాల్డెన్ కోరుకు తూర్పునను కూడ బ్రిటిషువారు కొంతదూరము ముందుకు బోయిరి.

పరాసురంగము.

పరాసురంగమున ఫిరంగి యుద్ధము మాత్రము జరిగినది ఇటలీరంగము.

ఇటలీవారు కార్నో ప్రభుమునై తమ పంక్తిని మంపులు లేకుండ చేసికొనిరి

రష్యరంగము.

కాన్స్టెంటిను పగ్నతిములందు శరీషి చూ సరిహద్దు వద్ద శత్రువుల అసంపూర్ణము నోసివేయబడినది.

రుషేనియా రంగము

ముఖ్యముగ ప్రీషీల్ కనుచువద్ద రుషేనియనులు తమస్థానములను కాపాడుకొను చున్నారు. కాని ద్రాగోనెల్వలే రంగము నందు ఆల్బునదికి కుడివైపున శత్రు సేన అపారముగా నున్నందున వారు కొంతవఱకు వెనుకకు పోవలసి వచ్చెను. బుంచెస్టివద్ద శత్రువులు వల్క్లనుకనుచునుండి సరిహద్దుకు వెలుపల 18 మైళ్ల దూరమునను, రోటర్బర్ కనుచునుండి 16 మైళ్ల దూరమునను, టోర్జుబర్గనుండి 17 మైళ్ల దూరమునను, ప్రీషీల్ వద్దనుండి 5 మైళ్ల దూరముననున్నారు.

బాల్కనురంగము.

త్రివ్రమగు యుద్ధము సలిపిన వెనుక సెర్వీయనులు మొనాడ్జిరు కాగ్నోయమున 15 మైళ్ల దూరముననున్న టెపాకీపురమువద్ద నౌక స్థలమును వశపఱచుకొని శత్రువులకు విశేష నష్టము గలిగించి 1000 మంది ఖైదీలను పట్టుకొనిరి.

శత్రునిమానములు.

కెయిరో ప్రాంతమున శత్రునిమానములు దాడిసలిపి అనేకులగు ప్రజలను జంపెను. నైనికు డొక్కడు మాత్రము మరణించెను.

ప్లేగు వ్యాధి.

నవంబరు 11 వ తేదీతో నంతమగు వారమునందు హిందూదేశమునందు 6460 మందికి ప్లేగు వ్యాధి తగిలెను. వీరిలో 5033 మంది మరణించిరి. చెన్నపురి రాజధానియందు 337 మరణములు. సింధు బొంబాయి రాజధానులందు 2527 మరణములుట!

బుద్ధదేవుని అస్తికలు

ఇటీవల తక్షశిలవద్ద దొరకిన బుద్ధదేవుని అస్తికలను సింహళమునందలి కండియను పురమునందున్న బుద్ధదేవాలయమున కొనసంకుటకు హిందూదేశ ప్రభుత్వమువారి కేర్వాల్లు చేయుచున్నారు. పురాతనవస్తు సంబంధపు ధైర్యరగు సర్ జాన్ మార్షలుగారు జనవరి నెలలో వానిని సింహళమునకు గొనిపోవుదురు.

బొంబాయి

భారతయోధుని మరణము.

బొంబాయి నవంబరు 18:— ప్రాన్సు రంగమున 12-9-16 న ఎలెకువాసు అను భారతయోధుడు పీఠశయ్య నొరికెనని నిన్నటి టపాలో వార్త వచ్చినది. ఇతడు ఇంగ్లాండులో న్యాయకాస్త్రము నభ్యసించుచు కేచనరు ప్రభువుగారి ఆహ్వానమునై నవట సేనలో చేరిన యువకుడు.

బొంబాయిలో నుపన్యాసములు.

బొంబాయి, నవంబరు 18:— ఇలస్ట్రేటెడు లండను న్యాయపత్రికకు సుప్రసిద్ధ విలేఖకుడును చిత్రలేఖకుడు నగు ఫ్రెడ్రిక్ విలియమ్స్ గారు బొంబాయి నగరమునకు వచ్చి యుపన్యసించెదరు.

ఒక మరణము.

బొంబాయి రాజధానిలోని లక్షాధికారియు మరల కర్మాగారముల వ్యవస్థాపకుడునగు గోవర్ధన దాసు ఖాటో మకంజీగారు నాసిక్ క్షేత్రమున మరణించిరిని కలకత్తాయందు ప్రకటించబడినది. వీరు భట్టియ తెగవారు బొంబాయి టెలిఫోన్ కంపెనీ డైరెక్టరులలో నొకరు.

దక్షిణ హిందూస్థానము.

నాగావళి నరద.

మేరంగి నివాసుగారి కాపద తప్పుట.

కర్ణాటక కింగ్ డొమింగో- రామగడ- గుడారి- గుణపురం - సావ్యతీపురం ప్రాంతములయందు దిపావళికి 15 దినములు వర్షములు కురిసి నాగావళి నది పొంగినది. మేరంగి దివాను ఆ చంట సేంకటరావుగారు సావ్యతీపురము నుండి మేరంగికి వెళ్లుచు దుగ్గిదర్శిగ దోనెలో ఏరుకాలు చుండగా దోనెలో నీరు నిండినది. వారు ఏటిలోని కెటులోపడి కొట్టుకొని పోవుచుండగా నిత్యులమును కాపురము డొకడు ఏటి కడబడి ఆయనను దరిశేర్చెను. పడవలో మరి 20 మంది గురుండిరి. పడవవాంతు ఏటిలో కురికి పడవనుగూడ నెటులో దరిశేర్చిరి. సేంకటరావుగారు గొప్ప కవీశ్వరులు. ఉత్తరరామచరిత్రమును తెలిగించిరి. ప్రభుమాంకము మాత్రము చాల కఠినమైతిని పడినది. ఇదివరకు పంతులవారి నెందరు కోరినను ఆ తెలిని మార్పు నంగీకరింపలేదు గాని ఈ సారి ప్రారంభించిరి. భగవంతు డీ కవినయని కాపాడినందులకు వందనీయుడని మరపాం ఎట్టేటు పలు వోవర్సీకు క్రొవ్విడి రామమూర్తిగారు వ్రాసిరి.

గుంటూరు హోమురూలు లీగు

(కార్యదర్శి పంపిన తంత్రివార్త)

గుంటూరు, నవంబరు 18:— నిన్నను గుంటూరు హోమురూలు లీగువారి ఏర్పాటువలన స్వాజనికసభ జరిగినది. చాలమంది సభకువచ్చిరి. అధికారాధిపతి విదితమైనది. భగంట్ల సేపు సభజరిగినది. హోమురూలుపక్షమున గట్టిపట్టుదలతో పని చేయుచున్న లోకమాన్యబాలగంగాధరతిలకుగారి అపీలు నెగ్గినందులకు వారి నభినందించుటకును ఆనిలి సెంటుమ్యుగారిని మధ్య రాష్ట్రములవారు బహిష్కరించుట అక్రమము గాన నాయుత్తరమును నద్దుపరచవలెనని వారిని కోరుటకును తిలకుగారి అపీలును గూర్చి మదరాసు మెయిలుపత్రిక వ్రాసిన వాతలను నిగించుచు భారతీయవ్యక్త సంఘములన్నియు మెయిలుపత్రికను బహిష్కరింపవలె నని కోరుటకును ఆస్ట్రేలియా కెనడా దేశములలో నడుగు పెట్టమని ఖండితముగ నుడిచి భారతీయుల ఆత్మగౌరవమును కాపాడినందులకు రవీంద్రనాథ ఠాగోరుగారి నభినందించుటకును తీర్మానములు చేయబడినవి.

ధిల్లీ

హిందూదేశపు సరిహద్దువద్ద యుద్ధము.

ధిల్లీ, నవంబరు 16:— కొన్ని వార్తల క్రిందట మహావ్యంధు జాతులలో కొందఱు నాగరికలతోడే రాకపోకలను నిలిపివేయుటకు బ్రయత్నించిరి. నవంబరు 15 వ తేదీని గండకలోయయందు హాఫీడ్ కాల్ వద్ద 6 నేలమంది ఈజాతుల వారుండిరి. మొదటి సేనలో కొంతమందిని వారితో పోరుటకు బంపితిమి. ఉదయము 10 గంటలనుండి సాయం కాలము 4 గంటలవఱకు యుద్ధము జరిగెను. శత్రుజాతులవారిని దిటిమివేసితిమి. మన పటాలములలో నౌకడు మాత్రము మరణించెను. 10 మందికి గాయములు తగిలినవి. శత్రువులలో మరణించిన వారును గాయములు తగిలినవారును గలసి 100 మంది యుండురు. ఆంగ్లవిమానదళము బాగుగా పనిచేసినది. 16 వ తేదీని పదాతిదళమును; మన విమానములను శత్రువుల కొఱకు వేదకెను. కాని వారెందును గనపడలేదు. మిచ్చి పురమువద్ద మాటిన్ కేలను గ్రామమునందు మాత్రము కొందఱు శత్రువులుండిరి. 15.16 వ తేదీలందు మన విమానము లాగ్రామమునై జయప్రదముగా బాంబులను వేసినవి.

నే నాధిపతి.

హిందూదేశ నర్వ సేనాధిపతిగారు ఈ దినం దిల్లీకి వచ్చిరి.

మణిపురపు రాణిగారు

మణిపురపు నెద్దరాణిగారికి 15-వ తేదీని పుట్టినది. గలిగినది.

రాజకీయ సంస్కరణములు

(2)

ఎన్నుకొనబడవలసిన హిందూదేశ శాసన సభ్యులలో 20 మంది మహమ్మదీయులచే నెన్నుకొనబడవలయును. స్వల్పసంఖ్యాకులగు ఇతర జాతుల వారికిని తగిన ప్రాతినిధ్యము నొసంగవలయును. మహమ్మదీయులచే నెన్నుకొనబడువారు మహమ్మదీయులే యైయుండవలయునని నిర్బంధము లేదని మహమ్మదీయ సంఘమువారు వివరించిరి.

రాష్ట్రీయశాసన సభల యెన్నికల విషయమునందు వలె హిందూదేశ శాసనసభ్యుల ఎన్నికల అధికారమును ప్రజలకు వృద్ధిచేయవలయును. రాష్ట్రీయశాసన సభలో ఎన్నుకొనబడిన సభ్యులను హిందూదేశ శాసనసభ ఎన్నికలయందు పాల్గొలిగియుండవలయునని కాంగ్రెసు సంఘమువారు కోరిరి. హిందూదేశ శాసనసభాభ్యుత్థుని సభ్యులే ఎన్నుకొనవలయును. ద్రవ్యసంబంధము కాని ఇతరవిల్లులను సభ్యులేర్పఱచుకొన నియమముల ప్రకారము సభ్యులు ప్రవేశపెట్టవచ్చును. దానికొకట రాజకీయ కార్యనిర్వాహక సంఘమువారి యనుమతి ప్రత్యేకముగా నక్కర్లేదు. శాసన సభ్యులు తీర్మానించిన ప్రతివిల్లును చక్రవర్తిగారి సమ్మతి నొందవలయును. ఆదాయపు మాగ్నములకు సంబంధించిన నూతనలును వ్యయములకు సంబంధించిన నూతనలును బిల్లులుగా నుపపాదించవలెను. ఆర్థికపత్రమును శాసనసభ్యుల సమ్మతి కొనగవలయును. హిందూదేశ శాసన సభ్యుల సభ్యత్వకాల పరిమితి 5 సంవత్సరములుగా నుండవలయును. శాసన సభలో ఆమోదింపబడిన తీర్మానములను గవర్నరుగారి అధ్యంతరము లేకున్నయెడల రాజకీయ కార్యనిర్వాహక సంఘమువారు త్రోసివేయ కూడదు. గవర్నరుగారి అధ్యంతరము ప్రకటించబడిన వెనుక సంవత్సర కాలములో నా తీర్మానమునే శాసన సభ్యులు మఱల ఆమోదించు నెడల దానిని ఆమలు జరుపవలెను. ప్రభుప్రత్యేక సందర్భమున ఇతర ప్రశ్నల నడచుటకు సభ్యుని కేమియు అధ్యంతరము కలిగించిన గూడదు.

హిందూదేశమున కంట్రీకిని చర్చించు ఉపపాదనములును, అంతరరాష్ట్రీయ ఆర్థికపరిస్థితులకు సంబంధించిన ఉపపాదనములును, సామంతుల కప్పములుగాక హిందూదేశ దాయ విషయమునకు సంబంధించిన విషయములను, మిలిటరీ విషయమున గాక ఇతర వ్యయసంబంధములగు ఉపపాదనములను, హిందూదేశమునందు వర్తకసుంకములు, కర్షమునుంకములు మున్నగువానిని విచారించుట, పన్నులనుమార్చుట మున్నగు విషయములను, హిందూదేశమున కంట్రీకిని చర్చించు పరిపాలన విషయములగు హిందూదేశ శాసనసభవారు పాదించి తీర్మానింప వచ్చును.

సభ్యులచేత సభ్యులలో 5 వ వంతు వారు సభకు వాయిదా కొనుగోడల వాయిదా నొసంగవలయును. గవర్నరు జనరలుగారు శాసన సభ్యులను ఒక తీర్మానము నంగీకరించిన వెనుక ఒక సంవత్సరములోగా చక్రవర్తిగారు త్రోసివేయవచ్చును. త్రోసివేయబడినట్లు తెలిసి నప్పటి నుండియే దాని కేసులు నియమలయును. విశేషసంబంధముల విషయమును గూర్చియు, మిలిటరీవిషయములను గూర్చియు శాసనసభవారి కేమియు అధికార ముండగూడదు.

సభకు వచ్చిన సభ్యులలో నూటికి 80 మంది సమ్మతింపినచేత కాని ప్రత్యేకతెగకు సంబంధించిన తీర్మానములను త్రోసివేయవలయునని మహమ్మదీయ సంఘమువారు కోరిరి.

హిందూదేశ ప్రభుత్వమునకు గవర్నరు జనరలుగా కభ్యుత్థులుగా నుండవలయును. ప్రభుత్వ కార్యనిర్వాహణ మొక సంఘమువారిచే జరుపవలయును. ఈసభకు 11 మంది సభ్యులుండవలయును. వీరిలో 5గురు భారతీయులుగా నుండవలయునని మహమ్మదీయ సంఘమువారు కోరగా జాతీయోపకారమువారు సంగమునందు భారతీయులుగా నుండవలయునని నూచించిరి.

కెంద్రరాష్ట్రీయ శాసనసభలవారు పంపు ఇద్దరు సభ్యులును, ఎన్నురాష్ట్రీయ శాసనసభ్యులు పంపు ఒక సభ్యుని చొప్పున అన్ని గాఢముల నుండినవారిలో కొందరిని అభిలభాంత శాసనసభ్యుల నెన్నుకొని కార్యనిర్వాహక సంఘమున కొంగవలెను. ఈసభలో ఇండియన్ సీనిలు సర్వీసు ఉద్యోగులెన్నునకు ఉండగూడదు.

ఇంగ్లీషులు సీనిలు సర్వీసు ఉద్యోగులను హిందూదేశ ప్రభుత్వమువారు నియమింపవలయును. హిందూదేశ ప్రభుత్వమువారు రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములతో బోక్సము గలుగలేని

కొన గూడదు. రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వము వారికి లేని అధికారములు హిందూదేశ ప్రభుత్వము వారికి గలవు. హిందూదేశ ప్రభుత్వమువారు రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వముల క్రమతను తనికీ చేయుచుండవలయును. హిందూదేశ పరిపాలనా విషయమునను శాసన విషయమునను హిందూదేశ ప్రభుత్వమువారిపై హిందూదేశ కార్యదర్శి కెట్టి అధికారము నుండగూడదు.

హిందూదేశమున కంట్రీకిని సంబంధించిన లెక్కలను తనికీచేయుటకు ప్రత్యేక తనికీదారులను నియమింపవలయును.

హిందూదేశ పరిపాలక సభయందు న్యాయశాస్త్ర సభ్యులు న్యాయదత్త సభ్యుని న్యాయవాద వర్గమునుండి ఎన్నుకొనవలయునని మహమ్మదీయ సంఘమువారు కోరిరి.

హిందూదేశమునకు సంబంధించిన ఆదాయ వ్యయవిషయమున హిందూదేశ ప్రభుత్వమువారికిని హిందూదేశ కార్యదర్శికిని ఏమియు సంబంధ ముండగూడదు.

హిందూదేశ కార్యదర్శి సభను తొలగింపవలెను. కార్యదర్శిగారి జీతమును బ్రిటిషువారి ఆదాయవ్యయ పత్రములయందు జేర్పవలెను గాని హిందూదేశపత్రములందు జేర్పగూడదు. స్వపరిపాలనముగల అధినివేశములందు బ్రిటిషు కార్యదర్శి కెట్టి స్థానముగలదో హిందూదేశ కార్యదర్శికిని అట్టి స్థానమే యుండవలయును.

హిందూదేశ కార్యదర్శిగారికి ఇద్దరు సహాయకార్యదర్శులుండవలెను. కాని వీరిలోనొకడు తప్పక భారతీయుడుగ నుండవలె నని మహమ్మదీయ సంఘమువారు నూచించిరి. సేనయందు కమిషన్లు, నాన్-మిషన్లు తరగతులను భారతీయులనుండియే యెన్నుకొని వారిని హిందూదేశమునందే తర్ఫీదు చేయవలెను.

నిచ్చిక సేనలో చేరుటకు భారతీయుల నంగీకరింపవలెను. హిందూదేశమునకు ఇతరరాధినివేశములతోబాటు సమాన స్వాతంత్ర్య హక్కులుండవలెను.

లాండు రివిన్యూను శాశ్వతముగా నొక్క వర్షాయమే ఏర్పఱుపవలెను. రాజకీయ అధికారులకు న్యాయసంబంధమున అధికార మేమియునుండ గూడదు.

హిందూదేశములోని రాజకీయ ఉద్యోగములు భారతీయుల కందటికిని లభించునట్లు ఏర్పాటు చేయవలెను. ప్రత్యేక జాతుల కొరకు ఉద్యోగములను నిలువ యుంచగూడదు. హిందూదేశము నందంతటను ప్రారంభవిద్యను నిర్బంధము చేయవలెను. నాతితరగతులకు భేదమును గల్పించుచున్న శాసనములను ప్రత్యేక స్వాతంత్ర్యమున కభ్యంతరము నిచ్చు శాసనములను త్రోసివేయవలెను.

బొంబాయి విశ్వవిద్యాలయము-సెనెటు సభ.

బొంబాయి, నవంబరు 18:—శుక్రవారమునాడు జరిగిన సభలో బి. సి. పట్టుములను (కాయగూ)బడసిన వారికిని బి. ఎస్. సి. పట్టుములనుబడసిన వారికిని భేదములేదు. రెండవవారిని ఎల్. ఎల్. బి. పరీక్ష కర్వులని అంగీకరించినపుడు మొదటి వారినిగూడ నవ్వలని అంగీకరింపవలె నని ప్రెస్సిఫలు పరంజె గారిక తీర్మానము నుపపాదించిరి. కాయగూ కళాశాల వ్యాపారమునందు యువజనులను సుశిక్షితులను చేయుటకే యుద్దేశింపబడినది గాన నా యభిప్రాయము మారగూడదని ప్రతివాదము జరిగినది.

బొంబాయిలో సహాయక వివణి.

నూలుబట్టల విక్రయము.

బొంబాయి నవంబరు 19:— శుక్రవారమునాడు సాయంకాలము జేళ్లు హెచ్చుధోకు విక్రయింపబడినవి. ఇంత హెచ్చుధో లెక్కడును రాలేదు. గవర్నరుగారును ప్రభ్యుగారును వచ్చిరి. లివర్పూలులో ఒకటేలు 400 పానులకు విక్రయింపబడిన దనువిషయమున కీవిక్రయము తీసిపోవునదిగాదు. టి. డి. మారుగారు వేలమువేసిరి. రెండేసిజేళ్లును ఒక్కొక్కటేలును 1400-1500 చొప్పున అమ్ముబడినవి. గుర్రుకరీసుఖానందుగారు రూ. 2200లకుకొనిరి. ఆయనకు ప్రభుదంపతులు విలాసముగల వెండిగిన్నె నిచ్చిరి. సో సామాను డేవిడుగారు రు. 3300 కు కొనిరి. దానినిప్రభ్యుగారు వేలమువేసిరి. దానినే మరలమరల వేలమువేయగారు. 12300 లు వచ్చినవి. ప్రభ్యుగారు బహుమతుల నిచ్చిరి. ప్రభువుగా రభినందించిరి.

“మహమ్మద్ బిక్టోర్ గ్లాక్”

ఒక ఉపన్యాసము.

అలహాబాదు, నవంబరు 17.—హాల్కూరు కళాశాల ప్రెస్సిఫలు గాడ్వేర్ ప్రొక్టరుగారు సంయుక్త పరగణాల చారిత్రిక సంఘమువారి పక్షమున “మహమ్మద్ బిక్టోర్ గ్లాక్” గూర్చి ఉపన్యసించిరి. సంయుక్త పరగణాల లెట్టివెంటు గవర్నరుగారు అధ్యక్షత వహించిరి. శ్రీవారు చారిత్రక సంఘ కార్యమును విశేషముగా కొనియాడి సభ్యుల సభి నందించిరి.

కృష్ణావరద బాధితులకు సహాయము.

అయ్యు.

వరదలవలన బాధపడిన ఆంధ్రుల సహాయార్థము తమ పత్రికా ముఖమున వారి దురవస్థను వర్ణించి ఆంధ్రదేశీయుల నందరిని హెచ్చరించినందున మాజెజవాడ కమిటీవారి పరంగా ఈక్రింది చందాలు ఇతరచోట్లనుండి పంపబడినవి. వారికి మా కమిటీవారును వరదలవలన బాధనొందిన దీనులను మిగుల కృతజ్ఞులు.

6-11-16	రాజమహేంద్రవరము. మారడుగుల	
	సుబ్బారాయడు గారు	100-0-0
8-11-16	సామలూరు పేట జి. వెంకటసుబ్రహ్మ	
	బ్రింగారు	2-0-0
	” వై. రామానుజం నాయుడుగారు	5-0-0
	అనంతపురం జి. మల్లయ్యగారు	10-0-0
9-11-16	రాజమహేంద్రవరము మారడుగుల	
	సుబ్బారాయడుగారు	50-0-0
	మైలవరము పసుపులేటి కృష్ణదాసుగారు	20-0-0
	బొయన సోముభట్ల వెంకయ్యగారు	25-0-0
10-11-16	పసుపుర్తి కాజ వెదపిచ్చయ్యగారు	40-0-0
	కొండపల్లి పబ్బటి సుబ్బారాయడుగారు	15-0-0
	” కపలవాయి సీతయ్యగారు	7-8-0
	” కపలవాయి పున్నయ్యగారు	7-8-0
	” వాండేవు వెంకట నారాయణగారు	8-0-0
	” మాజేటి రామయ్య వీరభద్రయ్యగారు	7-8-0
	” చిల్లర వనూళ్లు	5-4-0
	చీరాల జాలగంటి వెంకటసుబ్బారావుగారు	39-8-0
	అనంతపురం బసిరెడ్డిగారు	8-0-0
	మైలవరం పసుపులేటి కృష్ణదాసుగారు	15 0-0
	రాజమహేంద్రవరము నాగుమల్లి నారాయణ	
	మూర్తిగారు	60-0-0
	మద్రాసు ప్రళయరక్షకసంఘ కార్యదర్శి కాశి	
	నాథుని నాగేశ్వరరావుగారు	200-0-0
11-11-16	కంచక చెర్ల యాన వీరరాఘవయ్యగారు	5-0-0
12-11-16	రాజమహేంద్రవరము కొల్లా వెంకట్రా	
	భయ్యగారు	60-0-0
13-11-16	ఆకివీడు పసుపులేటి లక్ష్మణస్వామిగారు	10-0-0
	రాజమహేంద్రవరము మారడుగుల సుబ్బారా	
	య్యగారు	100-0-0
	రాజమహేంద్రవరము కొల్లా వెంకట్రాభయ్యగారు	84-0-0
14-11-16	గుడివాడ కె. నాగభూషణ రావుగారు	10-0-0
	వెలతోడు సద్వర్మ పుస్తక భండారమువారు	15-6-0
15-11-16	మద్రాసు ప్రళయ రక్షక సంఘ కార్యదర్శి కాశి	
	నాథుని నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు	100-0-0

మొత్తము 954-10-0

ఇంకను మనియార్డన్ ద్వారా సొమ్ము నలు దిక్కుల నుండి వచ్చు చున్నది. ఆర్థవాదము విని ఆంధ్రసోదరులు సహజోదార్థమున జూపుచున్నారు. మా లెక్కలు ప్రచురించినపుడు జెజవాడ పాపల విరాళములను కనపర్చెదము. 15 వ తేదీకి తరువార మా కార్యస్థానము చేరు విరాళములను మరియొకసారి ప్రచురించెదము.

అయ్యదేవర కాశేశ్వర రావు.

బ్రిటిషు అవస్కందము

అంస్తామ్, నవంబరు 16:—నిన్నటి సాయంకాలము జగ్గము లొక ప్రకటనమును బ్రిటిషు అవస్కందమును గూర్చి ప్రకటించిరి. సాయంకాలమున ప్రకటనలను ప్రకటించుట కిదియే మొదటిసారి. దీనినిబట్టి ఆంగ్లరసదినై బ్రిటిషు అవస్కందమునకు శత్రువు లెంత ప్రాముఖ్యము నిచ్చినదియు తేటపడగలను.

మిత్రముండలి విజృంభణము

లండను, నవంబరు 17.—సెలెనికా యందు పరాసు యుద్ధరంగమున నున్న రైలుదారిలేఖకు డిల్లు వ్రాయుచున్నాడు. శ్రీవారు యుద్ధము జరిగిన వెనుక పరాసువారు కెనాల్ యను పురము నాక్రమించుకొనిరి. ఈ యుద్ధమునందు వారు కుత్తుకలోతు నీట నుండిరి. శత్రువులు బిస్మిరావై పునకు వెనుకకుపోయిరి. ఇదియే జనరల్ మె కెన్స ను ముఖ్యస్థానము. బాల్కనులందు ఈయహవిజయము రొమేనియావై శత్రువుల ఒత్తిడిని చాలవరకు తగ్గించును. అతిముఖ్యస్థాన మగు కెనాల్ యొద్ద తమ స్థానమును బోగొట్టుకొనిన వెనుక, వారు వెనుకకు పోయి ఎచ్చట నిలువగలుగుదురు.

THE GREAT WAR.

THE NEW PUSH SUCCESSFUL.

Extension of British Front.

ENEMY'S GREAT STRATEGY IN RUMANIA.

Loss to the Enemy of Nine Torpedo-Boats.

Arab Senate Established in Hedjas.

[Reuter's Agency.]

GREAT BRITAIN

British Troops in India.

LONDON, November 17. In the House of Commons, a member suggested that some of the British Troops in India should be transferred to France and be replaced by troops from the trenches and by troops under nineteen years of age. Mr. Chamberlain replied that the question should be addressed to Mr. Lloyd George.

The Sinking of the "Arabia."

Germany Says She was a Transport

LONDON, November 17. A Berlin official statement says that a German submarine sank with a torpedo on November 6th an hostile transport of twelve thousand tons eighty sea miles west of Malta.

The British Admiralty states that this announcement is an obvious attempt to explain away the outrageous and inhumane acts of torpedoing Mail Steamers without warning. The only ship sunk in the Mediterranean on November 6th was the "Arabia" of 7,933 tons which was sunk three hundred miles off Malta.

Wheat Supply to the Allies.

LONDON, November 17. Wheat Commission has arranged with the Indian Government to sanction the export of four hundred thousand tons of wheat to Britain, France and Italy. Shipment will take place in November, December and January.

A Famous Author Dead.

LONDON, November 16. Death is announced of M. Senkiewicz, author of Quo Vadis.

Increasing Prices of Newspapers.

LONDON, November 16. The Meeting of news-paper proprietors was held in London on Monday to consider the question of increasing prices.

"Daily-News" Size Reduced.

"Daily News" announces a reduction in size in order to lessen the tonnage of imported paper.

Nigerian Sales.

LONDON, November 17. The Nigerian sale realised a total of 382,685 sterling. The Buyers were mostly Liverpool firms.

Contract to Feed Mesopotamian

Expedition.

LONDON, November 17. In the House of Commons, Mr. Chamberlain stated that he was not aware that firm of Meyer had contracted to feed the first Mesopotamian Expedition, but he had no information regarding the contracts placed in India.

Montagu's Report.

LONDON, November 17. Messrs Montagu's report says: - Underton's has been 550. The fall in prices is only natural reaction on healthy market which derives its strength from European and Indian currency demand and firmness of China exchanges.

Steamers Sunk.

LONDON, November 17. Danish steamer "Therese" and British steamer "Trevarrack" have been sunk.

FRANCE.

British Offensive on Ancre.

German View of its Importance.

LONDON, November 17. AMSTERDAM. - The importance attached by the Germans to the British offensive on Ancre is evidenced by the fact that they issued an evening communique for the first time yesterday evening.

The New British Advance. Over 6000 Prisoners.

ALLAHABAD, November 17. LONDON, November 16th. - The "Petit Parisien" estimates that the prisoners taken in the new British advance now number 6,000, and the total enemy losses 15,000 and states that the Germans, having been completely driven out of Beaumont Hamel, regained a foot-hold and opened a withering fire, but the British, returning to the charge, drove them out again and finally. The British now hold under their fire Grandcourt and Miramont, two advanced sentinels of the entrenched camp at Bapaume.

The Enemy's Centre.

The "Daily Chronicle" suggests that the strong enemy centre supporting the new line from the rear as Combles supported Guillemont and Ginchy is probably Puisieux.

Scene of Fiercest Fighting.

The "Libertes" correspondent states that the fiercest fighting took place at St. Pierre Division which the Germans defended inch by inch, suffering very heavy losses. The British renewed the assault against the village which was finally carried at 2 o'clock in the afternoon, an entire German battalion being then surrounded and forced to lay down its arms.

First Trenches Lightly Held

British correspondents agree that the first three lines of trenches were lightly held, the attackers crossed them with scarcely a check, but the fourth was filled with the Germans. Our correspondent remarks that while some of these fought, others surrendered with a unanimity approaching enthusiasm. The prisoners, coming back to their cages, did not show signs of desperate fighting. They were largely Silesians and East Prussians. At one point, we got into one of the new divisions made by taking the fourth regiment from those already existing. It did not distinguish itself.

Germans Over-Confident.

Another correspondent thinks that the enemy had no fear of attack north of the Ancre and had placed inferior troops there relying on the strength of the position itself. The poor quality of the prisoners taken must not, however, be regarded as showing that the German army is on its last legs. When it comes to holding open ground we find troops capable of a stout resistance. There is no comparison between the puny defenders of Beaumont Hamel and the still well set battalions now in the Transloy line before Bapaume.

Why the Germans Admitted Their Losses.

M. Marcel Hutin, commenting in the "Echode Paris" on the Germans' frank admission of losses on the Ancre, suggests that this striking departure from precedent is doubtless intended to justify to the German nation the desperate measures General Groener is taking. - "Pioneer"

British Front Extended.

Successful Raids on Enemy Trenches.

LONDON, November 17. A British communique says: - As a result of Thursday's operations, we extended our front from Beaucourt eastward along the north bank of the Ancre. A strong counter-attack in the afternoon forced us to relinquish a part of the ground gained eastwards of Butte De Warlencourt. There was heavy shelling at night at Beaucourt and Beaumont Hamel. We twice successfully raided trenches northeast of Wulverghem, taking prisoners and inflicting considerable losses.

Indo-China's Gift to Government.

PARIS, November 16. It is officially announced that Indo-China is presenting seven and half million francs to the Government for the purchase of cereals.

SUCCESSFUL AIR RAIDS.

Enemy Planes Brought Down.

Aviators Captured.

PARIS, November 17. This afternoon's Communique reports: - A relative calm on the whole front. Two enemy aeroplanes have been shot down in our lines. The aviators were taken prisoners. Fifty-four air-fights have occurred in Amiens region. Second Lieut Guynemer has brought down his twenty-first enemy machine and Lieut Heurteaux his thirteenth. The French aeroplanes dropped over a ton of bombs on the railway station and works at Esch-sur-Alzette in Luxemburg and on the aeroplane sheds at Teronier.

TELEGRAMS.

Ancre Victory.

LONDON, November 17. The fresh illustration of the weakness of the so-called impregnable trench system has already been exemplified by the capture of Beaumont-Hamel. Fuller information confirms the magnitude of the British success on the Ancre, especially the fact that the pick of the German troops were engaged and fought most stubbornly. That they were completely surprised is regarded as a tribute to the skill of the British staff and to the discipline and training of the new armies. Apparently, the Germans were convinced that the offensive on the Somme was exhausted, hence they prepared a huge counter offensive against the French south of the Somme, which kept important hostile forces engaged in that region. This German effort was the biggest since the Allied offensive started. Six attacks were made in three hours on Wednesday morning, followed by six more in the afternoon. Each was decimated by machine gun and artillery fire. Certain regiments lost 50 per cent of their effectives. General Sir Douglas Haig did not wait for the complete drying of the ground before making the new stroke. The movements of troops were hampered by mud while mist increased the difficulty of co-operation between artillery and infantry. A successful solution of the problems proves afresh what immense strides have been made in the methods of organisation since the battle of Loos. There is now a chorus of praise of Sir Douglas Haig, regarding whom there had been recent mutterings and criticism. His promotion to the rank of Field Marshal is suggested.

Raid on Ostend and Zeebrugge.

LONDON, November 18. The Admiralty announces that aeroplanes and seaplanes dropped considerable weight of bombs with good results on docks and shipping at Ostend and Zeebrugge this morning. Machines returned. Details of raid by sixteen British and French aeroplanes on October 25th show that bulk Essingen works at Hagendirgem, where steel and big guns are produced, will be unworkable for considerable time.

British Communique.

LONDON, November 17. General Haig last night reported: Prisoners captured by us since the 13th instant totalled 6190. We heavily bombarded hostile trench-lines in the neighbourhood of Loos and Hulluch. Our aeroplanes bombed two important junctions on the enemy's lines of communication. Five enemy machines have been brought down and five damaged. Three of ours are missing.

Polish Autonomy: Russian Action.

Congratulations of Messrs Menas

Briand & Asquith.

LONDON, November 17. Messrs Briand and Asquith have jointly telegraphed to the Russian Premier warmly applauding the Russian denunciation of Germany's violation of international law and treaties by claiming to create the Polish State and levy army and rejoicing at emphatic renewal of the Tsar's promise of the Polish Autonomy.

BELGIUM.

Belgian Deportations.

Belgian Minister's Appeal

for American Intervention

WASHINGTON, November 17. Belgian Minister here has appealed to the State Department for active intervention regarding Belgian deportations.

THE BALKANS.

Important British Success.

LONDON, November 17. A British Despatch from Salonika says: After artillery firing on the Strume, we attacked and captured Barakli. Then we attacked again and drove the enemy out from Prosenik and Kumli. We are now consolidating our positions. Our artillery stopped counter-attacks. We took thirty-one prisoners and inflicted heavy losses.

Brilliant Allied Advance.

Anglo-French Success.

LONDON, November 17. Reuter's correspondent with the French Head-quarters at Salonika says that the French captured Kenali after a very desperate struggle. They were up to their necks in water. The enemy retired to the Bistrica defence line, which is far inferior to Kenali, on which the enemy had worked for over a year and which General Mackensen selected.

The brilliant concerted advance of the Allies in the Balkans, which has practically determined the fate of Monastir, will do much to relieve the pressure on Roumania. It is unlikely that the enemy, having been driven out of a very strong position at Kenali, which was constructed under General Mackensen's personal direction, will be able to stand in an extemporised position to which they were forced to retire on the fall of Kenali.

Serbian Communique.

LONDON, November 18. A Serbian Official message says: The enemy counter-attack have completely failed, and the Bulgars have withdrawn to the river Bistritza. We have taken three hundred prisoners. The French and Russians have occupied three villages in the direction of Monastir. Serbs have taken 300 prisoners since the 10th instant, one thousand of whom are Germans. We have captured seventy-one guns since September 14th.

ITALY.

Enemy Attacks Repulsed.

LONDON, November 16. An Italian official announcement reports that heavy fighting continues at San Marco. We repulsed three determined night attacks, but the enemy renewed his attacks in the morning and after intense artillery bombardment, succeeded in taking a trench. Otherwise he was decisively driven off with heavy loss.

Italians Evacuate some Trenches.

LAHORE, November 17. An Italian official announcement states:—"After five attacks on our salient on San Marco had been driven off, heavy bombardment led to our evacuating more exposed trenches. We have advanced at several points on carso."

TURKEY.

Turkish Air Raid on Cairo.

CAIRO. - It is officially announced that fourteen persons were killed and twenty-five injured in the air raid on the 13th instant. These figures include four Europeans killed and four injured.

RUSSIA.

German Raid in Gulf of Finland.

Raiders Lose Many Torpedo-Boats.

PETROGRAD. - An Admiralty communique estimates that during the raid into the Gulf of Finland mentioned in communique on the 13th inst., the enemy lost between six and nine of his largest and most modern Torpedo-boats.

ROMANIA.

Enemy Dislodgement from Constanza.

LONDON, November 16. A telegram from Petrograd asserts that the enemy is being gradually dislodged from Constanza.

Slight Enemy Success.

LONDON, November 17. A Russian Communique says:—"The enemy has occupied the village of Liresht in Rumanian Kimpolung region. The Rumanians have evacuated the village of Turgujin in Jul region."

Slight Rumanian Withdrawal.

Enemy Attacks Shattered.

LONDON, November 17. A Rumanian Communique states:—"We have repulsed violent enemy attacks in Predeal and Dragoslavele region with heavy losses. We have been compelled to withdraw slightly in the direction of Tenciculesti in the Alt valley and of Statantesti in Jul region, where, however, we attacked on wings and repulsed the enemy with serious losses. We effectively bombarded Rutchuk."

The Situation at Kimpolung.

Rumanians Hold Unshaken.

LONDON, November 17. Commenting on the Russian, Rumanian and German communiques, experts point out that the German heavy batteries which were long delayed in the mountains are now in action in the valley above Kimpolung, but the Rumanians' tenacious hold in this hilly region, where the enemy, deployed on wide front below the pass, is unshaken.

General Falkenhayn's Plan.

Rumanian Communications Threatened.

LONDON, November 17. The abandonment of the railroad at Turgujin, the western Jul valley twenty-five miles inside the frontier and the furthest point the enemy has penetrated, is a threat to the Rumanian communications with Wallachia and jeopardises Orsova, where the Rumanians have the control of the Danube. The enemy has advanced twelve miles in the past two days, but Turgujin is fifty miles from the Danube. The railway at Turgujin is unimportant, but if the enemy succeeds in pushing along it to Pitesti, the junction Western Wallachia will be cut off. This is believed to be General Falkenhayn's plan, though the coming on of the winter will probably delay its realisation. Fierce fighting at Kimpolung shows that the danger is not grave. It is not far from Kimpolung to Pitesti which is the centre of the whole railway system.

GERMANY.

Germany's New Efforts.

Warning to the Allies.

LONDON, November 17. The Temps remarks that while it is pleasant and easy to say that Germany has been driven to extremes it is necessary to remember that she has shown her brutal qualities of organisation and that it is certain that the new dictatorship will be a positive result. The Allies must make no equal effort to utilize all their resources with no thought but the end to be attained.—"Pioneer."

GREECE.

French Demands.

Handed to Premier.

ATHENS, November 17. General Raikes, French Minister of War, handed to the Premier a memorandum of demands, implying that he expected a written reply. The memorandum is believed to require pledges of Greece's friendliness, including the use of Greek railways, the surrender of a quantity of artillery, the expulsion of suspected German agents and the occupation of the neutral zone between new and old Greece by the French.

ARABIE.

Arab Senate Established in Mecca.

LONDON, November 16. CAIRO. - The Sherif of Mecca has issued a decree establishing an Arab Senate in Hejaz under the presidency of Sheik Mohamed Sheibi.

UNITED STATES.

Sinking of neutrals.

German Explanation.

LONDON, November 17. NEW YORK. - American fears of the new submarine crisis are confirmed by an interview given by the German Under-Secretary for Foreign Affairs to the correspondent of the "New York Times." The Secretary defended the sinking of neutrals, because they are "transporting ammunition and other contraband" and declared that British ships could not be considered peaceful traders because they were armed.

"Deutschland" Collides with a tug.

Damage not Stated.

LONDON, November 17. New London Connecticut: The "Deutschland" returned to the port owing to a collision with the escorting tug which was sunk. Seven of the tug's crew were drowned. Damage done to "Deutschland" is not stated. "Deutschland's" cargo is valued at two million dollars. It comprises rubber, pickle, zinc, silver, bars and embassy mail. Note Telegram reporting the "Deutschland's" sailing was from New London not New Orleans as issued.

"Deutschland" Departs a Second Time.

LONDON, November 17. A telegram from New Orleans Connecticut says that the German submarine "Deutschland" sailed this morning.

INDIAN TELEGRAMS.

(FROM OUR OWN CORRESPONDENTS.)

(BY WIRE.)

DELHI.

War Cable to the Viceroy

DELHI, November 17. The following telegram, dated the 15th instant, has been received from the Secretary of State by H. E. the Viceroy:—

The British, continuing their successful offensive, have captured the highly fortified village Beaumont Hamel and the village Beaumont. Prisoners reported to date number over 5000. A successful local advance was also made east of Butte de Warlencourt.

Only artillery action took place on the French front. The Italians straightened out their line at several points on the Carso. The enemy offensive in the Carpathians in extreme corner of Galicia was repulsed.

The Rumanians are maintaining their positions in the important Predeal Pass region, but they have had to give way before superior forces in Dragoslavele region on the right bank of Aluta. South of Bumbesti position appears to be that the enemy are now 15 miles beyond the frontier at Vulcan Pass 16 at the Roter turn, 17 at the Forzburn and 5 at the Predeal Pass.

After severe fighting, Serbians captured an important position near Tepavci, 15 miles east south east of Monastir; besides inflicting enormous losses, they captured 1000 prisoners.

The Enemy aeroplane dropped bombs in and about Cairo killing and wounding several civilians and there was only one military casualty.

SIMLA.

Plague report.

SIMLA, November 17. The plague mortality in India during the week ending 11th November stood at 5033 deaths against 6460 seizures. The Bombay Presidency and Sind alone were responsible for 2526 deaths. Other provincial figures are as follows: Madras Presidency 337, Bihar and Orissa 64, the United Provinces 162, the Punjab 52, Burma 24, Central Provinces 743, Mysore State 321, Hyderabad State 677, and Central India 76.

N. W. FRONTIER.

Fighting on the Indian Frontier.

Heavy Casualties to the Enemy.

DELHI, November 16. During the past week there were indications that certain sections of the Mohmand tribes together with some Kagauries were bent on mischief possible with the object of attempting to force the blockade which has been established along our border during the past few weeks.

By the 15th November their numbers about Hafizker in the Gandab valley were estimated at some 6,000 and troops from the first division moved out to engage them. Operations lasted from 10 a. m. to 4 p. m. and the hostile gathering was completely dispersed no attempt being made to follow up the withdrawal to camp. Our casualties were one killed and 10 wounded, those of the enemy being estimated at 100 killed and wounded. The Royal Flying Corps rendered valuable assistance throughout the operations.

On the 16th November a combined infantry and aerial reconnaissance found no trace of the enemy except one small party in the village of Matin Kale near Michni which harboured the enemy. On the night of the 15th-16th November the village was bombed by aeroplanes with good results.

UNITED PROVINCES.

A Lecture on Mahmud-bin Tughlaq.

ALLAHABAD, November 17. Mr. G. Gardener Brown, the Principal of Holkar College, Indore, delivered a lecture on Mahmud-bin Tughlaq at a meeting of the United Provinces Historical Society

in Allahabad University Library on Thursday evening. His Honour the Lieutenant-Governor presided. His Honour said, the lecture would form a valuable contribution to their society. Speaking of historical society, His Honour said they had succeeded in attracting all what was best in intellectual society of the provinces. Some of them, His Honour indicated, knew they were beginning an attractive variety of work in the form of research. They had received permission to undertake excavation at Sankwa and hoped under supervision of the curator of the Lucknow Museum this would add afresh laurels to their society.

BOMBAY.

Bombay Share Market.

BOMBAY, November 17. The market in cotton mill shares kept generally steady, though the undertone is by no means strong. Fazulbhai's kept steady at Rs. 647-1-2 and Crescent at Rs. 210. Currimbhai's declined to Rs. 325, Indore Malwas to Rs. 410, Indian Bleaching to Rs. 265, Pearl to Rs. 465, Phoenix to Rs. 200, David's to Rs. 545, Standard's to Rs. 1,500, Swadeshi to Rs. 1,740 and Central's to Rs. 2,310. Co.aba Land and Mill shares were neglected at Rs. 1,335. Kohinoor was steady at Rs. 720. In Bank shares, the Bank of Bombay was firm at Rs. 1,710 and the Bank of India at Rs. 83. In miscellaneous shares Bombay Burmahs declined to Rs. 1,070, Tata Iron and Steel ordinary to Rs. 327-1-2 and deferred to Rs. 1290. Tramways were weak at Rs. 342-1-2 and Katni ordinary at Rs. 290 and deferred at Rs. 1,080. 3 1-2 per cent Government paper was quoted at Rs. 75-8, 4 per cent at Rs. 97-8-4 per cent, Conversion ex-warrant at Rs. 90-8 and warrant at Rs. 9.

Karachi Freight Market.

KARACHI, November 17. So far as the Karachi freight market is concerned, the shortage of tonnage has never been more acute. The rates have advanced rapidly during the week, and at the moment no more space is offering. The outlook for shipment of cargo other than wheat, for which of course the Government is supplying the necessary tonnage, is far from promising.

The Bombay University Senate Meeting.

BOMBAY, November 18. At Friday's meeting of the Bombay University Senate, there was a lengthy discussion on the question whether the Bachelor of Commerce Degree should be made eligible for admission to study on the L. L. B. Degree. Principal Paranjpye moved a resolution for making that concession and urged in support of it that since the B. Sc. degree was considered a sufficient test for admission to the L. L. B. examination there was no reason why they should exclude the Bachelor of Commerce Degree which was in no way an inferior to the other Degree. Against this argument it was urged that the University should stick to the purpose for which the College of commerce was founded, which was to train young men for business.

Lecture in Bombay.

The famous war correspondent and artist Mr. Frederic Villiers of the "Illustrated London News" will shortly pay a visit to Bombay for a week and deliver a series of graphic lectures.

Death of an Indian hero on the Battlefield.

BOMBAY, November 18. Last Mail brought the news of the death in action in France on the 12th September last of a young Indian law student Mr. Alec Vas who enlisted in a home Regiment in response to Lord Kitchener's appeal.

Mr. Vas belonged to a respectable Gjan family of Karachi and was a student of Smt College. He was about to complete his terms in the Middle Temple when the war broke out and he with several other members of the Inn joined colours. Lieut. Harrington of his regiment has written in glowing terms of the soldierly qualities of the deceased who is related to Mr. Vas of the Bengal Civil Service.

The Great War Sale and Fete.

Unprecedented Cotton Sales.

BOMBAY, November 18. Never in the history of Bombay Cotton Market have such high prices been paid for cotton as was done on Friday evening when the Great War Sale and Fete opened with auction sale of cotton bales presented by the cotton merchants and mill-owners of Bombay at the Cotton Green. Even the record of Liverpool, where one bale of cotton fetched £400 at a war sale, was equalled, if not surpassed. Their Excellencies, the Governor and Lady Willingdon, arrived in the auction in semi-state and were received by a Committee headed by the Chairman of the Bombay Cotton Trade Association and the Chairman of the Cotton Exchange. The gathering was a large and representative one consisting of leading cotton merchants and mill-owners, Mr. T. D. Moore, Chairman, Cotton Trade Association, acting as auctioneer. One big bid followed another prices per bale or per two bales ranging between Rs. 1400 to Rs. 2300. Then came the most sporting offer of all Mr. Gurmukrai Sukhanand securing amid cheers to bales of "Fly" for Rs. 6200 and thereby winning a silver cup inscribed with the signatures of Their Excellencies the Governor and Lady Willingdon for "the most sporting bid". The second best bid being that for the last lot in the sale by Sir Sassoon Davids for Rs. 3300 for one bale of picking which was auctioned by Lady Willingdon. This lot was several times resold realizing in the end the magnificent sum of Rs. 12300. At the close, Lady Willingdon handed over the prize to the successful buyers and Lord Willingdon in a neat little speech thanked the buyers.

The death is announced in Calcutta of Mr. Gordhandas Khatau Fakanji, a mill owner and a millionaire merchant of Bombay at Nasik this morning. The deceased was a prominent member of the Bhattia community and was a member of the Board of Directors of many Joint-Stock Companies, the Chairman of the Board of Directors of the Oriental Life Assurance Co., Bombay Telephone Co., Bombay Cotton Manufacturing Co., Khatau Mankji Mill and the Presidency Mill.

జూబులు.

విలేఖకులకు ప్రకటన

ప్రథమ క్యూరు కో. మా. కా. దయచేసి స్త్రీప్రముగా కాగితమున కొకవైపున విరళముగా వ్రాసి పంపుడు. ఒక భాషాభిమాని, విషయ మిదివరకే ప్రకటితము. కం. పి.; ప. బా.; బా. ల. నా; అకటవికట భారత; బా. ఆ. శే; గు. భా. రా; విశాఖపట్టణము వార్తలు; ఒక ఆంధ్రుడు; బి. రా. మా; టి. పి. క. శా; వనసంతర్పణ. - ప్రకటింప లేనందులకు చింతించునాము.

హాకమాన్య తిలకు మహాశయుడు.

ఒంగోలు పురసభ - తుమాషణ.

అయ్యా! మీ ఆంధ్రపత్రిక 16 వ తేదీ గురువారము సంచిక యందు, మా పురమునందు ఈవెల 12 వ తేదీ సాయంత్రము విష్ణులయమనందు మదరాసు మెయిలుపత్రిక హాకమాన్య తిలకు మహాశయుని ఆపీయకు గురించి వ్రాయుచు ఉపయోగించిన వాక్యముల ఖండించుచు జరుపబడిన సభా విషయము ప్రచురించి యుంటిరి. అందు తొందరచే కొన్ని వాక్యముల తడవదీసి ముగిసితిని. అధ్యక్షులు నాయని శాస్త్రిగారి యుపన్యాసమునందు, వారు దొరతనము మెయిలుపత్రికకు పక్షపాతియు చూపుచున్నదని యుద్ధహాంబించియుంటిని. 22 వ పంక్తిలో, (వారంభోపన్యాసములు (శ్రీయుత మిట్టదొడ్డి వెంకట సుబ్బారావుగారు) "హక్కును దొరగారిని చంపిన హంతకులు కుటుంబమునందు" అని వ్రాసియుంటిని. దానిని "హక్కును దొరగారిని చంపిన హంతకు" జాతియందు అని దిద్దుకొనుడు. 24, 25 పంక్తులలో, "రాజద్రోహము, స్వామిద్రోహము నను పీకలు" అని తెల్పి పరచితిని. దానిని పాఠకమహాశయులు "దొంగ దస్తావేజుల కల్పించిన, దొంగ సాక్ష్యము నిచ్చిన పీకలు" అని దిద్దుకొన ప్రార్థితులు. ప్రథమమున సభ కనేకమంది న్యాయవాదులు, వర్తకులు వచ్చియుండిరి (వ్రాసితిని. కొద్ది మంది న్యాయవాదులు వచ్చిరి. ఇటుల కొన్ని పొరపాటుల చేసినందులకు పాఠకమహాశయులు తుమించెదరు గాక! అధ్యక్షులు నాయని శాస్త్రి, ఉపన్యాసములు మిట్టదొడ్డి వెంకట సుబ్బారావు పంతులు గార్లకు, తొందర కలుగ చేసినందులకు తుమించి, లేఖనని యందుగల పొరపాటుల కరుణించ ప్రార్థించుచున్నాను.

ఒంగోలు స్వకీయ విలేఖకుడు.

హామమురాలు లీగు

అయ్యా! ఈసభ మొదట స్థాపించినప్పుడు 10,000 మంది కాంక్షాను చేరులోగా హామలు మెంబర్లు కావలయునని యుద్దేశించబడ్డది. ఇప్పుడు 72 శాఖలు మాత్రము స్థాపించబడినవి. కాంగ్రెసులోగా ననగా కాంగ్రెసుకు ప్రతినిధుల నెన్నుకొనులోగా తక్కిన 28 శాఖలు స్థాపించిన 100 శాఖలుండునని ఆరంభలో గారు న్యాయండియా పత్రికలలో బ్రచురించి నారు. నారు రావలెననియు, వీరు రావలయుననియు కనిపెట్టుకొని యుండువరకు నేపథ్యము కాదు. ఎవరో వకరు ముందంజ వేసి కనీసం ముగ్గురు మెంబర్లతో శాఖలవేల స్థాపించ కూడదు? ఏపట్టణములోగాని పల్లెలోగాని ముగ్గురు మనుష్యుల తలలు కూడవా? ముగ్గురితో స్థాపించిన శాఖ దినదినాభివృద్ధి యగుటకు సందియముండదు. పనిచేయు మనుష్యులుండవలెను. ప్రతిపనిపికి నేదో స్వంతపని యుండకపోదుగాని తల్లికి నేనచేయునప్పుడు తన స్వంతపనిని కట్టిపెట్టి నక్కనలేదా? గుంటూరులోని శాఖ మొదట 6 గురుతో స్థాపించబడ్డది. ఇప్పుడు 110 వర్తకులున్నారు. గుంటూరులో సాధ్యమయినపని యితర గ్రామములలో నెందుకు సాధ్యముకాదు? శ్రద్ధ కొంచె మున్నయెడల నేపథ్యమయిన సాధించవచ్చును. ఈయుద్ధ సమయమందు ప్రతి యింగ్లీషుబాలుడును తన తల్లిదండ్రు "నాయనాయుధములలో దేశమాతకు మీరేమిసేవజేసితిరి" యని యడుగు చుండునట. "భారతమాతకు నవసరపు దోహదాలలో మీరేమిజేసితిరి" యని నవబాలురు మనబాలికలు అడిగినయెడ దేమిచెప్పదుము? బాగుగ నాలోచించండి.

ఇంగ్లండులో నొకబాలిక యొక హాస్పిటల్ డాక్టరు గారికి "అయ్యా, సోల్జర్ గాయములు కుదురుటకు నవసరమైన చర్మము కావలసియుండు ననిన్ని అట్టి చర్మము లేమితేతనే గాయములు కుదురదనులేదనిన్ని వింటాను. అట్లు చర్మ మన సరమయ్యే నేని నాకుం డెలుపును. నేనక్కడికి వచ్చెదను మీరు కావలసిన చర్మము నాయువలు నుండి కోసుకొనవచ్చును నేనీమాట యుక్తముచేత వ్రాయునదికాదు. దేశసేవ చేయుటకు నాయుతాన్నాము నన్నిట్లు పురికొల్పినది. నేను ప్రతి దినము భోజనముకు సంపాదించుకొనవలసి వచ్చినందున మరొక విధముగా సేవజేయునన్నాను" అని వ్రాసెనట. మాకుండు ఆంగ్లేయుల జేశాభిమానము.

విజయూరి భావనాచార్యులు.

చెన్నపురి వరద సాహాయ్యకసభవారికి విజ్ఞాపన.

అయ్యా! రివర్ కన్వీనర్ శ్రీ ఆర్థు అయిలూరికి రాకపూర్వము రాబడిన వరదలు ప్రజలకు, పశువులకు, సస్యములకు, అమితోపయోగముగ నుండెడివి. వరదపాడుచు భూములకు భవ హేచ్చ, లంకభూములకు నెట్టిో మెంటుతరములు హేచ్చ, అందు లంకభూమియన్న ప్రతివారు సంతోషముతో నుండెడి వారు. అట్టి ఆస్తి గొప్ప ఆస్తిగ ప్రజల భావనలో నుండెను. ఇప్పుడు రివర్ కన్వీనర్ శ్రీ ఆర్థు అయిలూరికి వచ్చిరది మొదలు ప్రజలతోడ వ్రాయ నలవిగాదు. పూర్వము కృష్ణానది ఆకట్టి ధిగువను చాలా ప్రజేశములతో మాకు నాల్గు మైళ్లవేళ్ళున తాటిచెట్టులతో కలిగి విశాలముగ నుండెడిది. ఎంతవరద వచ్చినను ఆనడివాయన నీరు వడిగ సముద్రముని అగుచుండెడిది. హేచ్చునీరు తచ్చిన సహ్యాపయోగముగ నొండు చెల్లు వెంటనే జారిపోవుచుండెడిది. ఇప్పుడు కన్వీనర్ శ్రీ ఆర్థు అయిలూరికి వచ్చిరది మొదలు కృష్ణపాయలు యావత్తు పూడుకట్టుగ చెల్లు అన్ని సాయల మొగలను పాతించినారు. కృష్ణపాయలన్నియు మెరకలేదని. నడిమిపాయకు అడ్డముగ నున్న జువొందారీ లంకలు కోతకోయకుండా జువొందార్లు చెల్లు నాటిందుచుండిరి. అందుచే నడిపాయయు మెరక అయినది. లోతుగల కృష్ణపాయ లేనేలేదు. యావత్తు కృష్ణ మెరక అయినది. ఇప్పటి వరదనీరు కృష్ణగర్భములో కుండా లోతుగ ప్రవహించుటకు వీలులేక తాటియెత్తుక భూమిపైని ప్రవహించుచుండెను. ఇందువల్ల కన్వీనర్ శ్రీ ఆర్థు అయిలూరికి 11.0" యెత్తుకు కక కట్టలు లేపిరి. పూర్వము ఆ 4-6" యెత్తు కట్టలుండెడివి. ఆ 11.0 యెత్తున నున్న కకకట్టనీరు పట్టుటకు చాలక కకకట్టలు లేగి గ్రామములపాద పడి పక్కగ్రామాదు లన్నియు నాశనమగుచుండెను. సస్యములు పాడగుచుండెను. నదీగర్భములోని లంకలయొక్క యిండ్లచూరులనంటి నీరు ప్రవహించుచుండెను. ఇప్పటి జనోపద్రవవరదలకు ఇది ముఖ్యకారణము. నదీగర్భము లోని భూములు పాడైపోయినవి. భరలు లేవు. లంకలలోని జనము ప్రతిసాయంతరమగవచ్చి ఈయుపద్రవము పొందలేక యిండ్లకు మెరకపోడికొని యిండ్లు కట్టుకొందునన గోయి వెట్టి రహితుయొక్క స్వంత పొలములలో వైన పాచెడు చున్న కన్వీనర్ శ్రీ ఆర్థు అయిలూరికి తీసికొనివచ్చు. ఇట్లు కట్టుకొనుటకు వారి ఉత్తేజపు పొందవలెను. చెట్టుకొట్టుకొనుటకు వారి ఉత్తేజపు కావలయును. లంకలలోన పాతినెట్లు పశువు మర్త్యుల 2 బండె. ఈవర్షములలో నైన చెల్లుయట్టిక తీరలేవును. కకకట్ట ను పశువు నిలుచుటకు వల్లపడదు. నీడుదున్నన ప్రాణహ్యాయన, రహితు ఎట్లు నిర్వహించగలడు? కృష్ణకకకట్టవాటి వెలుపల ఇండ్ల కట్టుకొందున్న భూమిదొకడు. ఖరీదు ఇచ్చుకొనెదనన్నున అధికారుల ఆశక్తిహయ వచ్చి యిప్పిందు న యాశీలుకు కనబడదు. కృష్ణవరద వచ్చినపుడు ఈలంకల జన మయొక్క కష్టములుమాచి దుఃఖపడన రాతిగుండె కలవా ఙ్గోకడెను నుండడు. ఎక్కడి హామదొరగారు 1903వంక వీళ్ళనుచూచి కండ్ల నీరుకారెను నేను స్వయముగ చూచితిని. వరద తీయగానే ఆయనకు ఇతరజిల్లాలకు మార్చిరి. ఇప్పుడు తెనాలి డివిజన్ డిప్యూటీ కలెక్టరు మహారాజగ్రీ హనెక్ ఖాకాసా హెబుగారు కొల్లూరు నుకాములోనుండి యాలంకల జనమును పడవలపొన దాటించునపుడు వారు పొందుచుండెను కష్టము పరితాపము, చూచినవారి మనస్సుకు కూడ సంతాపము కలుగచేయుచుండెను. ఈలంకల జనమును ఆపత్తుకాలములో ఒప్పుచేర్చుటకు ఒక పవన అయినను సర్కారు ఎత్తువలెను. 20 సం॥ల నుండి ప్రజలుచేయు గోరికము అదవిగోదనయినది. ఇప్పుడు అధికారులకు తెలుపగల దింముల కాలముల మనుష్యులు ఏన్నడి సానుభూతులైయున్నార గాన ఈవైసంగతులు ప్రతివారును మనస్సుగ నుంచుకొని సహాయముచేయ ప్రార్థించెదను. ఇందలి ప్రతి అంశము స్వయముగ విచారించు అధికారులకు నేను దూపు చేయగలను.

జుద్యాల - లక్ష్మీనారాయణ శాస్త్రి.

కృష్ణదేవరాయకాలపు ఆంధ్రవాద్యయంత్రము నెఱపి గించుచాిత్రకభాగము వెల రు. 1-2-0 పత్రికములకు 1 ప్రతి యిసాం. ఆంధ్ర పత్రికలకు మంచి కమీషను ఇవ్వబడును. ఇండియా ఇన్స్ట్రుమెంటుయందు ముద్రాధికారులచేతను ప్రాచ్యదేశీయ భాషాపండితులచేతను గొని చూడబడినది. ఎస్.పంతులు నెం. 22 రు. ఆచార్యప్రకాశ పీఠ, మద్రాసు. ఇప్పుడేదిగిన స్పెయిన్ దేశపు ద్రాక్షపండ్లు ధర పాను 1-కి రు 1-4-0 స్పెయిన్ కంపెని లిమిటెడ్, మద్రాసు.

A New Book on a Highly Patriotic Subject!!! (IN ENGLISH.) "A NATIONAL FLAG FOR INDIA" With 30 coloured illustrations and an introduction by the Hon'ble Rao Bahadur B. N. Sarma, Member of the Imperial Legislative Council in India. Price Rs 1. Copies can be had only from Mr. P. Venkayya, National College, Masulipatam. 601

ఆత్మజ్ఞానా సంఘము. శరీరమును విశదీకరణనాత ఆత్మస్థితి. దయ్యముల సద్భావమును గురించిన శాస్త్రీయవర్ణ చిన్నవైజ్ఞా చక్రనికూర్పు. వెల రు. 0.8-0 మేనేజరు, ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము 591 పోస్టుబాక్సు 212, మదరాసు

ప్రాయుగల పొమ్ములు బయస్కోపులు - ఫీలుములు - డేరాలు - గ్యావీవములు - జామ్మలకొద్దులు - గార్డీ పుస్తకములు విక్రయించెదము - క్యాటలాగు కావలెనా (592) బి. ఈశ్వరప్ప అండు సర్వు, విశాఖపట్టణము.

కూరకాయల, పువ్వుల విత్తులు. పండ్లచెట్ల మొక్కలు, సంపంగి, గోబామొదలగు మొక్కలు మా వద్ద దొరుకును. కావలసినవారికి ధరల పుస్తకము పంపబడును. మా విలాసము: యం. బిభర్షి అండుబ్రదర్సు.

Table with 2 columns: Item description and Price. Includes items like 'నేపాళదేశపు కత్తు', 'కుంకుమ పువ్వు', 'గోబాజనము', etc.

Approved by Text Book Committee కథలపుస్తకములు: (1) సరస్వతి (2) సులోచన (3) కాసల్య వెల రు. 0-4-0 దేశభోగ్యమును, భాష పుష్టియు నొసంగు బాక్ మాత్రము 48 కి రు. 1-0-0. 523 "విద్యానిధి", 87 రాయస్వామిపీఠ, మద్రాసు. సి. గోపాలనాయకర్, బేసిక్, బాండ్రి మద్రాసు లో 40 సంవత్సరములకు వైగా స్థాపించబడినది. వీరలు ఇంజనీయర్లు యంత్రములను తయారుచేయువారు అయిరక్ పొందెదరు గాన మీకేమి కావలయునని చనువ వీరికి తప్పక వ్రాయును. 557

మీ న్యాయులకు కుదుర్చుటకు సమీపమార్గము. మదరసుంజరి మాత్రము నాడుబయ్యె. ఈ మాత్రము రుబర్బకము, అబ్జియ, గుంబబ్బి, విస్మృతి, శరీరమానసిక దౌర్బల్యము వీటిని పోగొట్టుట యందు అసాధారణ కీర్తిచెందినది. ఆయుర్వేదవైద్యముల పుస్తకం ఇసాం గా ఇవ్వబడును రాజవైద్య నారాయణజీ కేశవజీ ఆయుర్వేదము బౌద్ధధారలను, 167 20, చినబాబుగోడ, మద్రాస్.

180 పుటల పుస్తకము ఉచితము ఆరోగ్యమును కాశీకృషిముఖమున పొందుట స్వాభావికమైన కొన్ని ఔషధులు అనుసరించుట. వలసే కట్టయచ్చును. ఈ ఉత్తమమైన పుస్తకము ఆరోగ్యమార్గమును కలుగజేసి శరీరసౌఖ్యమును దృఢపాత్రమును ఆయుర్వైద్యుని ఇప్పించును, ఈపుస్తకము ఇసాముగా నీయబడును. పోస్టుచార్జియు మేమే భరించుచున్నాము. వెంటనే వ్రాయును 219 వైద్యశాస్త్ర ముకేశంకర్ గోవిందజీ, ఆతంకనిగూ బౌద్ధధారలను 156, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

సవినయమునది. టటోపరస్తా 490

2-0-0
0-12-0
0-8-0
0-0-0

అన్ని
కొత్త
కాగితము
కొత్త
కాగితము

ది. పరస్తా పెర్ఫ్యుమరీ కో,

నెం 1 రు, పైకోసి, బొంబాయి. నెం 3 రు.

పాత్యపు వేంకటాచల

పండితులవారి సిద్ధాంతములు.

లోకానుయహర కస్తూరిమాత్రల నిష్పదైనను పరికింపును.

ప్రతివర్ణమునను లక్షలకొలది సీసాలు విక్రయింపబడుచున్నవి.

ఇండియావారుమాత్రమే కాక; బర్మా, సిలోక్, మలియన్, గోవా, ఫీజిలెండ్, ఈస్ట్రాఫీకా, మున్నగు ప్రదేశములవారుకూడ నిసిద్ధాంతమును, ఉపయోగించుచున్నారు.

మహాభాగము "ఒకేయొక లోకానుయహర" కస్తూరి మాత్రలసీసా మియింటు నున్నదెల, మాటికి, వైద్యులను యమును, నిశ్చించి, మొరవెట్టుకొనుట; తప్పిపోవును.

శీతలము, శీతవాతము, అజీర్ణము, పార్శ్వ వాతము, జ్వరము, మాంద్యము, మలబద్ధము, దగ్గు, గెజమునొప్పి, బలహీనత, అనాలోగ్యము, చెడ్డనిటిసంది గలుగు వికారము, చిన్న బిడ్డలకు గలుగు జ్వరము, దగ్గు, వాయువు, మరియు ననేకరోగములును, ఈ సిద్ధాంతము సేవనచే నాశ్చర్యముగా పోయి గుణము గలుగును.

జిప్సరైన్ యావ్యాపారగురువులు, ప్రతిసీసాయందును, ఉండును; నూచి తీసికొనవలెను.

అనుపానకము, ప్రతిసీసాతో గూడి యుండును. 260 మాత్రలన్న సీసా 8 అణాలు మాత్రమే.

6 సీసాల వాకసారి తెప్పించికోనిన టసాల ఖర్చుతోచేరి రూ 1-8-0

12. సీసాలూకసారి కోనిన 2-12-0

25. సీసా లాకసారి గొనిన 5-0-0

సమస్తరోగములకు మానద్య ఆయుర్వేదము సిద్ధాంతములు దొరుకును.

కామలూగు ఉచితముగా నిచ్చెదము. (591)

విలాసము:—శ్రీ సీతా హనువ వైద్యశాల, మైసూరు.

కల్యాణి - ప్రతితుడు

ఇది షేక్స్పియర్ గ్రును ఇంగ్లీషు మహాకవి నాటకము ననుసరించి తేట తెలుగున త్రీలకును బాల్యమును తెలియ నట్లు రచింపబడినది. ఇతర భాషాకవుల రచనా చతుర్త్తములు, మన తెలుగువారికి తెలుపవలయునని ప్రారంభించిన వానిలో నిది మొదటిది. దీని కథా సంవిధానమును పాత్ర చతుర్త్తమును రసమును అద్భుతములు. కల్యాణి ఆ 1. ప్రతితుడు -

ధైర్య కవచము

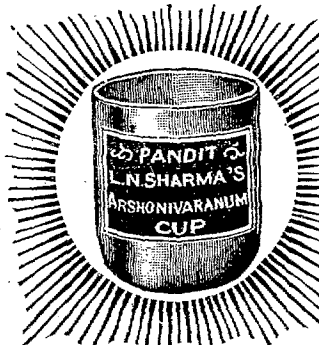
మనుజునకు గల పాదుష గుణములలో ధైర్యము ప్రధానము. ధైర్యముగల ఆపదలయందు మనస్సు చలించకుండుట. మనుజుడు ధరింపదగినయన్ని కవచములును ఆత్మ శత్రుములచే భేదింపదగినవి. ఈ ధైర్య మనెడి కవచమో యాత్మ శత్రుములకు అభేద్యము. ఈ ధైర్యమును ప్రతిపాదించుటకై "అన్యత్రభీష్మాత్ గాంధేయాత్ అన్యత్రచ హనుమత్;" అనెడి జితేంద్రియుడైన భీష్మునియొక్క చరిత్రను నతి సులభతైలినీ తెలిపియున్నది. వెల 6 అణాలు.

ఆర్. వేంకటేశ్వర్ అండ్ కో,

285 ఆనందముద్రాలయము, వరదాసు.

అత్యుత్తమ ఆయుర్వేద 582

మూలరోగాంతక గిన్నె

ఈ గిన్నెయందు మంచి మజ్జిక వేసి రెండు నిమిషములు వుండనిచ్చి 10 దినములు ప్రాంతికాలం నందు పుచ్చుకొనిన సమస్త వికారములగును. ఇది గాక అజీర్ణము, శీతచేడి, మలబద్ధము ఇత్యాది,

రోగముల తప్పక పోగొట్టును. ఇందుకు పథ్యములేను. ఇందు రసాని ధాతువర్ణము చేరలేదు. పరిశుద్ధమగు మూలకలచే తయారుచేయుటచేసి. వెల 5-0-0, తపాలఖర్చు ప్రత్యేకము.

యోగ్యతాపత్రములు

1. నేలు బాలకృష్ణ లూకర్ (బాంకర్) పి.కాన్ 7 సం॥ముల మూలము, 2. మెదగు హాచమాన్ బాగు మేతా గారు, వత్సలాచీధి, ముల్కపాబనూరు, కలకత్తా, 10 సం॥ముల మూలము, 3. పనిలాచీధి శ్రీమాలి గారు, సౌకారుపేట, మదరాసు, 11 సం॥ముల మూలము, 4. మిస్టరు కె పి కృష్ణ మిసన్ గారు, బారిష్టరు, సాలపురము, 5. గోకులదాసు గారు (గుజరాత్) హైదరాబాదు (దక్కను) 10 సం॥ముల మూలము, 6. మె॥ ఆరుముగ శెట్టి గారు, 05, తిరుపత్రియూరు, వైద్యశాల, మదరాసు. 4 సం॥ముల మూలము. గుణమిచ్చెనని వ్రాసి యున్నారు. ఇదిగాక అనేకులకు యీ రోగమునుండి విముక్తి చేసినారము.

మెడలిస్తు

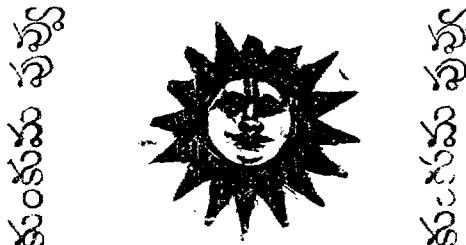
ఆయుర్వేదభూషణ పండిట్ ఎల్.ఎన్. శర్మగారు,

యె. యం. యె. పి.

బాలకృష్ణ జెంష వాటయం, 177, వై నాటకాను, మదరాసు.

జీర రసాయనము:— ఈయోత్తరము సేవించి వలన అన్నము పచనమగును జీర్ణకోశము బాగు పడి రక్తస్రావము క్రమముగ గలుగును మలబద్ధము మానును. 25 మాత్రల డబ్బి 1-కి వెల 1-4-0. అమృతాంజనడిపో, మదరాసు.

కుంకుమపువ్వు

స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు మావద్దదొరకును. కొనువారు సూర్యమార్గము గమనింపును. కరస్పాక్ డెన్సు మొదలగునవి ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:—

ఎస్ నారాయణ అండు కంపెనీ, (53) 21. హమ్మంపేడి, బొంబాయి.

చిన్న పురుగులు 124

వెద్ద వెద్ద బట్టతలను జేయును.

చుండు, బోడి యగులు, నెండుకలూడుట, పుర్రెపై జిల, అన్నియు చుండుపురుగుల వలన గలుగును.

పాతబలరా! ఈ పురుగునలె రెండుబళ్లు, విధి విధానములేక మీరు పనిచేసినచో మీ మీగ్గుచూములలోని నేల కొట్టెల్ల బంగారుతో నింపబడి యుండును.

తీరికలేక పనిచేయుచుండు ఈ చుండు పురుగునకు, అతివ్యాప్తికయి పేరిందిన తెనెటిగ సహాకారిగా నుండదగినబంబు.

చుండు ఆరంభమయిన వెంటనే నికో థక నిర్మూలద్రవ్యముల నుపయోగింపక ఉపేక్షించిన ఆచి కాలముననే బట్టతల వారితో సహాధ్యాయి గావలసినవచ్చును. కావున నిట్టి ముహూర్తపును

“కామినియా నూనె”

సహాయమున సంహరింపును. చుండుకు బోగొట్టును. వెండుకలను చాలనివ్వను. పుర్రెచుండుకు బోగొట్టును. తలకట్టుకు పరిమళ సుగంధద్రవ్యము.

ఈరీతిని, నకలు నూనెలకు తయారు చేయువారి మోగు మన పడకుడు.

వెల గుడ్డి 1-కి రు. 1-0-0 వి. పి. రు. 0-4-0
,, 8-కి రు. 2-10-0 వి. పి. రు. 0-7-0
ఉచితము.

ఈ ముగుణముల ముఖపు మోటుకయి, అన్ని జాచీజీ పంపుకొనువారికెల్ల ఒకసారి వాడుకొనుటకు సరిపోవునంత నూనె గల సీసా ఉచితముగ బంపబడును.

నోలు ఏజెంట్లు:—

ఆండ్లో యిండియన్ డ్రగ్స్ అండులెమికల్ కంపెనీ
నెం 155, జుమ్నానుసీదుపేడి, బొంబాయి.

బాదాపేడితులకు వరము: ఐనొడిక్ సహితమైన డా॥ పి. డి.

సావంతుని వనోపధిసారసప్రతిలా

ఈ తిరుభక్తిపు రక్తమువలన జనించుబాధ్యములకు కిరీటునుకంటి నుండు. మరుపులను, చుచ్చలను గండమాలలను పుండ్లను, ప్రాంతినోప్పలను అన్ని విధములవలన గలుగు చర్మరోగములను పోగొట్టును.

మిక్కిలి శక్తివంతమైన రక్తశుభ్రకారి: (28)

వనోపధిసారసప్రతిలా గుణ మిచ్చుట నిస్సంశయము, సహజమైనను మధ్యవర్తిత్వము అన్ని విధములైన వోషములను పోగొట్టును. శరీరమునందలి పాదరసదోషములను, మలబద్ధకమును కాశరూపంధమును నోప్పలను పోగొట్టి రక్తమును కుభ్రీకరుచును. శరీరాలోగ్యమును గలుగ జేయును. 16 రోజులవర కుండుటకు 4 బొమ్మల బుడ్డిలలో అమ్ముబడును.

ప్రాప్తేలురు:— పి. డి. సావంత్. 144. ఫనసవాడి. నెం 2 బొంబాయి.
Proprietor P. D. SAVANT. Fanaswadi No. 144. No 2. BOMBAY.

శారదాంబ

ఇది శ్రీధర్మబోధిని యను నాటకము. సంఘమరాచారసంస్కరణమునకు మార్గ మిందు జూపబడినది. వెల 0-4-0 పోస్టేజీనేలు. ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, పోస్టుబాక్సు 212, వరదాసు.

ఏకభాషావిప్రశంస

ఇది వెన్నెలకంటి అప్పారాయ విరచితము. వెల 0-4-0 పోస్టేజీ అడ్డకము. ఆంధ్రపత్రికా ముద్రణాలయము, మదరాసు.

శ్రీమదాంధ్ర బహండ పురాణము

వ్యాసమహర్షి నిరచితములగు పురాణముల పురాణము లలో విదియొకటి. ప్రపంచమెల్లు పుట్టినచో మలభేదము లేల కలిగి ఆచారవ్యవహారము తెల్లెట్లుమాత్రే? ఈ మొదలగు విషయము తెన్నియొ యందు స్పష్టముగ వివరింపబడియున్నవి. గొప్పనా కీగ్రంథమువై మంచియభిప్రాయము నిచ్చి యున్నాడు. తెలిమిగుల సులభము. 900 పుటలు వెల 4-0-0. అత్యుత్తమ ప్రతి 5-0-0 కర్పణు వేలు.

శ్రీమదాంధ్ర లలితోపాఖ్యానము

సులభము, మృదుమధురము, బాహుళ్యము. 2900 పద్యములుకలవు. మంచికాగితములపై అచ్చు, కాలికొడైండు భగ రు. 1-8-0. పోస్టుఖర్చులు వేరు.

26] జనమంచి శేషాద్రిశర్మ, తెలుగు పండితుడు. మునిసిపల్ ప్రెస్, మదరాసు, డకప

డబ్లింగారి అస్త్రాక

అనేక సంవత్సరములు శ్రమ పడి కనుగొనబడినది. ఇది, తయ రోగమును నివారణ చేయుటకు నమ్మకమైన మందు. దగ్గును, తదితర బాధలను నొందుచు కొనుటకు దీనిని సురక్షితముగ సేవింపవచ్చును. అనేకులు దీనిని వాడుట యే, దీని సుప్రసిద్ధతను వెలిబుచ్చుచున్నది.
ధర బుడ్డి 1-కి రు. 1-8-0.

అతిమూత్ర వ్యాధి

దా ని ని వా రణ.
ప్రస్తుతము కావలసినది, నిర్ణీత గురుత్వము (స్పెసిఫిక్ గ్రావిటీ) తగ్గించి, అతిమూత్రమునాసి, మూత్రమునుండి తెడలు తెలుపు పదార్థమును అణచి వేయు మందు. అంటిగ్లి కోసూరియా చేయుపనినే, ఈమందును చేయగలదు. 50 సంవత్సరముల నుండి, ఈ మందు హిందూ దేశమున జయప్రదముగా నుపయోగింప బడుచున్నది.
ధర బుడ్డి 1-కి రు. 4-8-0.

జేమ్సుగారి బగ్ కిట్

(నల్లి సంహరిణి)
ఈమందు నల్లులను నాశనము చేయగలదు. నల్లులు చేరు బొక్కలలోను, చేరుటకు వీలయిన కంటలలోను, ఈమందు వేసినయెడల, నల్లు లన్నియు నాశనముకాగలవు. హిందూ దేశ వాసులకు జేమ్సు బగ్ కిట్ చాల ఉపయోగకారి.
ధర బుడ్డి 1-కి అ. 0-12-0

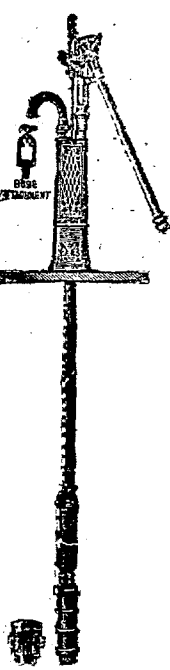
W. E. SMITH & Co.,
Pharmaceutical Chemists &
Druggists, Mount Road,
MADRAS.

డబ్లియు. ఇ. స్మిత్ అండు కో.,
మందులవ్యాపారులు, మాంటు రోడ్డు
మదరాసు.

మందులు గోరునప్పుడు యీవ త్రక వేరు నుదాహరించ గోరెదము
368

కె బి జోషి అండు కో.

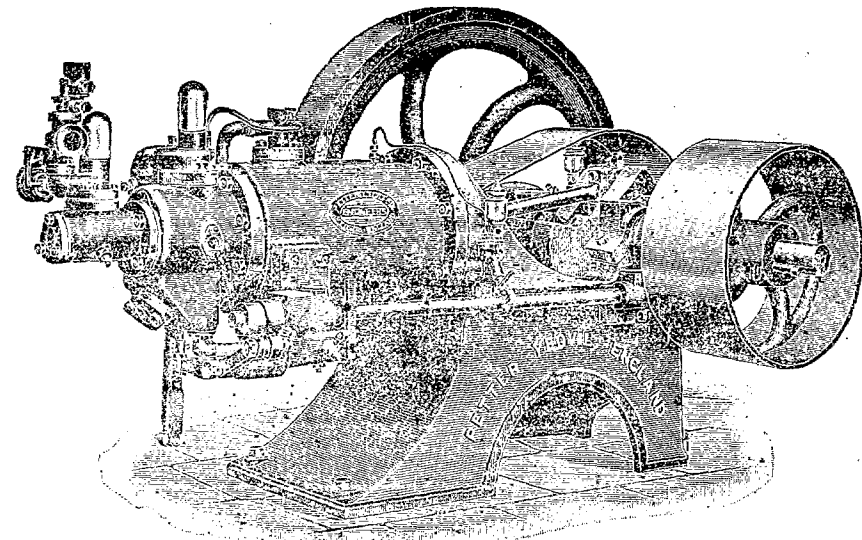
నెక్-మరి బిల్డింగ్
నెం. 321, హరన్ బిరోడ్డు,
ఫోర్ట్, బొంబాయి.
పూర్వముగా నవీన మయినది.
లోడవుక్ ఫోర్సు పంపు.
25 అడుగుల లోతునుండి నీళ్లుగోడి
అంత ఎత్తునకు వైకిలాగును. గంటకు 2000
గాలనులు తోడును. 2 అంగుళములు ముఖము. నిప్పును చల్లార్చుటకును, నీటిని వైకి
కొట్టుటకును జములు ఏర్పాటు చేయబడును. ఒకచోటనుండి మరియొకచోటికి ను
లభిముగా తీసికొని పోవడదగి యున్నది. బహు
స్వల్పశక్తితో ఎడతెగని ధార ప్రవహింపజేయును. ఒక క్క మ నీ షి పని
చాలును.
డీప్ వెల్ పంపు ఇతర పంపులు కావల
యునేని మాకు వ్రాయుడు.
వెల రు. 55. K. B. JOSHI & Co.,
No. 321 Haranby Road, Fort.
(537) BOMBAY.

కర్ణాటక ప్రభుత్వ గోపాలకృష్ణ గోఖలేగారి చక్కని
రంగుల చిత్ర పటము
ప్రతి 1-కి వెల 0-1-0 12 ప్రతులకు 0-9-0
వి. పి. ఖర్చులు ప్రత్యేకము.
మేనేజరు, ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము
పోస్టుబాక్సు 212, మదరాసు.

పెట్టర్ వేటుంటు ఆయిల్ ఇంజనులు

నులభ్యమగు యంత్రములు - చక్కని పనితీరు - స్థూలనిర్మాణమును, నిరాటంకగుమ ముచ్చటైన నడకయు
ఈయంత్రములకు గొప్పప్రఖ్యాతిని దెచ్చినది. అన్ని పరిమాణములలో యంత్రములను అపరిమితమయిన (Curd
చమురుతో) నైనను, మంచి చమురునైనను, నిలువయున్న నూనెతోనైనను, చక్కగా నడుప వచ్చును.

పెట్టర్ ఇంజనుల
ప్రత్యేక
ఉపయోగములు.

1. తనంతటనే తేంపులేనిదే రగుల్కలుపగల గొట్టము కలదు. ప్రారంభింపబడిన తేంపు అవసరములేదు.
2. కగులబడిపోకుండునందు రగుల్కలుపగలగొట్టములు ఇతర యంత్రముల యందు కొన్ని వారములలో నెడి పోవును. ట కొన్ని వత్సరములకు చెదబోవును.
3. ప్రేలుకు బిత్తిడిరికించుటకే, యంత్రము స్వాధీనమున నుండును. 4. కత్తెగులనుకుట మిక్కిలి తక్కువ నడుపుటకు కావలసినంతకంటె తక్కువగుచును కృతగా కాలదు. 5. తక్కువ నడపింపవచ్చును. ఏ పరిమాణపునానైన 5 నిమిషములలో నడపవచ్చును. 6. ఒకకేములయిన పనిచేయు భాగములను కొన్నిటిని ఎక్కువగా జూపవచ్చి, స్థూలముగా నిర్మింపబడిన దగుటచే ఎక్కువకాలము పనిచేయును. 7. కిటు ఇంజనులు విరామము లేకుండ పనిచేయుటకు సగవ 8. పనిచేయు భాగములు బహు కొద్దిగా నుటకు నిర్మాణమైయున్నవి. 9. ముఖ్యముగ పనిచేయు భాగమునకు లేక చక్రమునకు ఆహారము సుంధించింపవచ్చును నూనె నక్షయ తోలకలు ఆగోవును. అందువలన యంత్రము నిలుచును. కావున సురక్షితముగ నుండును. అనేక పరిమాణములలో స్థావరములలో నున్నవి. వెలలకుగాని, ఇతర విషయములకుగాని దయచేసి మాకు వ్రాసికొనుడు.

చెన్నై అండు కంపెనీ, లిమిటెడ్, ఇంజనీయరింగు డిపార్టుమెంటు, మదరాసు.

ఆంధ్రసర్వకళాశాల
విద్యా ప్రవృత్తి.
దిగి శ్రీయుత కట్టమంచి రామలింగారెడ్డి
గారిచే వ్రాయబడినది వెల 0-4-0.
ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము,
7, తంబుచెట్టి పేది, మదరాసు.

RUBBER STAMPS
P. N. SIMHAM & CO.
MADRAS
RUBBER STAMP MERCHANTS
రబ్బరు స్టాంపులు
1. తక్కువ ధరకు
2. వివిధ రకముల
3. కచ్చితమైన
4. సులభమైన
5. సుందరమైన
6. సులభమైన
7. వివిధ రకముల
8. కచ్చితమైన
9. సులభమైన
10. సుందరమైన
11. కచ్చితమైన
12. సులభమైన
13. వివిధ రకముల
14. కచ్చితమైన
15. సులభమైన
16. సుందరమైన
17. కచ్చితమైన
18. సులభమైన
19. వివిధ రకముల
20. కచ్చితమైన
21. సులభమైన
22. సుందరమైన
23. కచ్చితమైన
24. సులభమైన
25. వివిధ రకముల
26. కచ్చితమైన
27. సులభమైన
28. సుందరమైన
29. కచ్చితమైన
30. సులభమైన
31. వివిధ రకముల
32. కచ్చితమైన
33. సులభమైన
34. సుందరమైన
35. కచ్చితమైన
36. సులభమైన
37. వివిధ రకముల
38. కచ్చితమైన
39. సులభమైన
40. సుందరమైన
41. కచ్చితమైన
42. సులభమైన
43. వివిధ రకముల
44. కచ్చితమైన
45. సులభమైన
46. సుందరమైన
47. కచ్చితమైన
48. సులభమైన
49. వివిధ రకముల
50. కచ్చితమైన
51. సులభమైన
52. సుందరమైన
53. కచ్చితమైన
54. సులభమైన
55. వివిధ రకముల
56. కచ్చితమైన
57. సులభమైన
58. సుందరమైన
59. కచ్చితమైన
60. సులభమైన
61. వివిధ రకముల
62. కచ్చితమైన
63. సులభమైన
64. సుందరమైన
65. కచ్చితమైన
66. సులభమైన
67. వివిధ రకముల
68. కచ్చితమైన
69. సులభమైన
70. సుందరమైన
71. కచ్చితమైన
72. సులభమైన
73. వివిధ రకముల
74. కచ్చితమైన
75. సులభమైన
76. సుందరమైన
77. కచ్చితమైన
78. సులభమైన
79. వివిధ రకముల
80. కచ్చితమైన
81. సులభమైన
82. సుందరమైన
83. కచ్చితమైన
84. సులభమైన
85. వివిధ రకముల
86. కచ్చితమైన
87. సులభమైన
88. సుందరమైన
89. కచ్చితమైన
90. సులభమైన
91. వివిధ రకముల
92. కచ్చితమైన
93. సులభమైన
94. సుందరమైన
95. కచ్చితమైన
96. సులభమైన
97. వివిధ రకముల
98. కచ్చితమైన
99. సులభమైన
100. సుందరమైన

పోర్టు ట్యూరింగు మోటారు బండి. (572)
5 గురు కూర్పుండుటకు తగినబండి. రు. 2850
హుడ్డక్కన్లు, ముందు ఎలక్ట్రిక్ లైటులు, స్పియిడ్ కోముక్కు, గాలితెర, ఇతర పనిముట్లు అన్నియు కలవు
పోర్టుకారును కొనుడు; ఏలన, ఎవరికై
నగు ఎంబుటకన్న, విశిష్టతయగుచు
చక్కని పనిచేయును. ప్రత్యేకములను సామా
నిలతో మోటారుకారుల వినియోగములకు
లోకొంగుల బడివాండ్లచే గురుగోయ
గాను. ఇది మిక్కిలి సులభమైనది. లేచి
ఎక్కువ దూరము వచ్చుములు చక్కగా
తెచ్చుకొనును.
కాబట్టి మిక్కిలి ప్రత్యేకములను నా
మానానికి చేయవచ్చును. ఇది విశిష్టముగా
ఉత్తములను చేయును. పోర్టుకారు మును
ప్రపంచదేశములలో పనిచేయుచున్న మోటారుకారు ఇదియే. పోర్టుకారు స్వంతగానులే ప్రయాణమును సంతోషముగలిగించు కారు ఇది. ఏదేమున ప్రయాణము
చేసినను చేయుదురుగాక పోర్టుకారు కొనుడు. ఇప్పుడే కొనుడు. రు. 2850 - పెద్దస్థిమరు మోటారుకారుతో ఇప్పుడే వచ్చును. మీరు కలయు కారులకు ఇప్పుడే ఆర్డరు
వ్రాయించుడు. తమను ఆశాభంగము కలుగజరు. వ్రాయనప్పుడు ఈ పత్రిక పేరు నుదాహరించుడు. **ఓక్స్ అండుకంపెనీ లిమిటెడ్, మదరాసు.**
Oakes & Co., Ltd, Madras.

